პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს რესპუბლიკა

ოთხშაბათი, 11 აგვისტო, 2004 წელი. №185 (4914) * გაზეთი დაარსებულია 1918 წელს, აღდგენილია 1990 წელს. * ფასი 50 თეთრი

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვური სიტყვაა, ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

◎ პრეზიდენტი

„არანაირი სურვილი არა გვაქვს, დავძაბოთ ურთიერთობა რუსეთთან. ეს იქნებოდა უპასუხისმგებლობა ჩვენი ხალხის წინაშე“

როგორც ვიუწყებოდით, 9 აგვისტოს სახელმწიფო კანცელარიაში საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა საგანგებო ბრიფინგი გამართა, რომელშიც მონაწილეობდნენ საქართველოს სახელმწიფოს საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის, საგარეო საქმეთა და უშიშროების სამინისტროების ხელმძღვანელები. მათ ერთობლივად განიხილეს კონფლიქტის ზონაში მომხდარი დარღვევები.

ქართველი და უცხოელი ჟურნალისტებისთვის მეტი თვალსაჩინოების მიზნით კონკრეტული ციფრები და მონაცემები ეკრანზე იყო ასახული.

საქართველოს პრეზიდენტი აფხაზეთის კურორტებზე მიმავალ ტურისტებს არ ემუქრება, თუმცა კატეგორიულად განაცხადა, რომ იმ ტერიტორიაზე მოძრაობა კანონის გათვალისწინებით და დაცვით უნდა მიმდინარეობდეს. ქვეყნის პირველმა პირმა საერთაშორისო ორგანიზაციებს მოსთხოვა, აქტიურად ჩაებან კონფლიქტების გადაჭრაში, მთავარი აქცენტი კი მაინც რუსეთზე გააკეთა.

რუსეთის გემებისა და საპაერო ძალების მიერ ამ დღეებში საქართველოს საზღვრის დარღვევის ფაქტებთან დაკავშირებით მიხეილ სააკაშვილმა, კერძოდ, განაცხადა:

– საქართველოს აქვს ყველა საშუალება, რომ დაიცვას თავი როგორც საპაერო, ისე სხვა ტიპის შემოტევებისგან. მაგრამ ჩვენ შეგნებულად ვიკავებთ თავს მკვეთრი ნაბიჯების გადადგმისგან. მინდა ყველამ იცოდეთ, რომ ეს საქართველო არ არის ის საქართველო, რომელსაც ორი წლის წინათ ბომბავდნენ. დღეს საქართველოს აქვს თავდაცვის ტექნიკური საშუალებები, მაგრამ საქართველო ცდილობს, თავი დაიცვას პოლიტიკური საშუალებებით. ჩვენ გვინდა საერთაშორისო ორგანიზაციების მონაწილეობა, გვინდა რუსეთთან ყველა დონეზე პოლიტიკური კონსულტაციების მექანიზმი. ჩვენ არანაირი სურვილი არა გვაქვს, დავძაბოთ ურთიერთობა რუსეთთან. ეს იქნებოდა უპასუხისმგებლობა ჩვენი ხალხის წინაშე.

იხ. მე-2 გვ.

◎ კანონმდებლები

ყველა პრობლემა ერთბაშად ვერ გადაიჭრება

უნდა გვესმოდეს, რომ ბიუჯეტს თავისი შეზღუდული შესაძლებლობები აქვს, აცხადებს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ზურაბ ჟვანია

გუშინ პარლამენტის რიგგარეშე სესიაზე „2004 წლის ბიუჯეტის შესახებ კანონში“ შესაბამისი ცვლილებების პროექტი პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ჟვანიამ წარმოადგინა. პარლამენტი მიესალმება ამ მოცულობით – 223 მილიონი ლარით ბიუჯეტის ზრდას, რადგანაც ეს მართლაც უპრეცედენტო ფაქტია. თუმცა, ოპოზიცია მიიჩნევს, რომ საშემოსავლო ნაწილის გაზრდის მიუხედავად, სოციალური სფეროს დაფინანსება გათვალისწინებული თითქმის არ არის.

პრემიერ-მინისტრმა დეპუტატთა შეკითხვებს ამომწურავი პასუხი გასცა. ჩვენთან საუბარში კი ბატონმა ზურაბმა განაცხადა: „სერიოზული პრეტენზიები ვერ მოვისმინე. იყო მხოლოდ მოთხოვნა და განმარტებები იმ საკითხებზე, რაც დეპუტატებს აწუხებს. ეს თანხები ბიუჯეტში გათვალისწინებულია. მინდა გითხრათ, რომ არა მარტო ორმილიარდიანი ბიუჯეტი, რომელსაც ჩვენ პარლამენტს ვთავაზობთ, არამედ უფრო მეტიც რომ იყოს იგი, ყველა პრობლემას მაინც ვერ გადაჭრის. უნდა გვესმოდეს, რომ ბიუჯეტს შეზღუდული შესაძლებლობები აქვს. ჩვენ საკუთარი ხედვა გამოვიტანეთ დეპუტატთა განსახილველად, მათ კი აქვთ თანხის გადანაცვლების საშუალება. მაგალითად, მათ შეუძლიათ, რომ 50 მილიონი, რომელსაც ჩვენ, ვთქვათ, ვუშვებთ პოლიციის რეფორმაზე, სხვა მიმართებით გამოიყენონ, თუ ასე სთვლიან საჭიროდ. ჩვენ პარლამენტს მხოლოდ საკუთარი პრიორიტეტები შევთავაზეთ“ (ამ პრიორიტეტებს მოკლედ ქვემოთ შემოგთავაზებთ – მ. ბ.).

თანხების „გადამისამართებას“ კი დეპუტატები, უწინარესად, მიწისძვრით დაბარალებულებისთვის ითხოვენ.

იხ. მე-2 გვ.

ნომერში წაიკითხავთ:

ისეთ მეზობელს რა ვუთხარი...

საბოლოოდ მაინც ყველაფერი დამოკიდებულია რუსეთსა და შეერთებულ შტატებზე. ჩვენ სწორედ ამ ორი ზესახელმწიფოს ინტერესებში უნდა ჩავჯდეთ, რისთვისაც დიდი სიბრძნე და დიპლომატია გვჭირდება.

მე-3-4 გვ.

ადამიანის წარმოება?!

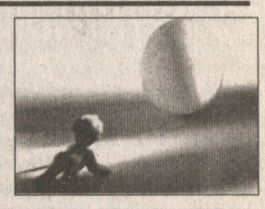

ტერმინთა დაზუსტება უწყვეტი პროცესია და, მეცნიერული ცოდნისა და ენის განვითარების კვალობაზე, მუდმივ სრულყოფას საჭიროებს.

მე-4 გვ.

არ დამიწყოთ ახლა იტალიური!

მართლაც, როდიდან შემოვიდა ჩვენში გამოთქმა – „იტალიური ეზო“ და რაგომ მოვიხსენიებთ ასეთად თბილისის ძველი უბნებისთვის ორგანულად დამახასიათებელ კოლორიტულ ეზოებს?

მე-8 გვ.

◎ პარლამენტარები

გაიტანეთ „გრენლანდია!“

დიდი ლიახვის ხეობის მაჟორიტარი დეპუტატის გურამ ვახტანგაშვილის ინფორმაციით, რომელიც მან გუშინ პარლამენტის რიგგარეშე სესიაზე გააკეთა, რუსმა სამშვიდობო ძალებმა და ოსმა სეპარატისტებმა სოფელ ერედვის ზეგანი დაიკავეს, საიდანაც ერთობლივად ბომბავდნენ ქართულ სოფლებს.

მისი განცხადებით, პარლამენტში აუცილებლად უნდა გამოცხადდეს მოსკოვიდან დაბრუნებული სახელმწიფო მინისტრი გოგა ხაინდრავა. საქართველოს პარლამენტს აღნიშნულ საკითხთან და კონფლიქტის ზონაში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ინფორმაცია მიაწოდოს.

როგორც ვახტანგაშვილმა პლენარულ სხდომაზე აღნიშნა, ხეობის მოსახლეობას ძალიან აღიზიანებს, რომ ქართველი პოლიტიკოსები კონფლიქტის ზონას სამხრეთ ოსეთად მოიხსენიებენ.

იგი პოლიტიკოსებს მოუწოდებს, შეცვალონ ტერმინოლოგია და სამხრეთ ოსეთს ცხინვალის რეგიონი უწოდონ.

გურამ ვახტანგაშვილი ასევე მოუწოდებს საქართველოს პარლამენტს მიიღოს რუსი სამშვიდობო ძალების კონფლიქტის ზონიდან გაყვანის შესახებ დადგენილება.

პარლამენტის თავმჯდომარის ნინო ბურჯანაძის თქმით, საქართველოს ხელისუფლება ყველაფერს გააკეთებს შიდა კონფლიქტების პოლიტიკური გზებით მოწესრიგებისთვის.

პინგ-პონგის თამაშს არ აპირებენ

საქართველოს პარლამენტი რუსეთის დუმის მიერ მიღებულ დადგენილებაზე წერილობითი პასუხის გაგზავნას არ აპირებს. ამგვარი გადაწყვეტილება დეპუტატთა უმრავლესობამ გუშინ, პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მიიღო.

როგორც საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარემ კოტე გაბაშვილმა განაცხადა, წერილობითი პინგ-პონგის თამაში რუსეთის დუმასთან საქართველოს პარლამენტის დონეს არ შეესაბამება, ამიტომაც საქართველოს პარლამენტმა წერილობითი პასუხი რუსეთის დუმის დადგენილებას არ უნდა გასცეს.

მისი თქმით, რუსეთის დუმის დადგენილების მიღების ერთადერთი მიზანი არის ის, რომ საქართველოს პარლამენტი გამოიყვანონ მდგომარეობიდან და სწორედ ამგვარი განცხადებები მიაღებინონ.

– ისინი ვერ არიან კარგად. იძულებულს მხდიან, დუმის სახელი პირდაპირი მნიშვნელობით ვიხმარო. გვექცევიან ისე, როგორც „კგბ“ იქცეოდა თავისი აღშფოთების პერიოდში, – აღნიშნა კოტე გაბაშვილმა.

მისივე განცხადებით, რუსეთის დუმა, რომელიც საწყალი იმპერიის გაუბედურებული ნარჩენია, კარგად ხედავს, რომ კარგავს უღიდეს ფულს, რადგანაც ერგნეთის კონტრაბანდით რუსეთის სახელისუფლო წრეები სარგებლობდნენ.

კოტე გაბაშვილი მოუწოდებს უცხოელებს, დაფინანსონ რუსეთის დუმა და გრენინგები ჩაუგარონ რუსეთში დემოკრატიის განვითარებისთვის.

დავეხმაროთ სტიქიით დაზარალებულებს

ბიუჯეტში არსებული გადაჭარბების ფონზე, პარლამენტარები მთავრობას სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებულთათვის თანხებს სთხოვენ.

როგორც გუშინ გამართულ პარლამენტის რიგგარეშე სხდომაზე საჩხერის მაჟორიტარმა დეპუტატმა ვალერი გელბახიანმა განაცხადა, საჩხერეში მიწისძვრის შედეგად დაზარალებულთათვის ბიუჯეტში არაფერია გათვალისწინებული, ეს მაშინ, როცა რამდენიმე თვის წინათ, ბიუჯეტის მიღების დროს, პრემიერ-მინისტრი ამის შესახებ დაპირებას იძლეოდა.

მთავრობა საჩხერეში მიწისძვრით დაზარალებულთათვის თანხებს ვერ იმეტებს, – განაცხადა გელბახიანმა.

მიწისძვრით დაზარალებულთათვის თანხების გამოყოფა მოითხოვეს თბილისის მაჟორიტარმა დეპუტატებმაც, თუმცა პარლამენტარ შოთა გვენეტაძის განცხადებით, აღნიშნული პრობლემის მოგვარება თბილისის ბიუჯეტის პრეროგატივაა და ამ პრობლემაზე მან უნდა იმუშაოს.

მიწისძვრით დაზარალებულთათვის დახმარებების აღმოჩენა ადგილობრივმა ბიუჯეტებმა უნდა იტვირთონ. კონკრეტულად თბილისის შემთხვევაში, ეს თბილისის ბიუჯეტის პრეროგატივაა, – აღნიშნა გვენეტაძემ.

იხ. მე-3 გვ.

◎ პოზიცია

სანამ რუსი „მშვიდობისმეოფელნი“ გვეეოლებიან, არაფერი გვეშველება

პოლიტიკური რეალობა მუდმივად ცვალებადი და არასტაბილურია, ხოლო კონსტიტუცია მასთან შედარებით თავისი ბუნებით მდგრად სამართლებრივ სისტემას წარმოადგენს. კონსტიტუცია იმიტომ შექმნა კაცობრიობამ, რომ მუდმივად ცვალებადი და არამდგრადი პოლიტიკური რეალობა კონსტიტუციის ჩარჩოებში მოათავსოს. ამ დებულებაში არის აკუმულირებული სამართლებრივი სახელმწიფოს იდეა. სხვა სიტყვებით – კონსტიტუცია კი არ უნდა მოერგოს პოლიტიკურ რეალობას, არამედ პოლიტიკური რეალობა დაექვემდებაროს კონსტიტუციის ურყევ პრინციპებს, მათ შორის – საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს. ეს დებულება მრავალსაუკუნოვანი პრაქტიკით არის აპრობირებული და მას განუხრელად ემორჩილება ცივილიზებული სამყარო, რადგან იგი ქვეყანაში და მსოფლიოში სტაბილურობის და განვითარების უტყუარი გარანტია.

საქართველოს კონსტიტუციის და საერთაშორისო სამართლის თვალსაზრისით სადღეისოდ როგორ შეიძლება შეფასდეს საქართველოში არსებული მდგომარეობა?

90-იანი წლების დასაწყისში საქართველოში ჩაგარდა ქართველთა ეთნიკური წმენდა. ვინ მოახდინა ეს სოხუმის და ცხინვალის რეგიონებში? აფხაზებმა და ოსებმა? არა. ყველამ იცის, რომ – რუსეთმა! ამ დროს დასავლეთი გამუდმებით გვირჩევს, რომ საერთო ენა კვლავ რუსეთთან მოვნახოთ. ვკითხულობთ: როგორ მოვნახოთ საერთო ენა, როდესაც სოხუმის და ცხინვალის რეგიონებიდან ქართველები გამოდევნილია, ხოლო იქ დარჩენილი მოსახლეობის მასობრივი პასპორტიზაციით რუსეთი ქართველებისაგან გაწმენდილ და დეფაქტოდ ოკუპირებული ტერიტორიის დე-იურედ „მცოცავ“ ანექსიას ახდენს? ეთნიკური წმენდა უმძიმესი საერთაშორისო დანაშაულია და ჩვენ ამ „ეობრს“ ათ წელზე მეტია საეჭვოდ არ ვიყენებთ. თუ ასე გაგრძელდა, მთლიანად ქართველი ხალხი ლტოლვილად იქცევა.

სად არის გამოსავალი?

ჩვენ ჩათრეული ვართ დავაში აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის სტატუსის შესახებ, რის გამოც უმთავრესი საერთაშორისო სამართლებრივი მნიშვნელობის ფაქტი – საქართველოში ქართველთა ეთნიკური წმენდა – ჩრდილში მოექცა. ამ უმთავრეს საერთაშორისო არგუმენტს არ ვიყენებთ, არ „ვუმტვრევთ“ კარებს საერთაშორისო და რეგიონულ ორგანიზაციებს და დაკავებული ვართ სახელმწიფო მოწყობის სოფისტიკით. ამ დროს, სამართლის საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად, ლტოლვილთა დაბრუნებასთან სახელმწიფოს ტერიტორიულ მოწყობას არავითარი კავშირი არ აქვს. ლტოლვილთა უმაღლესი კომისრის სტატუსის პირველი მუხლის თანახმად: „გაერო ლტოლვილთა უმაღლესი კომისრის ფუნქცია არის მთლიანად არაპოლიტიკური, ჰუმანიტარული და სოციალური... ლტოლვილთა უმაღლესი კომისრის მთავარი ამოცანაა... ლტოლვილთა ნებაყოფლობითი რეპატრიაცია“. რაც შეეხება პოლიტიკურ მოწყობას, იგი ნებისმიერი ქვეყნის საშინაო საქმეა და დაკავშირებულია ხალხის სუვერენიტეტთან, მთელი მოსახლეობის ნებასთან. მოსახლეობის ნება კი მხოლოდ მაშინ იქნება ლეგიტიმური, როდესაც ლტოლვილები დაუბრუნდებიან თავიანთ საცხოვრისს.

საერთოდ უნდა აღვნიშნოთ, რომ აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის დღევანდელი სტატუსი არის საბჭოთა კავშირის ნარჩენი, იმ საბჭოთა კავშირისა, რომელიც, საბედნიეროდ, ბუნებაში აღარ არსებობს და ამიტომ ამ ნარჩენის იურიდიული ძალა ნულის ტოლია.

ზოგიერთი პოლიტიკოსი ამტკიცებს, რომ აფხაზებს ავტონომია უნდა მიეცეს, რადგან მათ სხვა სამშობლო არ აქვთ. ჯერ ერთი, იქ ისტორიულად მოსახლე ქართულენოვანი აბაშებისგან განსხვავებით, დღევანდელი აფხაზები დღევანდელი ჩრდილოკავკასიელი აფაზიელებიდან, ანუ აფსუებიდან მოდიან. მეორეც, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში რამდენიმე ასეული ეროვნული უმცირესობაა, რომელთაც სხვა სამშობლო არ აქვთ. წარმოიდგინეთ, რა ვაკხანალია ატყდება მსოფლიოში ყველა, მათგანმა ან თუნდაც ნაწილმა, ავტონომია რომ მოითხოვოს?!

იხ. მე-2 გვ.

◎ სხვა სხვისა ომში ბრძენია?!

აგრესიული უმეცრების ზეთქი

სამხრეთ ოსეთის ბედისა და უბედურების გამო

ჩვენი გაზეთი უკვე რამდენჯერმე გამოვიდა „ლიტერატურნაია გაზეტას“ ანგიქართული პუბლიკაციების წინააღმდეგ. მაგრამ ამავე გაზეთის ბოლოსწინა ნომერში გამოქვეყნებული ვინმე ნატალია ნაროჩნიცკაიას და ავადსახსენებელი ალექსეი მიტროშანოვის „მოსაზრებებმა“ ყოველგვარ უმეცრებასა და სისულელეს გადააჭარბა. ამიტომ საჭიროდ მიგვაჩნია, რომ ქართველმა მკითხველმა თავისი თვალით ამოიკითხოს ზოგი რამ ამ ქართველომოძულეთა ნაბოდვარიდან, რომელსაც ერთი საერთო ანშლაგი „ამშვენებს“ – „სამხრეთ ოსეთის ბედი და უბედობა“.

სამხრეთ ოსეთში ამბების განვითარების შესახებ პროგნოზირებას ვერ გავბედავ, – წერს ნატალია ნაროჩნიცკაია, სახელმწიფო სათათბიროს საერთაშორისო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, – რასაკვირველია, ძალიან არ მინდა, რომ ომი დაიწყოს. თუმცა ყველასთვის ცხადია, რომ სიტუაცია იქ განსხვავდება იმისგან, რაც იყო აჭარაში. ამ უკანასკნელს არასოდეს განუცხადებია თავისი დამოუკიდებლობის თაობაზე, სსრ კავშირის დამლის დროს კი, მართალია, „არცთუ სიამოვნებით“, მაგრამ მაინც გამოვიდა კავშირიდან საქართველოსთან ერთად. სამხრეთ ოსეთში კონფლიქტის სათავეებს შეცდომით უწოდებენ „სეპარატისტულს“, თითქოს ისინი დიდი ხნის ჩამოყალიბებული და ლეგიტიმურად აღიარებული სახელმწიფოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილიყვნენ.

იხ. მე-3 გვ.

ინტერპანორამა

ნიუ-იორკზე ტერორისტული შეტევისთვის „ალ-ყაიდამ“ შესაძლოა საექსკურსიო ვერტმფრენები გამოიყენოს. – ასეთი ინფორმაცია მიაწოდა ამერიკის ხელისუფლებას პაკისტანმა. ქალაქში გაძლიერებულია უსაფრთხოების ღონისძიებები.

ჩინეთის სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში გუშინ საღამოს მოხდა რიხტერის შკალით 5,6 ბალის სიმძლავრის მიწისძვრა. დაღუპა მინიმუმ სამი და დაიჭრა დაახლოებით 200 კაცი.

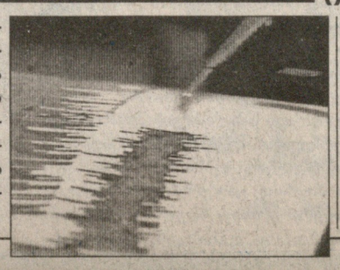

აუსტრიაში, ზალცბურგის პროვინციაში, უმეტესად ბრიგანელი ტურისტებით სავსე ავტობუსი ხრამში გადაიჩეხა, დაახლოებით 30 მეტრი იფრინა და სახურავით დაეცა. 54 ტურისტს შორის არიან დაღუპულები.

ХОРХ ბუშმა ცენტრალური დაზვერვის სამმართველოს დირექტორის პოსტზე კონგრესმენი პორტერ გოსი წარადგინა. როგორც ვარაუდობენ, აშშ-ს კანონმდებლები დამტკიცებისას მხარს დაუჭერენ გოსის კანდიდატურას.

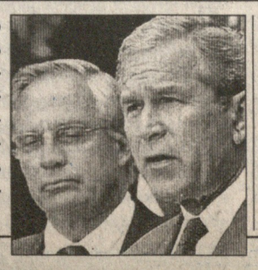

ყოველ იგალიელს, რომელიც კომპიუტერს პირადი სარგებლობისთვის შეიძენს, სახელმწიფო მისი ღირებულების ნაწილს – 200 ევროს აუნაზღაურებს, თანაც მნიშვნელობა არა აქვს, რომელი მარკისა და რა ღირებულების კომპიუტერი შეიძინა მყიდველმა.

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 185. ოთხშაბათი. 11 აგვისტო. 2004 წელი.

◎ პრეზიდენტი

„არანაირი სურვილი არა გვაქვს, დავძაბოთ ურთიერთობა რუსეთთან. ეს იქნებოდა უპასუხისმგებლობა ჩვენი ხალხის წინაშე“

(პირველი გვერდიდან)

ამავე დროს, საქართველოს წინაღმდეგ ნამდვილად მიდის დეზინფორმაციული კამპანია. ის მცდელობა, რომ გამოაცხადონ (სხვათა შორის, ამის ტირაჟირება ძალიან ფართოდ ხდება), თითქოს ჩვენ გვაქვს გაცემული ბრძანება, რომ ტურისტები დავხოცოთ, ეს, უბრალოდ, უხეში სიცრუეა. ჩვენ ვსაუბრობთ იმაზე, რომ არსებობს პროცედურები, რომლებიც ითვალისწინებენ ძალის გამოყენებას საზღვრის დამრღვევი მცურავი საშუალებების წინააღმდეგ.

საქართველოს პრეზიდენტმა ქართველ და უცხოელ ჟურნალისტთა ყურადღება მიაპყრო ცხინვალის რეგიონში განვითარებულ მოვლენებს და აღნიშნა:

— დღესდღეობით ის ფაქტები, რომლებიც ხშირად ხდება საქართველოსადმი მიმართებაში, არის ყველანაირი საერთაშორისო ნორმებისა და საერთაშორისო წესების უხეში დარღვევა. სრულიად ნათელია, რომ აქ არ არის საუბარი რაღაც ჩვენს შიდა პრობლემებზე. აქ ლაპარაკია ძალიან სერიოზული ხალხის გეგმაზომიერ ქმედებაზე, რომელიც შეიცავს ტერიტორიის დაკანონებისა და მითვისების ელემენტებს. და ეს ეხება არა მხოლოდ პასპორტების გაცემას.

ჩვენი მონაცემებით, მხოლოდ ბოლო ერთ კვირაში ცხინვალში დამატებით გაიცა 5 ათასი რუსული პასპორტი, ხდება ქართული დაბადების მოწმობების გადაკეთებისა და რუსული დაბადების მოწმობებით შეცვლის ფაქტები.

ეს არის აგრეთვე მობილური კავშირის კომპანია — მეგაფონი, რომელიც ყოველგვარ საზღვარს სცდება. ეს ჩვეულებრივი მოვლენა არ გახლავთ, ასეთი პრეცედენტები არ არსებობს, რომ მობილური კავშირის ოპერატორი შეიჭრას სხვა ქვეყანაში და იქ ტერიტორია დაიკანონოს. აღარ ვლაპარაკობ სამხედროებისა და სხვების ჩარევაზე.

რაც შეეხება გავრცელებულ ინფორმაციას, თითქოს აფხაზეთის კუ-

(პირველი გვერდიდან)

ალექო შალამბერიძე, საქართველოს პარლამენტის წევრი: „ის, რომ ბიუჯეტი 223 მილიონით გაიზარდა, ჩვენი მთავრობის ძალიან დიდი წარმატებაა. მაგრამ აქ ამ თანხების გადანაწილებაზე ვკამათობთ. ყველაზე დიდ დავას იწვევს ის საკითხი, რომელიც ეხება მიწისძერით დაბარალებულებს არა მარტო თბილისში, არამედ მთლიანად საქართველოში. ვფიქრობ, მათ დამატებით გარკვეული თანხა უნდა გადაუნაწილდეთ. მესმის, რომ არსებობს ქვეყნისთვის უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტები, მაგალითად, როგორიცაა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა. ეს სახელმწიფოს უპირველესი ამოცანაა, მაგრამ იმ ადამიანების მიხედვა, რომლებიც ღია ცის ქვეშ არიან დარჩენილი, ასევე ძალიან მნიშვნელოვანია. გუშინ მათზე გარკვეული თანხა გადავანაწილეთ, ამ მიმართებით მუშაობა გრძელდება. ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ, რომ ეს ადამიანები მამთარს ჭერქვეშ შეხვდნენ“.

მოკლედ, საპარლამენტო უმრავლესობა კმაყოფილია, რომ პირველად ბიუჯეტის სეკვესტრის ნაცვლად, შემოსავლების გადაჭარბებაშია საუბარი. არის ერთი საკითხი, რაშიც პარლამენტის პოზიცია აღმსრულებელი ხელისუფლების პოზიციისგან მკვეთრად განსხვავდება. „პრივატიზაციის შესახებ“ კანონში ცვლილებების წარმოდგენილ პროექტს პარლამენტი სავარაუდოდ მხარს არ დაუჭერს.

დეპუტატებს „თბილავიამშენის“ პრივატიზაცია 67 მილიონ დოლარად მიზანშეწონილად არ მიაჩნიათ, დარწმუნებული არიან, რომ ეს სტრატეგიული ობიექტი ბევრად უფრო ძვირი ღირს. მოგიერთები ეჭვს გამოთქვამენ, რომ ეს პროცესი გამჭვირვალედ არ მიმდინარეობს.

— დამისახელეთ თუნდაც ერთი საწარმო, „თელასის“ გარდა, რომელიც 1 მილიონ დოლარზე მეტად გაყიდულიყო, ლაპარაკია 67 მილიონ დოლარზე, ჩვენ გვაქვს შესაძლებლობა, რომ ეს საწარმო ქართველმა მეწარმემ იყიდოს, — აღნიშნა ზურაბ ჟვანიამ.

მოგეხსენებათ, პანგიკო თორდიამ „თბილავიამშენი“ გაკოტრებას გადაარჩინა. ამდენად, იგი, ალბათ, ნამდვილად არის ღირსი, რომ ამ საწარმოს მფლობელი გახდეს, მაგრამ რომან გოცირიძის აზრით, ის, რომ წინა ხელისუფლების დროს იაფად იყიდებოდა საწარმოები, საპაგიო მიზეზად არ ჩაითვლება.

ცნობისათვის, თავის დროზე 175 000 დოლარად გაყიდულ სასტუმრო „ივერიას“ უცხოელი ინვესტორი ახლა 4 მილიონ დოლარად ყიდულობს, რათა მერე დანგრიოს და ახალი ააშენოს. როგორც ამბობენ, მარტო დანგრევა 5 მილიონი დოლარი ჯდება.

მაინც ვერ გავიგე, გამრდილი ბიუჯეტის ფონზე უმწეოთა დახმარება შემცირდა, იგივე დარჩა თუ გაიზარდა. კობა დავითაშვილი აცხადებს, რომ უმწეოთა დახმარება ახალი ბიუჯეტის ფონზე 3,5 მილიონი ლარით შემცირდა. პრემიერ-მინისტრმა კი განმარტა, რომ კი არ შემცირდა, არამედ ამ თანხამ ხარჯვითი ნაწილების საპენსიო ფონდში გადაინაცვლა, ხოლო ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის საკითხთა მინისტრმა ლადო ჭიპაშვილმა აღნიშნა, რომ, თუ შარმან უმწეოთა დახმარება 14 მილიონ ლარს შეადგენდა, წელს 18 მილიონი გახდება.

მზია გელენავა.

ლეონიდ კუჩმა კონფლიქტის მოგვარებით არის დაინტერესებული

რობერტ ჩვენი მკითხველებისთვის ცნობილია, საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი გუშინ არაოფიციალური ვიზიტით იმყოფებოდა უკრაინაში, სადაც თავის კოლეგას ლეონიდ კუჩმას შეხვდა.

უკრაინის პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილთან შეხვედრისას ქართულ-ოსური კონფლიქტის და აფხაზეთში შექმნილი სიტუაციის მოგვარებით დაინტერესდა.

შეხვედრა ყირიმში გაიმართა, სადაც ლეონიდ კუჩმა შვებულებას ატარებს. შეხვედრის დროს მხარეებმა ორმხრივი სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობები, კერძოდ, საერთაშორისო, საგრანსპორტო და ენერგეტიკულ პროექტებში თანამშრომლობის შესაძლებლობა განიხილეს.

სააკაშვილმა და კუჩმამ ორ ქვეყანას შორის პოლიტიკური დიალოგის განვითარებასა და საერთაშორისო პოლიტიკის საკითხებზე ისაუბრეს.

საქართველოს პრეზიდენტმა თავის უკრაინელ კოლეგას დაბადების დღე მიულოცა, რომელიც ლეონიდ კუჩმამ 9 აგვისტოს აღნიშნა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური სამშობლოში გუშინვე დაბრუნდა.

◎ კანონმდებლები

ყველა პრობლემა ერთბაშად ვერ გადაიჭრება

ХЕМАЛ КАСРАДЗЕ ФОТО

ახლა გთავაზობთ მთავრობის პრიორიტეტებს, რომლებზეც ზემოთ მოგახსენეთ.

პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ჟვანიამ დეპუტატებს 30 პროცენტით გაზრდილი, ბიუჯეტი წარუდგინა. როგორც ზურაბ ჟვანიამ განაცხადა, ბიუჯეტის შემოსავლები 211 მლნ. ლარით გაიზრდება. საგადასახადო შემოსავლების ზრდის მაჩვენებლები 85 მლნ. ლარს შეადგენს. ადგილობრივი ბიუჯეტები 35 მილიონ ლარით გაიზარდა. არასაგადასახადო შემოსავლები — 125,7, ხოლო საპრივატიზაციო თანხები — 61,1 მილიონი ლარით. საერთო ჯამში, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები, დაახლოებით, 2 მილიარდ ლარს შეადგენს. მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებით ვალდებულებების დეფიციტი 0,1 პროცენტამდე შემცირდება.

როგორც პრემიერ-მინისტრმა განაცხადა, ბიუჯეტიდან შიდა ვალების გასტუმრებას 223 მილიონი ლარი მოხმარდება და პარლამენტს პრიორიტეტების ნუსხა წარუდგინა. უწინარესად, მთავრობა პენსიებისა და ხელფასების დავალიანებებს დაფარავს. თავდაცვის სფეროს დაფინანსება 40 პროცენტით გაიზრდება, მოწესრიგდება ფისკალურ ორგანიზაციებში ხელფასების ზრდა, ენერგეტიკის სფეროს დაფინანსება 65 პროცენტით გაიზრდება. სტიქიით დაზარალებული რაიონებისთვის ღამატებით გამოიყო 4 მილიონი ლარი. განსახლების პროგრამების (მეწყერსაშიში ზონები, მაღალმთიანი აჭარა) დაფინანსების 1,5 მილიონ ლარს 3 მილიონი ლარი დაემატა. სახელმწიფო ტელევიზიის რეფორმისათვის ბიუჯეტიდან დამატებით 3 მილიონი ლარი გამოიყოფა. მთავრობა განათლების სამინისტროს და მეცნიერებათა აკადემიის 5 მილიონი ლარის ოდენობის 2 თვის სახელფასო დავალიანებასაც გაისტუმრებს. ასევე პრიორიტეტები გათვალისწინებულია ჯანდაცვისა და კულტურის სფეროში არსებული დავალიანებების დაფარვა. ზურაბ ჟვანიას განცხადებით, ამ პროექტით დაიფარება დიპლომატიური კორპუსის 3,7 მილიონი ლარის სამარცხვინო ვალი და გაეროს 1,5 მილიონი ლარის დავალიანებაც.

პრემიერ-მინისტრმა აღნიშნა, რომ მომავალი წლიდან სახელმწიფო სამსახურებში არც ერთ ადამიანს არ ექნება 115 ლარზე ნაკლები ხელფასი. ზურაბ ჟვანიას ინფორმაციით, მომავალ კვირას პარლამენტში ახალი საგადასახადო კოდექსი შეავა, რომლის მიხედვითაც, საქართველო ერთ-ერთი ის ქვეყანა გახდება, რომელსაც ყველაზე დაბალი გადასახადები ექნება.

პარლამენტის თავმჯდომარის თქმით, მისასალმებელია, რომ ამდენი წლის მანძილზე პირველად პარლამენტს მთავრობამ პროფიციტული ბიუჯეტი წარუდგინა.

საქართველოს პარლამენტის პრესსამსახური.

◎ ინფორმაცია

მონიტორინგი

გააკონტროლებენ სამუშაოთა ხარისხს

თბილისის საკრებულომ ქალაქში მიმდინარე გზების აღდგენით სამუშაოებზე მონიტორინგის განხორციელების გადაწყვეტილება მიიღო.

ამ მიზნით, საკრებულოს საპრეზიდენტო უმრავლესობისგან დაკომპლექტებული ჯგუფები ჩამოყალიბდა, რომლებიც გზების საფარის აღდგენითი სამუშაოების მიმდინარეობას ქალაქის რაიონების მიხედვით გააკონტროლებენ და ორი კვირის ვადაში შესაბამის დასკვნას მოამზადებენ.

აღნიშნულ გადაწყვეტილებას გარკვეული ვარაუდები უდევს საფუძვლად. როგორც საკრებულოს თავმჯდომარემ ზაზა ბეგაშვილმა გუშინდელ სხდომაზე განაცხადა, გზების აღდგენის პროგრამის განხორციელებას სწორედ ის ორგანიზაციები ეპოტენციებიან, რომელთა მიერ დაგებული ასფალტი დღეს ხელახლა დასაგებია.

გზების აღდგენისათვის მუნიციპალურ ბიუჯეტში 20 მლნ. ლარზე მეტი გაიწერა.

ენერგეტიკა

კარგი ოფისიც, მაღალი ხელფასებიც...

გუშინ ქუთაისში „საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ სამსართულიანი ოფისი გახსნეს, რომლის რემონტზეც 70 ათასი აშშ დოლარი აშშ-ს მთავრობამ დახარჯა.

— ქართულ მხარეს ერთი თეთრიც არ დაუხარჯავს. ამ ოფისიდან იმართება გურია, სამეგრელო, იმერეთი და რაჭა-ლეჩხუმ-სვანეთი, — განუცხადა „ინტერ-პრესს“ ქუთაისის ოფისის პრეზენტაციაზე „გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ ამერიკელმა მმართველმა დინ უაითმა.

მისი თქმით, ახალ შენობაში 60 კაცი იმუშავებს, რომელთაც საშუალო ხელფასი 600-800 ლარი ექნებათ.

აქცია

ამომრჩევლები გაწირეს?

სამსახურიდან შემცირებით გათავისუფლებული ადამიანებისთვის სოციალური გარანტიების ჩამორთმევა საქართველოს გაერთიანებულმა პროფკავშირმა გუშინ, პარლამენტის შენობის წინ გამართული აქციით გააპროტესტა.

როგორც აქციის ორგანიზატორმა, გაერთიანებული პროფკავშირების თავმჯდომარემ ირაკლი ტუღუშმა განაცხადა, 2004 წლის 24 ივნისს, პარლამენტმა მიიღო საქართველოს შრომის კანონთა კოდექსში ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ გადაწყვეტილება, რომლითაც სამსახურიდან შემცირებით გათავისუფლებულ ადამიანებს სოციალური გარანტიები ჩამოართვა.

— გათავისუფლების შესახებ გაფრთხილების ორთვიანი ვადა ერთ თვემდე შემცირდა. ამასთან, გათავისუფლებულ მუშაკს ეძლეოდა გასასვლელი დახმარება ერთი თვის ხელფასის ოდენობით და უნარჩუნდებოდა ხელფასი შრომით მოწყობამდე ორი თვის განმავლობაში. პარლამენტმა მათ ეს უფლებაც წართვა იმ ფონზე, როცა ქვეყანაში დასაქმების შანსი თითქმის არ არსებობს, — განაცხადა ტუღუშმა.

აქციის მონაწილეებმა პარლამენტის წევრების სახელზე მიმართვის ბარათები გაავრცელეს, სადაც აღნიშნულია, რომ პარლამენტგარეშმა „ამომრჩეველი გაწირეს და ათასობით ოჯახს წაართვეს არსებობის საშუალება“.

აქციის მონაწილეები პარლამენტარებს მოუწოდებენ დაფიქრდნენ და გადახედონ 24 ივნისს მიღებულ გადაწყვეტილებას.

◎ პოზიცია

სანამ რუსი „მშვიდობისმეოფელნი“ გვეეოლებიან, არაფერი გვეშველება

(პირველი გვერდიდან)

მესამეც, თუ რუსეთის იმპერიული ძალების მიერ წაქეზებული ოსი სეპარატისტების ლოგიკას მივყვებით, მაშინ უნდა შეიქმნას ჩრდილო და სამხრეთ აფსუეთის, ჩრდილო და სამხრეთ სომხეთის, აღმოსავლეთ და დასავლეთ აზერბაიჯანის, ხოლო თურქი-მესხების ჩამოსახლების შემდეგ — ჩრდილო და სამხრეთ თურქეთის ავტონომიები, შემდგომში მათი გაერთიანების პერსპექტივით. რაღა დარჩება საქართველოსგან?! დაგვისახელეთ ერი, რომელიც ასეთ დაუკვირვებელ ნაბიჯზე წასულა ან წავა. არადა, საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების მიხედვით საქართველოში აფხაზები და ოსები ისეთივე ეროვნული უმცირესობანია, როგორიც ქურთები, სომხები, აზერბაიჯანელები, რუსები, ბერძნები, ებრაელები და მათი უფლებები თანაბრად უნდა იქნას დაცული. აქედან გამომდინარე, ორი რესპუბლიკა ერთ რესპუბლიკაში სრული აბსურდია!

ბევრ ვითომ პოლიტიკოსს ჰგონია, რომ აფხაზები და ოსები ავტონომიის სტატუსის „ანკესს წამოეგებიან“, აფხაზების და ოსების უკან რუსეთი დგას. რუსეთი კი მსოფლიოში ცნობილია საერთაშორისო ხელშეკრულებების გამოუსწორებელ დამრღვევად. ნახეთ როგორ მოიქცა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი სგამბოლში? მან დემონსტრაციულად დატოვა სამიტი, როდესაც საკითხი რუსეთის მიერ 5 წლის წინათ ნაკისრი ვალდებულების — საქართველოდან ჯარების გაყვანის შეუსრულებლობას შეეხო. განა არ სჯობია, რომ აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის სტატუსის თემა დროებით დავივიწყოთ და მთელი ძალისხმევა ლტოლვილთა დაბრუნებაზე გადავიტანოთ?

არსებობს თუ არა ლტოლვილთა დაბრუნების რეალური საერთაშორისო მექანიზმი?

ეს საერთაშორისო მექანიზმი არსებობს. გაეროს პრაქტიკის მიხედვით კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო შეიარაღებული ძალები კომპლექტდება ისე, რომ მასში არ შედის არც ერთი სამხედრო ქვედანაყოფი შესაბამისი „კონფლიქტური ქვეყნის“ მოსაზღვრე ქვეყნებიდან. ამიტომ აფხაზეთში არ შეიძლება იყოს ერთი სამხედრო ნაწილიც კი თურქეთიდან, სომხეთიდან და აზერბაიჯანიდან. მით უმეტეს არ შეიძლება ასეთი შესულიყო რუსეთიდან, რომლის იმპერიული ამბიციები საქართველოს მიმართ ისტორიულადაა ცნობილი. ამ მექანიზმმა წარმატებით „იმუშავა“ ბეირუთში, აფრიკის კონტინენტზე, კუვეიტის კონფლიქტის დროს, ყოფილი იუგოსლავიის ტერიტორიაზე და სხვა ცხელ წერტილებში.

გაეროს მიერ დაკომპლექტებული მრავალეროვნული, სამშვიდობო შეიარაღებული ძალების არამოსაზღვრე სახელმწიფოებიდან აფხაზეთში ჩაყენების შესახებ თავის დროზე შევარდნაძეს გაეროს ყოფილმა გენერალურმა მდივანმა ბუტროს ბუტროს-გალიმ მიანიშნა. შევარდნაძემ არ შეისმინა რჩევა. თავისი ძალაუფლების და კლანის ეკონომიკური და პოლიტიკური ბატონობის და პირადი უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით, მან საქართველო შეიყვანა დესეთეში, რუსეთის სამხედრო შენაერთებს ცისფერი ჩაფხუტები დაახურა და აფხაზეთი და სამაჩაბლო დე-ფაქტო რუსეთს დაუთმო. გაეროს მხოლოდ უტყვი დამკვირვებლის სტატუსი დარჩა. რუსეთის პასპორტების გაცემა სოხუმის და ცხინვალის რეგიონების ანექსიის და დე-იურედ დაკანონების ბოლო ეტაპია.

განა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პოლიტიკური ხერხები არ არსებობს?

— მარტო პოლიტიკური ხერხებით, რუსეთისგან ამ რეგიონების დაბრუნებას პერსპექტივა არა აქვს, ამიტომ გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება საერთაშორისო სამართლებრივი მექანიზმის ამოქმედებას, ვინაიდან რუსეთი თავისი ნებით არ დატოვებს კონფლიქტის ზონებს, თუ მას არ მოეხსნა გაეროს მანდატი. ამასთან, თავის მხრივ გაერო იმ პირობით დათანხმდება რუსეთისთვის გაეროს მანდატის მოხსნას, თუ მას ჩაენაცვლება სხვა, უფრო ეფექტური ძალა.

ამიტომ, გამოსავალი იყო და არის ერთი: საქართველოს მოსახლეობამ სისტემატური, სამშვიდობო აქციებით უნდა აიძულოს გაერო და ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარი, რათა მათ განახორციელონ საერთაშორისო პრაქტიკით მრავალგზის აპრობირებული, საქართველოს არამოსაზღვრე სახელმწიფოების სამხედრო ნაწილების ჩაყენება კონფლიქტის ზონაში. მათ განესაზღვრებათ ერთადერთი ამოცანა: უზრუნველყონ ლტოლვილთა მშვიდობიანი და თანდათანობითი დაბრუნება ლესელიძიდან ოჩამჩირემდე. ხაზს ვუსვამთ, ლესელიძიდან ოჩამჩირემდე! სხვა გზა აღრე თუ გვიან მიგვიყვანს შეიარაღებულ კონფლიქტამდე, რასაც ასეთი გულმოდგინებით ამზადებს რუსეთი. ნებით თუ უნებლიეთ ამავე მიზანს ემსახურება ზოგიერთი ფსევდოპატრიოტის, საერთაშორისო სამართალში ღილეტანტის განცხადება ძალის გამოყენებით მშვიდობის დამყარების შესახებ. ეს სუფთა წყლის ავანტიურაა და გაერო მასზე არ წავა, რადგან გაეროს წესდების მეშვიდე თავს მხედველობაში აქვს ძალის გამოყენება მხოლოდ მშვიდობის დარღვევის შემთხვევაში და აგრესიის აღკვეთის მიზნით. გაეროს ეგიდით აფხაზეთში არსებული რუსეთის შეიარაღებული ნაწილები ფორმალურად წესდების მოთხოვნას იცავენ. ჰააგის სასამართლოს მიერ კი საქმის არსებითად წარმოებაში მიღება, საბოლოო გადაწყვეტილების გამოტანა და მისი აღსრულება სულ ცოტა ხუთი წლით გაიწელება და ისიც არ ვიცით, როგორ გადაწყვეტილებას მიიღებს იგი. დღეს ამ საკითხზე მსჯელობა არაპროფესიონალთა მარჩიელობას ემსგავსება.

განა მთავრობა არ არის ვალდებული საერთაშორისო პრაქტიკით აპრობირებული ლტოლვილთა დაბრუნების ეს მექანიზმი აამოქმედოს?

ჩვენ თავიდან უნდა მოვიშოროთ მამისა და მარჩენალის მონური სტერეოტიპი, მათ შორის სტერეოტიპი, რომ ჩვენ საქმეს სხვა გააკეთებს. დასავლეთში დემოკრატია არა საჯარო და კერძო სექტორების მიერ, არამედ სამოქალაქო საზოგადოების ძალისხმევით ჩამოყალიბდა.

და ჩვენშიც გადამწყვეტი სიტყვა უნდა თქვას საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოებამ, მათ შორის „არასამთავროებმა“, რათა პროცესი მკვდარი წერტილიდან დაიძრას. ნუ ვდუმვართ, ხმა ამოვიღოთ და დრო ჩვენს სასარგებლოდ ავამუშავოთ.

ამრიგად, საერთაშორისო სტანდარტის თანახმად ლტოლვილთა მშვიდობიანი დაბრუნება არა რუსეთის მონონაციონალურმა, არამედ გაეროს მრავალეროვნულმა ძალებმა უნდა უზრუნველყონ. ასეთი მოთხოვნა ლტოლვილების დაბრუნების ყველაზე რეალური საშუალება და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ერთადერთი მშვიდობიანი გზაა. სხვა ყველაფერი პრობლემის საბოლოო კონსერვაციამდე მიგვიყვანს.

ამიტომ, ჩვენ, ქართველ მეცნიერთა ერთი ჯგუფი, ვხელმძღვანელობთ რა საქართველოს კონსტიტუციის 1, 2, 6, 7 და 39 მუხლებით, სრულიად საქართველოს მოვუწოდებთ, მიმართოს გაეროს და ლტოლვილთა კომისარიატს თბილისში, ყვნევაში და ნიუ-იორკში ერთადერთი მოთხოვნით:

„ლტოლვილთა დაბრუნების მანდატით სოხუმის და ცხინვალის რეგიონებში რუსეთის დეფაქტო საოკუპაციო ჯარს ჩაენაცვლონ გაეროს სამშვიდობო შეიარაღებული ძალები საქართველოს არამოსაზღვრე ქვეყნებიდან!“

ბიძინა სავანელი,
ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი;

ზოთა მირაშვილი,
თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის პროფესორი;

ოთარ გამყრელიძე,
სახელმწიფოს და სამართლის ინსტიტუტის კათედრის გამგე, პროფესორი.

◎ დიპლომატია

დაამტკიცეს ახალი ელჩები

ХЕМАЛ КАСРАДЗЕ ФОТО

რიგგარეშე სესიაზე პარლამენტმა ახალი ელჩები დაამტკიცა, რომელთაგან ზოგი „მფრინავი“, ანუ „მოძრავი“ ელჩი იქნება. ეს ფორმა უსახსრობის გამო საგარეო საქმეთა სამინისტროში ახლახან შემოიღეს.

◎ კონფლიქტის ზონა

დაიღუპა სეპარატისტთა მინისტრი

ცხინვალის მთავრობის ეკონომიკის მინისტრი რობერტ პლიევი საგზაო ავტოავარიის მსხვერპლი გახდა. ჯერჯერობით ესაა მთავარი ვერსია.

ამ ორი დღის წინათ მისი მანქანა „ჟიგული-07“ სოფელ გუფთასთან ლიახვიდან ამოიღეს, პატრონი კი არ ჩანდა. ვარაუდი ბევრი იყო: გაგაცება, ტერორისტული აქტი და სხვა. ახლა კი თითქმის ყველაფერი გაირკვა: რობერტ პლიევის მანქანა რაღაც მიზეზის გამო მდინარეში გადავარდა და ეს გახდა ეკონომიკის მინისტრის დაღუპვის მიზეზი. გვამი ლიახვმა გუშინ გამორიყა.

რობერტ პლიევს კოკოითის მთავრობაში წონიან მინისტრს ვერ უწოდებდი, რადგან იმ სამინისტროს ედგა სათავეში, რომელსაც ვირტუალური ეკონომიკის სამინისტრო უფრო ეთქმის.

ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ჩიხში შესულ ე. წ. სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკას ეკონომიკა საერთოდ არ გააჩნია, თუ არ ჩავთვლით რუსეთიდან სისტემატურად შემოსულ ჰუმანიტარულ დახმარებას, რომელიც, ფაქტობრივად, მოწყალებაა, რომ ცხინვალის მოსახლეობამ თავი როგორმე გაიგანოს.

ცხინვალის ხელისუფლება საგარეო და საშინაო პოლიტიკას ამჟამად ერთ სამიზნეში უყრის თავს: კინფლიქტის მოსაზღვრე ქართული სოფლების შეშინება წუხელ ნაღმყორცნებით და მსხვილკალიბრიანი იარაღით ისროდნენ ერედვის მიმართულებით.

მსხვერპლი არ არის, შეშინებულები და თავზარდაცემულები — რამდენიც გინდათ.

გურამ ვაშაკიძე,
„სრ“ საკ. კორ.

◎ გვწერენ

ვეტერანებზე ზრუნვისთვის გმადლობთ

ერთ დღეს თბილისის რაიონების ვეტერანთა საბჭოებმა, ქალაქის ვეტერანთა საბჭოს ხელშეწყობითა და დახმარებით დასასვენებელი საგზურები გამოგვიყვეს. პირველად არ გვჯეროდა, რადგან 11 წელიწადზე მეტია ასე ჩვენთვის არავის უზრუნია.

გავემზადეთ და დათქმულ დღეს, მანქანებით დასასვენებელ სახლ „კოცონში“ მიგვიყვანეს. აქ დაგვხვდა 123 დამსვენებელი — აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში ნაბრძოლი ინვალიდი, ბრძოლებში დაღუპულთა მეუღლეები თავიანთ მცირეწლოვან ბავშვებთან ერთად.

ამ დასასვენებელი სახლისთვის შესანიშნავი ადგილი შეურჩევიათ, ხეებით დაბურული ადგილი, სამსართულიანი ლამაზი შენობა, სუფთა, ჯრილი პაერით გაჯერებული მაღლობი — ყველაფერი ერთად მყუდრო გარემოს ქმნის და მართლაც დასასვენებლად განწყობს. ამას ემატებოდა მედპერსონალისა და დასასვენებელი სახლის ადმინისტრაციის ყურადღება. ექიმი ოთარ ბერულავა და ექთანი თოლია კობაძე მზრუნველობას არ აკლებდნენ იქ მყოფთ. სუფთა და ნათელ სასადილოში კი მზარეული ჯემალ სააკაშვილი თანამშრომლებთან ერთად მაღალხარისხოვანი და მრავალნაირი კერძებით სამჯერადი კვებით გვემასპინძლდებოდა. ყურადღება და მზრუნველობა არც დირექტორის ამირან მესხიშვილისა და მისი მოადგილის თემურ ბაღათურიასგან დაგვკლებია, მათი ხელშეწყობით, დასვენებისთვის აქ ყველა პირობაა შექმნილი. მხოლოდ ეს კია, ამ მაღალი დონის მომსახურებას სასმელი წყალი აკლდა. თუმცა, ამასაც ნაკლებად ეგრძნობდით სისუფთავისა და სიმყუდროვის გამო.

იქ მყოფთათვის ეს დღეები მართლაც შესანიშნავ მოგონებად დაგვრჩა.

დღევანდელ ეკონომიკური გაჭირვების ჟამს მთავრობა და ხელისუფლება ასე რომ განგვაწყობს და ამ მძიმე დროს ჩვენნაირ ჭირგამოვლილი ადამიანებისთვის მოიცლის, ბევრს ნიშნავს.

გმადლობთ მზრუნველობისთვის, ამბობენ ომისა და შრომის ვეტერანები: კორნელი ქებთაძე, ივლიტა კუჭუხიძე, მიხეილ გიორგანაშვილი, გრიგოლ შანიძე, ალექსანდრე კორაკოსიანი, შალვა სიჭინავა, მიხეილ ჭყონია, ეკატერინე გაბრილოვა, ანა მესხი, ვერა ჩაკვეტაძე, ოთარ ბერულავა და სხვა იქ მყოფი დამსვენებლები.

ფრიდონ პავლიაშვილი,
დიდი სამამულო ომისა და შრომის ვეტერანი.

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 185, ოთხშაბათი, 11 აგვისტო, 2004 წელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

◎ სხვა სხვისა ომში ბრძენია?!

აგრესიული ქმედების ზღვარი

რუსული ჯრის წარმომადგენელი სამხრეთ ოსეთის ბედისა და უბედურების გამო

(პირველი გვერდიდან)

საქართველო-ოსეთის გააფთრებული დავა სწორედ სსრ კავშირიდან საქართველოს გამოსვლის საკითხმა გამოიწვია, როცა ახალი სახელმწიფოები ჯერ კიდევ არ ელიარებინათ. მაშინ ცოტა ვინმე თუ გაბედავდა ღიად ეთქვა, რომ კავშირის დაშლამ კონგრომერატი წარმოშვა სულაც არა ყოველთვის მეგობრული, მაგრამ ხშირად ერთმანეთთან დაპირისპირებული და ერთმანეთისადმი მტრულადაც კი განწყობილი კვაზისახელმწიფოებისა.

არცერთ ხელახლა წარმოშობილ სახელმწიფოს არ გააჩნია უდავო ტერიტორიები და საზღვრები, ერთგვაროვანი მოსახლეობა, მისი ერთსულოვნება საკუთარი მომავლის საკითხზე. არ იყო სტაბილური სახელმწიფო ინსტიტუტები, რომლებიც ამ გახლეჩილ სამოგადოეობას აერგებინა ანდ მიეცა ოფიციალური ფორმა. ეს ეხებოდა ეროვნულ ბაზარს, ფულს, ენერგეტიკას, ტრანსპორტს, ინფორმაციას, ეკლესიას, ეროვნულ ბანკებს, ეროვნულ ბიბლიოთეკებს, ეროვნულ ბიბლიოთეკებს, ეროვნულ ბიბლიოთე

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 185, ოთხშაბათი, 11 აგვისტო, 2004 წელი.

⊙ კომპეტენტური აზრი

ისეთ მეზობელს რა ვუთხარი, რომლის ნდობაც არ შეიძლება...

(მესამე გვერდიდან)

ფაკულტეტი იყო ოსური ენის და ლიტერატურის. ჩრდილო ოსეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ოსური სკოლები არ არსებობდა, იყო მხოლოდ რუსული სკოლები.

რაც შეეხება მაშინდელ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქს, მთელ საბჭოთა კავშირში ერთადერთი ოსური უმაღლესი სასწავლებელი სწორედ ცხინვალის პედაგოგიური ინსტიტუტი გახლდათ, სადაც სწავლება ქართულად, ოსურად და რუსულად მიმდინარეობდა. ცხინვალში საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ფილიალი მოქმედებდა, სადაც ოსეთის ისტორია და ოსეთის კულტურა შეისწავლებოდა. მაგალითად, ამ ფილიალში მეცნიერული მუშაობის შედეგად შეიქმნა და გამოიცა ოსური ენის განმარტებითი ლექსიკონი. ამავე ფილიალში სამეცნიერო მუშაობის შედეგად გამოიცა ოსური ლიტერატურის ისტორია და ა. შ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში მრავლად იყო ოსური სკოლები, ქართულ-ოსური, ოსურ-რუსული. აღსანიშნავია, რომ სამხრეთ ოსეთში ყოველთვის ნახავდით ქართველთა და ოსთა შერეულ ოჯახებს, მაგრამ პროცესი იმისა, რომ სამხრეთ ოსეთის მოსახლეობა მასობრივად შემცირებულიყო მათი გაქართველების ხარჯზე, ასეთი რამ არ არსებობდა.

ახლა სამხრეთ ოსეთის ხელისუფლება რუსეთთან შეერთების საკითხს აყენებს. მათ კარგად იციან, რომ ეს ხდება არა ოსური ინტერესების დასაცავად, არამედ იქაური მოსახლეობის გასარუსებლად. მშვენიერად უწყიან, რომ სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებელი სახელმწიფო არ იარსებებს. ეს იქნება რუსეთის გავლენის ქვეშ მყოფი ადმინისტრაციული თუ პოლიტიკური ერთეული. ამგვარად, ის გარემოება, რომ XVII საუკუნიდან ისინი ცხოვრობენ საქართველოში და მათი გაქართველება არ მომხდარა, მათ შეინახეს თავისი ენა, ჟურნალ-გაზეთები, კულტურული დაწესებულებები. ბუნებრივია, ეს უკვე მრავლისმეტყველი ფაქტია. ჩრდილო კავკასიაში ასეთი რამ არ განხორციელებულა, ამიგომ ნუ ქმნიან ისეთ შთაბეჭდილებას, თითქოს ქართველებს სურთ ოსებს ოსობა წაართვან.

— რეგიონში დღეს შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე, გაშოსავალი რაში უნდა ვეძებოთ?

— აქ არის ორი ფაქტორი: — ოფიციალურად პუტინი სცნობს ერთიან საქართველოს და არ ჩაერევა საქართველოს საშინაო საქმეებში, მაგრამ საოთხბიროს დეპუტატები, სამხედროები სხვაგვარად აზროვნებენ. ვფიქრობთ, რომ ჩვენთვის ღღეს იდეალურად მოსწყინს საბჭოთა ხელისუფლების დროინდელი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა თავის საზღვრებში და იმ ადმინისტრაციულ დაყოფაში, რომელიც იყო. თუ რუსეთთან ურთიერთობა მოგვარდა, მაშინ მიმაჩნია, რომ შიდა ქართლის მთიანეთში მცხოვრებ ოსებს უნდა მიეცეთ კულტურული ავტონომია. არავითარი სამხრეთ ოსეთი არ შეიძლება საქართველოში არსებობდეს. თითქოს პარადოქსია: — 1922 წელს, როდესაც საბჭოთა რუსეთმა თავისი ადმინისტრაციული დაყოფები დაიწყო, შექმნეს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი. ჩრდილო ოსეთის ავტონომიური რესპუბლიკა მაშინ არ არსებობდა, მაგრამ უკვე გამიზნული იყო, რომ შემდეგ ჩრდილო ოსეთის ავტონომიური რესპუბლიკა შეიქმნებოდა და, რასაკვირველია, ხელსაყრელ პირობებში მათი გაერთიანება მოხდებოდა. რაგომ ორი ოსეთი ერთ სახელმწიფოში — საბჭოთა კავშირში? ახლა აღარ ვართ ერთი სახელმწიფო და არ მიმაჩნია კანონზომიერად, რომ სწორედ იმ ჩრდილო ოსეთის საზღვარზე იყოს ცხინვალის რეგიონი თავისი კულტურული ავტონომიით.

— ქალბატონო მარიკა, როგორ შეაფასებდით საქართველოს პრემიერ-ენგის მოქმედებას, რამდენად სწორია მის მიერ არჩეული კურსი?

— ამ ცოტა ხნის წინათ, როდესაც საქართველოს პრემიერ-ენგი საკმაოდ თამამად საუბრობდა ოსეთში არსებული პრობლემების მოგვარებაზე, მეგონა, რომ რაღაც დონეებზე ეს საკითხი შეთანხმებული იყო. მაგრამ დღეს სამარათლე უნდა ვთქვათ, — ჩვენ არაფერს არ ვწყვეტთ. აქ არის ორი ზესახელმწიფო და ჩვენს ხელისუფლებას უნდა ეყოს იმის სიბრძნე, რომ რაზეც ისინი შეთანხმდებიან, სწორედ ის გააკეთოს. შეიძლება იყოს რაღაც შეთანხმება შეერთებულ შტატებთან, მაგრამ რუსეთმა, როგორც ყოველთვის, ამჟამადაც გაგვყიდა. ეს რუსეთისთვის დამახასიათებელია. ჩვენი დიპლომატიისა და პოლიტიკოსების მთელი ძალისხმევა მიმართული იყო იქითკენ, რომ ომი არ დაწყებულიყო. მაღლობა ღმერთს, რომ ეს თითქოს მოხერხდა, მაგრამ ეს საკითხი ბოლომდე მოგვარებული მაინც არ არის. რუსეთისგან აუცილებელია გვქონდეს გარკვეული გარანტიები. თუმცა, სრული პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, რომ XVI საუკუნიდან მოყოლებული, როდესაც რუსეთსა და ქართულ სახელმწიფოებს შორის პოლიტიკური ურთიერთობები დაიწყო, დღემდე რუსეთს საკუთარ თავზე აღებული არც ერთი ვალდებულება არ შეუსრულებია. ყველა დოკუმენტი მათი მხრიდან ირღვეოდა. ასე რომ, მათი ნდობა არ შეიძლება.

საბოლოოდ მაინც ყველაფერი დამოკიდებულია რუსეთსა და შეერთებულ შტატებზე. ჩვენ სწორედ ამ ორი ზესახელმწიფოს ინტერესებში უნდა ჩავჯდეთ, რისთვისაც დიდი სიბრძნე და დიპლომატია გვჭირდება.

ესაუბრა
ლელა ხვადაგიანი.

⊙ წუთისოფელი

ცხოვრება გვანჯი ჩიქოვანისა

ჩაწერილი ექიმ დავით კვიტაიშვილის მიერ თბილისის მეორე კოლონიაში, ორთაჭალაში, 1948 წელს

ბაკვირვებულმა ვკითხე — საგუცავი რა არის-მეთქი. გაეცინა და მითხრა: გალოშებს ქართულად ასე ჰქვიაო. თედო როცა ქართულად ლაპარაკობდა, რუსულს ერთ სიტყვასაც არ გაურევდა. სამაგალითოდ უფრთხილდებოდა ჩვენი ენის სიწმინდეს. მალე თედო სახოკაა იქ მყოფმა ქართველებმა ყოველმხრივ მოვამზადეთ და საიდუმლოდ გამოვამგზავრეთ კავკასიაში.

ის დღე არასოდეს დამავიწყდება. მე და ოფიცერი მილორავა ერთხელ სასეირნოდ გამოვედით, ბაღშიც შევიარეთ, გვინდოდა წაგვესაუზმა. ამ დროს ბაღში თვალი მოვკარი მეგად მიმზიდველი გარეგნობის ახალგაზრდა ქალიშვილს, რომელსაც სახეზე ვუალი ჰქონდა ჩამოფარებული და სეირნობდა. თან ახლდა ორი, კოხტად ჩაცმული, ყმაწვილი კაცი. ძალიან მომინდა გამეცნო ეს ქალიშვილი; რამდენჯერმე გავიარ-გამოვიარე, კარგა ხანს ვიგრიალე მის ირგვლივ, მაგრამ გაცნობა ვერ მოვახერხე. გულდაწყვეტილი დავბრუნდი. იმ ღამესვე ენახულობ სიზმარს — ეს ახალგაზრდა ქალიშვილი ნავში მიზის, მიეცურავთ და ასე ნაეთი მივადექით ჩემ სოფელ ჭკადუაშს...

მეორე დღეს ისევ გავდივარ ბაღში და ვხედავ, რომ ეს ქალიშვილი ბის სამსონ ნაჭყებიასთან. სამსონი საპაგონ კაცი იყო იმ დროს ირკუტსკში და მაღალი წრის ხალხთან ჰქონდა საქმე. სამსონმა დანახვისთანავე მიმიხმო და მთხოვა გამეცნო ქალიშვილი. თან მითხრა, რომ იგი იყო მისი კარგი მეგობრის, ინჟინერ-მექანიკოს ნიკოლაევის ქალიშვილი ნადეჟდა ნიკოლაევა. მე თავაზიანად ვართმევ ქალიშვილს ხელს და მათ გვერდით ვჯდები. მალე ის ორი ყმაწვილი კაციც მოვიდა, ამ გოგონას წინა დღით რომ ახლდნენ. სამსონმა ისინიც გამაცნო. ძმები აღმოჩნდნენ ნადეჟდასი — ინოკენტი და ალექსანდრე. ცოტა ხნის საუბრის შემდეგ ამ ქალიშვილმა და მისმა ძმებმა გვთხოვეს სამსონს და მე, მეორე დღეს მათ ოჯახში მივსულიყავით ერთ-ერთი ძმის დღეობაზე. ჩვენ მათ მადლობა გადავუხადეთ და დავშორდით.

მე და სამსონი დანიშნულ საათზე მივედით ნიკოლაევების ოჯახში. დიდებულად მიგვიღეს. საუკეთესო სუფრა გაშალეს. უკრავდა სიმებიანი ორკესტრი. ისმოდა გიგარის, მანდოლინას, ვიოლინოს სასიამოვნო ჰანგები. მშვენიერი დრო გავატარეთ. ამის შემდეგ ხშირი სტუმრობა ვიყავი ამ ოჯახისა. თანდათან დავუახლოვდი ნადეჟდა ნიკოლაევას. იგი მეგად მორცხვი, უმანკო, თავაზიანი ქალიშვილი, ფელმწყვანით წესიერი და ქალღვნებით მდიდარი იყო. მე თავდავიწყებით შემიყვარდა ნადეჟდა ნიკოლაევა. მასაც ასევე ძლიერად შეეყვარდი და ერთმანეთს მტკიცე სიტყვა მივეცით, რომ შეეველებულიყავით. ჩვენი გადაწყვეტილება მის მშობლებსაც შევატყობინეთ და მშობლებმაც თანხმობა განაცხადეს, რადგან ხედავდნენ, რომ მათ ქალიშვილს ძლიერ ვუყვარდი. სულ მალე დავთქვით ნიშნობის დღე, რომელზედაც ჩემის მხრივ, მოწვეული მყავდა სამოცი ქართველი და, მათ შორის, ყარამან მარღანია. მანამდე კი ყოველ საღამოს მივდიოდი ჩემი საცოლის ოჯახში.

იმჟამად ირკუტსკში პეტერბურგიდან ჩამოვიდა ჟურნალისტი და კორესპონდენტი, რაღა თქმა უნდა, მეფის რეჟიმის თავგამოდებული დამცველი ვიღაც ბახმეტიევი. მე იგი პირადად არ გამიცნია. მისი ჩამოსვლიდან ჯადის რამდენიმე ხანი და ეს ჟურნალისტი გაგზეთ „სიბირსკაია ზარიაში“ ჩემს წინააღმდეგ ბეჭდავს ბოროტ ფელეტონს. ამ პასკვილის მინაარსი ასეთი იყო: ირკუტსკში ცხოვრობს კავკასიიდან გადმოსახლებული ვინმე თავადი ჯ. ჩიქოვანი. ის მართლაც თავადიშვილურად ნებივრობს, ყოველდღე ნაირ-ნაირ განსაცმელს იცვლის, სეირნობს თავისუფლად. მის ჯვერდით თეატრში, კონცერტებზე თუ ბაღში ხშირად დაინახავთ ჩვენი საზოგადოების მოწინავე ქალიშვილს. დაიარება თავმომწონედ, ცხოვრობს უდარდელად, თავისი გემოვნების მიხედვით, როგორც მოეხასიათება. ბახმეტიევი კიცავდა ირკუტსკის საზოგადოებას ქალებს, უწუნებდა მათ საქციელს, რომ ისინი სეირნობდნენ გადმოსახლებულ კავკასიელთან და სხვა ასეთი წვრილმანები. გარდა ამისა, საგანგებოდ აღნიშნავდა — ეს კაცი მთავრობისთვის არაკეთილსაიმედო პიროვნებაა და აჯობებს, ჩვენმა ქალებმა მისგან თავი შორს დაიჭირონ.

მე ძლიერ ამაღელვა ამ ღვარძლიანმა წერილმა და გადავიწყვიტე, საჩქაროდ მომენახა ბახმეტიევი და პასუხი მომეთხოვა მისთვის. აფორიაქებული და ამ ფიქრებში გართული რომ ვიყავი, შემხვდა ჩემი კარგი მეგობარი, იურისტი პატუშინსკი, დედით ქართველი, რომელიც კარგად იცნობდა ჩვენს ზნე-ჩვეულებებსა და ხასიათს. ვუამბე ჩემი აღელვების მიზეზი. მან ასე მიპასუხა — რას იზამ, ჩემო გვანჯი, ის სახელმწიფო კორესპონდენტია, რომც მოსთხოვო პასუხი, თავს გაიმართლებს, შეძლებს ფელეტონში მოყვანილი ფაქტების დამტკიცებას, რადგან შენ თვითონაც ვერ უარყოფ, რომ ხარ გაღმისახლებული. აქაური საბოგადოებაში კარგად მიღებული, ახალგაზრდა ქალებში გართული და სხვა ასეთი. ისე კი, როგორც ვაკაცმა, თუ შესაფერი შემოხვევა მოგეცემა, ერთი მაგარი სილა უნდა აჭამო და თუ საქმე სასამართლოს გადაეცემა, იქ მე დაგიჭირავები. თან იმასაც შემპირდა, მაგ ბახმეტიევს სახით მე გაგაცნობო. პატუშინსკის ნათქვამმა დიდად გამახარა და გამამხნევა. ცოტათი დამამშვიდა კიღევ და მალლიერების ნიშნად გადავეკოცნე. მეორე დღისთვის დაეთქვით შეხვედრა ვილელის თეატრში. ეუთხარი და სახეში ელვის სისწრაფით ვსტკიცე სილა. გარტყმა ისეთი ძლიერი გამოდგა, რომ პეტერბურგელი კორესპონდენტი მოჭრილ ხესავით დაეცა ძირს. წამოვაყენე და მეორედაც შემოვკარი. ისევ დაეცა. მოცვივდა ხალხი, შეიყვანეს მელპუნქტში — მოასულიერეს, სახე შეუხვიეს და მალევე ჩასვეს თავის ვაგონში. ჩემთან მოვიდა ჟანდარმი და მითხრა, სამორიგეოში გაეყოლოდი. მიხეილ დიდიძე ხელად გაქანდა პატუშინსკისთან და რამდენიმე წუთში კიდევაც მოიყვანა. პატუშინსკიმ მანიშნა, ჟანდარმთან როგორ გამეფორმებინა საქმე და გავიდა. ჟანდარმს ჯიბეში ოცდახუთმანეთიანი ჩავუდე და ვთხოვე, რომ ოქმში რკინიგზის წესრიგის დარღვევა არ აღენიშნა და ეს შემთხვევა გაეფორმებინა, როგორც კერძო ჩხუბი. ჟანდარმი დამეთანხმა. მალე ისევ შემოვიდა პატუშინსკი და თავის მხრივ სთხოვა ჟანდარმს, საქმე მეოთხე უბნის სახალხო სასამართლოსთვის გადაეცა. ჟანდარმა გადამახდევინა 10 მანეთი ჯარიმა, მომცა ქვითარი და წამოვედი. მეხუთე დღისთვის დაინიშნა ამ საქმის განხილვა. დამცველად გამოვიდა პატუშინსკი. ორი საათი მაინც ილაპარაკა. საუცხოო მჭევრმეტყველი იყო. თავისი სიტყვის დასასრულს ჩემი გათავისუფლება მოითხოვა. სასამართლომ გამომიტანა დადგენილება — ორი კვირის პატიმრობა ან 15 მანეთი ჯარიმა. მე, რა თქმა უნდა, სიხარულით გადავიხადე 15 მანეთი, კმაყოფილები გამოვედით სასამართლოდან, მეგობრების ჯგუფმა თან გავიყოლეთ პატუშინსკი და მის პატივსაცემად გემმრე ვიქეიფეთ.

ჩვეულებრივად ვაგრძელებ მშვიდობიან ცხოვრებას. დავდივარ ჩემი საცოლის ოჯახში. არალეგალური წრე, ნესტორ კალანდარიშვილისა და ყარამან გუსკიას ხელმძღვანელობით, ფრთხილად განაგრძობს მუშაობას. გადის ორი თვე და ერთ საღამოს ჟანდარმთა სამმართველოში მიბარებენ. ვცხადდები და მხვდება როგმისგრი სამოხვალოვი, რომელმაც პირველად დააპაჯიმრა ჩვენი ჯგუფი. სამოხვალოვმა ბოროტი მზერა მომაპყრო და მეუბნება: ჩიქოვანო, დადგა დრო, როდესაც შენ მეგს უკვე ვეღარ ისეირნებ ჩვენს ირკუტსკში, თვაგრსა და ლამაზ ქალებში. ამასთანავე უნდა მოგაშოროთ რევოლუციური სენით შეპყრობილ ამხანაგებს... მართმევს ბილეთს და მკაცრად მეუბნება: გაძლევ წინადადებას, სამი დღის განმავლობაში დაგოვო ირკუტსკი. ეს პაგიისცემად ჩათვალე. თუკი დღეიდან მეოთხე დღეს აქედან არ გაეშგზავრები, მაშინ საგანგებო წესით გაგასახლებთ და ბევრსაც ინანებო. მე შევეკითხე, გთხოვთ მაცნობოთ მიზეზი, რა დანაშაული მაქვს ჩადენილი, რომ ასე მკაცრად მსჯით-მეთქი. მან პასუხი არ გამცა (მხოლოდ მოგვიანებით გავიგე, რომ იმ ჟანდარმს, ვინც ოქმი შემიდგინა სადგურზე ბახმეტიევის გალახვის გამო, მაინც გადმოგზავნა ეს ოქმი ჟანდარმთა სამმართველოში და ჩემს წინააღმდეგ ამიგომაც იყო მიღებული დასასჯელი ზომები). წამოსელის დროს კიღევ გამიძეორა სამოხვალოვმა — მეოთხე დღეს აქ მოხვალ ბილეთის მისაღებად და გასამგზავრებლადო. მერე ესეც დაიყოლა — ამასთანავე, ნებას გაძლევეთ, შენი საცოლე, ნიკოლაევას ქალი, სადაც ვინდა. იქ წაიყვანეო. ამ მოულოდნელმა ამბავმა საშინლად დამალონა. მივედი ჩემი საცოლის ოჯახში. ბოდმით სავსე ვარ, მაგრამ თანაც მრცხვენია და თავმოყვარეობაშელახული ვერავის ვუმხელ ამ ამბავს.

(გაგრძელება იქნება).

⊙ ინფორმაცია

კონფლიქტის ზონა

არჩევნებში — ტერორის გზით?!

პარლამენტარი ნაში არონია საქართველოს პარლამენტისაგან მოითხოვს პასუხს უნდა მიიღოს თუ არა მონაწილეობა გალის რაიონში მცხოვრებმა ქართველებმა აფხაზეთის საპრეზიდენტო არჩევნებში.

ნაში არონიას განცხადებით, დეპუტატებს აღნიშნული კითხვით ხშირად მიმართავენ გალის რაიონში მცხოვრები ქართველები, რადგან ისინი აფხაზი სეპარატისტებისგან მუდმივ ტერორს განიცდიან და ამ შემთხვევაშიც, სოხუმის საპრეზიდენტო არჩევნებისათვის შედგენილ სიებში ჩაწერას აიძულებენ.

როგორც ნაში არონია აცხადებს, გალში მცხოვრები ქართველები პოლიციის შემოვლისას ზუგდიდში გადმოდიან, თუმცა შემდგომ კვლავ უკრუნდებიან საკუთარ საცხოვრებელ ადგილებს.

ნაში არონია აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით მოსახლეობისთვის კონკრეტული და ნათელი პასუხის გაცემას მოითხოვს. არონია მიიჩნევს, რომ საარჩევნო სიებში ქართველების ჩაწერით აფხაზი სეპარატისტები ყველანაირად ცდილობენ საკუთარი არაკანონიერი ხელისუფლების ლეგიტიმაცია მოახდინონ.

დევნილები სასტუმროს სახლები ურჩევნიათ

მოსწავლე-კრწანისის რაიონულ გამგეობაში სასტუმრო „ივერიაში“ მცხოვრებ დევნილებთან ხელშეკრულებების გაფორმების პროცესი მიმდინარეობს.

სასტუმროს დგოვებისა და საკომპენსაციო თანხის აღების თაობაზე ხელშეკრულება ამ დრომდე სასტუმრო „ივერიაში“ მცხოვრებმა 7-მა ოჯახმა უკვე გააფორმა.

სპეციალური კომისიის ხელმძღვანელის ზურაბ კიკალეიშვილის თქმით, გუშინ გამგეობას ხელშეკრულების გაფორმების მსურველმა არაერთმა დევნილმა მიაკითხა.

კიკალეიშვილის განმარტებით, დევნილთა სახელზე სპეციალური საბანკო ანგარიში გაიხსნება, რომელზეც დაპირებული საკომპენსაციო თანხა 16 აგვისტომდე დაირიცხება.

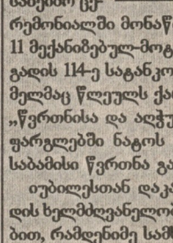

სასტუმრო „ივერიის“ დაცლა 20 აგვისტომდე არის დაგეგმილი. მასში მცხოვრებ დევნილებს კომპენსაციის სახით, თითოეულ ოთახზე 7 ათასი დოლარი გადაერიცხებათ. „ივერიის“ 5-ვარსკვლავიანი, ფეშენებელურ სასტუმროდ გადაკეთების გეგმას გერმანული ინვესტორი კომპანია განახორციელებს.

აბჯარი

ტანკისტებმა პროფესიული დღე აღნიშნეს

ვაგიანის სამხედრო ბაზაზე გუშინ ქართველ ტანკისტთა დღე აღინიშნა. საზეიმო ღონისძიებას საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი, გენერალ-მაიორი გივი იუკურიძე და სამხედრო უწყების სხვა ხელმძღვანელები დაესწრნენ.

იუბილესადმი მიძღვნილ საზეიმო ცერემონიალში მონაწილეობა მიიღო მე 11 მექანიზებულ-მოგომსროლელი ბრიგადის 114-ე სატანკო ბატალიონმა, რომელმაც წლეულს ქართულ-ამერიკული „წვრთნისა და აღჭურვის“ პროგრამის ფარგლებში ნატოს სტანდარტების მუსაბამისი წვრთნა გაიარა.

იუბილესთან დაკავშირებით, ბრიგადის ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილებით, რამდენიმე საშხედრო მოსამსახურეს ჯილდოები გადაეცა და საშხედრო წოდებები მიენიჭა.

ბიუჯეტი

გათვითრდება „ყორანი“?

უახლოეს მომავალში სამარმრუტო სატაქსო ზების მფლობელები თბილისის ბიუჯეტში განსხვავებულ გადასახადს გადახდიან. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით თბილისის მთავრობამ საკანონმდებლო ინიციატივით პარლამენტს მიმართა.

თბილისის პრემიერის ბიძინა ბრეგაძის განცხადებით, ქალაქის მთავრობამ მოამზადა ცვლილებები „ადგილობრივი მოსაკრებლების შესახებ“ და „ტრანსპორტის შესახებ“ კანონებში. — თანხებიდან, რომელთაც სამარშრუტო ხაზების მფლობელები იხდიან, აუცილებლად უნდა „გათვითრდეს“ და მთელი ქალაქის ბიუჯეტში მოხვედრა გარანტირებული უნდა იყოს, — აღნიშნა მან.

ქალაქის ახალი მთავრობა აღნიშნული ცვლილებების განხორციელებით თბილისის ბიუჯეტში ყოველთვიურად 3 მილიონი ლარის მობილიზებას გეგმავს.

ბრეგაძის განცხადებით, სამარშრუტო ხაზების მართვის ლიცენზია ტენდერის საფუძველზე უნდა გაიცეს, ამასთან, მისი მოქმედების ვადა 5 წლამდე დროით უნდა განისაზღვროს.

ინტერ-პრესი.

⊙ ენა ჩვენი ქართული

ადამიანის წარმოება?!

ქართული დემოგრაფიული ტერმინოლოგიის სრულყოფისათვის

ნებისმიერი მეცნიერული დისციპლინის განვითარების კვალობაზე, განუწყვეტლივ მიმდინარეობს მისი ტერმინოლოგიის სრულყოფაც. ამ მხრივ გამონაკლისს არც დემოგრაფია წარმოადგენს. როგორც ცნობილია, ქართული დემოგრაფიული მეცნიერების ტერმინოლოგიის ჩამოყალიბება, ისევე, როგორც ყოფილი საბჭოთა კავშირის მთელ ტერიტორიაზეც, ძირითადად რუსული ენის გავლენით ხდებოდა. ქართული დემოგრაფიული ტერმინები, უმთავრესად, რუსულიდან ნათარგმნი კალკის სახით იმკვიდრებდა ადგილს. მაგალითად, Народонаселение-ხალხთმოსახლეობა, Воспроизводство населения-მოსახლეობის კვლავწარმოება (აღწარმოება) და სხვ.

აღსანიშნავია, რომ ქართული დემოგრაფიული ტერმინოლოგიის სრულყოფის საქმეში დიდი ღვაწლი მიუძღვის აკად. პ. გუგუშვილს, რომელმაც ჯერ კიდევ 1975 წელს, სწორედ რუსულიდან თარგმნა და სისტემაში მოიყვანა ქართული დემოგრაფიული ტერმინები, რომლებიც „ფრაად შეკუმშული და სასინჯი სახით,“ 'მოკლე დემოგრაფიული ტერმინოლოგია“-ს სახელწოდებით გამოაქვეყნა კიდეც (როტაპრინტის წესით). შემდეგ კი მისი ცოტა უფრო ვრცელი ვარიანტი დაიბეჭდა 'სოციოლოგიისა და დემოგრაფიის პრობლემების“ II ტომის დამატებაში 1984 წელს. ოდნავ მოგვიანებით, იგი ცალკე ნაშრომის სახითაც გამოიცა. მიუხედავად ამისა, შეიძლება ითქვას, რომ ბევრი ქართული დემოგრაფიული ტერმინი ჯერ კიდევ შესაქმნელი და დასაზუსტებელია. და ეს გასაკვირი სულაც არ უნდა იყოს, რადგანაც ტერმინთა დაზუსტება უწყვეტი პროცესია, და მეცნიერული ცოდნისა და ენის განვითარების კვალობაზე, მუდმივ სრულყოფას საჭიროებს. მეცნიერული ტერმინოლოგიისადმი სწორედ ამგვარი მიდგომით არის ნაკარნახევი წინამდებარე სტატიაც.

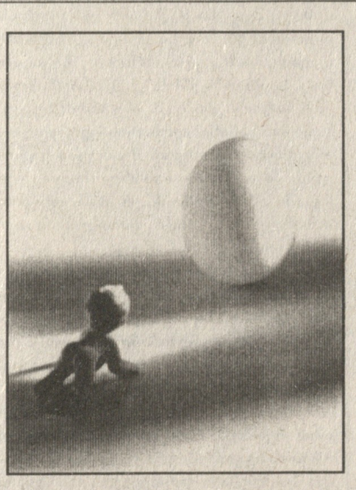

„ტერმინი (ლათ. terminus-საზღვარი), არის სიტყვა, რომელიც ზუსტად გადმოსცემს მეცნიერების, ტექნიკის, ხელოვნების რაიმე დარგის გარკვეულ ცნებას.“

„ტრადიციულად მიღებული განმარტების მიხედვით, ტერმინი განსაკუთრებული ენობრივი ნიშანია, რომელიც უბრუნველყოფს სპეციალისტებს შორის ურთიერთგაგებინებას გარკვეული დარგის ფარგლებში.“

ყოველი ტერმინი, აზრსა და ცნებას, რაც შეიძლება ზუსტად უნდა გამოხატავდეს და შინაარსობრივად თავისუფალი უნდა იყოს ყოველგვარი თვითნებური დატვირთვისაგან. მის შესაქმნელად, უპირველეს ყოვლისა, შმობლიური ენის ლექსიკური ფონდი გამოიყენება და იგი ერთი და იმავე აზრის გამოსათქმელად უნდა იხმარებოდეს. რაც უფრო მდიდარია ძირითადი ლექსიკური ფონდი, რაც უფრო განვითარებულია ენა, მით უფრო შესაძლებელია აზრისა და ცნების გამოსახატავად ადეკვატური ტერმინის მოძებნა და შექმნა.

ქართულ ენაში უდიდესი შესაძლებლობები არსებობს მეცნიერულად დასაბუთებული ტერმინების შექმნისა და გამოყენებისათვის, მაგრამ ზოგჯერ ცნების გამოსახატავად, უბუსტესი ადეკვატურობის თვალსაზრისით, ქართული ენის მდიდარი ლექსიკური ფონდის არსებობა გარკვეულ სიძნელესაც ქმნის.

ქართული ენის განვითარების დონე, ხშირ შემთხვევაში, შესაძლებლობას გვაძლევს, უხვი ლექსიკური შემადგენლობიდან ვიპოვოთ და გამოვიყენოთ სიტყვები ტერმინების შესაქმნელად. ცნობილი ენათმეცნიერის ნიკო მარის თქმით, „ქართული ენა არის მსოფლიოში ერთ-ერთი უფრო განვითარებული ენა“ და „ქართული ენით ყველაფერი გამოითქმის, რაც დედამიწაზე შეიძლება გამოითქვას რაგინდ რა ენით. აზრი არ მოიპოვება არც ერთ ენაზე რუსეთის, ან დასავლეთ ევროპისა, რომ არათუ ქართულმა სავსებით ვერ გამოთქვას, არამედ მხაგვრობით ყალიბში ვერ ჩამოასხას.“ მეგად მნიშვნელოვანია, რომ ქართული ენის შესახებ ზუსტად იმავე აზრის იყო XIX საუკუნის პირველი ნახევრის დიდი ქართველი მოაზროვნე და ფილოსოფოსი სოლომონ დოდაშვილი, რომლის მტკიცებით, ქართული ენა იმდენად მდიდარია თავისი ბუნებით, რომ კარგ მწერალს ქართული ენით შეუძლია გამოხატოს აზრის ყოველი უმცირესი ნაწილი, ყოველი ნიუანსი. ს. დოდაშვილი მშობლიური ენის შესახებ წერდა: „კარგმან მწერალმან რომლისა საგნისა აღწერაც უნდა მოინდომოს, რომლის ფრასსა ზედაც უნდა იყოს, მას ძალუძს ბუნებითსა ენასა ზედა გამოღება და წარმოდგენა თვით უუმცირესსა აზრისა და გრძნობისა.“

ყოველ მეცნიერებას თავისი განვითარების კვალობაზე, უხდება არა მარგი შეიმუშაოს მისი შინაარსისა და ცნებების ადეკვატური ტერმინები, არამედ ხშირად უკვე შემუშავებული ტერმინების დახვეწა. მაგალითად, ტერმინის „აღწარმოება“ ნაცვლად ადრე იხმარებოდა აღდგენა, ხელახალი წარმოება, განმეორებული წარმოება, რეპროდუქცია, ახლად წარმოება, კვლავწარმოება. დაუზუსტებელ ტერმინთა ასეთი სიმრავლე ბევრ უხერხულობასაც ქმნიდა. ადრე სამი რუსული ტერმინი счёт, расчёт, отчёт ტრადიციულად ითარგმნებოდა ერთი ქართული ტერმინით — ანგარიში, თუმცა შინაარსობრივად მათ, როგორც აკად. პ. გუგუშვილი აღნიშნავდა, შეესაბამება ქართული ტერმინები — ანგარიში, ანგარიშწორება, ანგარიშგება.

ამჯერად გვინდა ჩვენი მოსაზრებები გამოვთქვათ სამი უმნიშვნელოვანესი დემოგრაფიული ტერმინის შესახებ. ესენია: დემოგრაფია, მოსახლეობის კვლავწარმოება (აღწარმოება) და ხალხთმოსახლეობა.

ტერმინ დემოგრაფიის ეტიმოლოგია და მეცნიერულ ბრუნვაში დამკვიდრების ისტორია დემოგრაფიით მეგ-ნაკლებად დაინტერესებული ყველა მკითხველისათვის კარგად არის ცნობილი დემოგრაფიის სახელმძღვანელოებიდან. მიუხედავად ამისა, ჩვენ მოკლედ მაინც შევეხებით მას.

დემოგრაფია (ბერძ. demos-ხალხი და grapho-ვწერ), პირდაპირი მნიშვნელობით ნიშნავს ხალხთაღწერილობას ანუ ხალხის აღწერას. იმ დროისათვის, როცა ეს ტერმინი პირველად შემოიღო ფრანგმა მეცნიერმა აშილ გიიარმა (1855 წელს), მაშინ ცოდნის ის დარგი, რომელსაც შემდეგ დემოგრაფია უწოდეს, მართლაც უმეტესწილად მოსახლეობის აღწერილობით იყო დაკავებული და ძირითად აქცენტს მის სტატისტიკურ შესწავლაზე აკეთებდა. შემთხვევითი არ უნდა იყოს, რომ წიგნს, რომლის სათაურშიც პირველად გამოიყენა ა. გიიარმა ტერმინი „დემოგრაფია,“ ერქვა: „ადამიანის სტატისტიკის ელემენტები ანუ შედარებითი დემოგრაფია.“

დემოგრაფიული ცოდნის დარგი, რომელიც მოგვიანებით დემოგრაფიულ მეცნიერებად ჩამოყალიბდა, სათავეს ჯერ კიდევ უხსოვარი დროიდან იღებს, რაც ადამიანთა სასიცოცხლო აუცილებელი პრაქტიკული მოთხოვნილებებით იყო განპირობებული. საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა ეტაპზე დემოგრაფიული ცოდნა (და მოგვიანებით კი დემოგრაფიული მეცნიერება) უდიდეს როლს ასრულებდა სახელმწიფოს განვითარების საქმეში, რამეთუ დემოგრაფიული კანონზომიერების შემეცნების გარეშე შეუძლებელი იყო (და ასე იქნება მუდამ, ვიდრე ადამიანთა საზოგადოება იარსებებს) მისი ნორმალური მართვა და პერსპექტივების დროული განჭვრეტა. ამას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ნებისმიერი ქვეყნის, როგორც სტრატეგიული, ასევე ოპერატიული მართვისთვისაც. ამგვარი ამოცანების გადაწყვეტისათვის კი დემოგრაფია თავდაპირველად მოსახლეობის შესახებ ემპირიული ინფორმაციის შეგროვებით შემოიფარგლებოდა, რასაც სხვადასხვა სახის აღწერების მეშვეობით ოდითგანვე ანხორციელებდა კიდეც. ამიგომაც იყო, რომ დემოგრაფიული მეცნიერება, უფრო სწორედ კი მაშინ ჯერ კიდევ დემოგრაფიული ცოდნის დარგი, უმეტესწილად მაინც სტატისტიკის ჩარჩოებში ვითარდებოდა (თუმცა, იყო არც თუ ხანმოკლე პერიოდები, როდესაც დემოგრაფიული აზრი და საერთოდ დემოგრაფიული ცოდნა სხვადასხვა დროს, ხან ფილოსოფიის, ხან პოლიტიკური ეკონომიის, სოციოლოგიისა და სხვ. მეცნიერული დისციპლინების ფარგლებში ვითარდებოდა).

დემოგრაფია, თავისი მრავალი მიმართულებით, რომელთაგან ზოგმა დამოუკიდებელი მეცნიერული დისციპლინის სახე მიიღო, უკვე მეცნიერებათა სისტემად იქცა. და ეს ბუნებრივი პროცესია, რადგანაც „საკმაოდ მაღალი დონის მიღწევის შემდეგ თითოეული მეცნიერება განვითარებას იწყებს არა მარგო „სიღრმეში,“ არამედ „სიგანეშიც.“ სხვა სიტყვებით, მეცნიერების შიგნით ხდება სპეციალიზაცია, ჩნდება სხვადასხვა მეცნიერული მიმართულებები, რომელთაგან თითოეულიც, ასევე მეცნიერების სახელწოდებას იღებს. მაგალითად, შეიძლება ვთქვათ, რომ არსებობს მეცნიერება მათემატიკა, ხოლო თუ დააზუსტებენ, მაშინ ჩნდება ალგებრა, გეომეტრია და სხვა მიმართულებები, რომლებიც გამოიყენენ დამოუკიდებელ ნაწილებად და ამგ

◎ ახალი წიგნიდან

ბერნს ჯეიმს მაკგრეგორი:

აზია: მეორე „მეორე ფრონტი“

რუზველტს შესაძლებლობა არ ჰქონია გენერალისიმუს ჩან კაიშისთან ერთად განეხილა ეს საკითხი და ამიტომაც ჩინეთის ნაცვლად ვერ ილაპარაკებდა. რუსებს შეეძლოთ ან ჩინელებისგან იჯარით აღების გზით, ან რაიმე ფორმით დაირენის საერთაშორისო კონტროლის ქვეშ მყოფ ღია პორტად გადაქცევის შედეგად ესარგებლათ ამ პორტით. პრეზიდენტი ამ უკანასკნელს ამჯობინებდა, რადგანაც აქ ჰონგკონგის საკითხის მსგავს გარემოებებს ხედავდა. მას იმედი ჰქონდა, რომ ინგლისელები ჰონგკონგს ჩინეთს დაუბრუნდნენ და ჰონგკონგი ღია საერთაშორისო პორტად იქცეოდა. ჩერჩილი, შენიშნა პრეზიდენტმა, ამის კატეგორიული წინააღმდეგია.

შემდეგ სტალინმა საბჭოთა კავშირის მიერ მანჯურიის რკინიგზების გამოყენების საკითხი დააყენა. მან გაიხსენა, რომ იქ არსებობს სარკინიგზო ქსელი, რომლითაც მეფეები სარგებლობდნენ. რუზველტმა კვლავ აღნიშნა, რომ ჩანთან ამის შესახებ არ უსაუბრია, მაგრამ არსებობს შესაძლებლობათა არჩევანი – გზების იჯარა უშუალო საბჭოთა მმართველობის ქვეშ ან საბ-

ჭოთა კავშირ-ჩინეთის ერთობლივი მმართველობა. სტალინმა აღნიშნა, რომ პოლიტიკური პირობების უზრუნველყოფის გარეშე მას და მოლოტოვს გაუჭირდებათ საბჭოთა ხალხისთვის იმის ახსნა, თუ რატომ ერთვება რუსეთი ომში იაპონიასთან, ქვეყანასთან, რომელიც გერმანიისგან განსხვავებით, სსრკ-ს არსებობის საფრთხეს არ უქმნის. თუ ეს პირობები დაცული იქნება, ხალხი გაიგებს. სტალინი გარეგნულად არ იმჩნევდა იმ უსაზღვრო სიამოვნებას, რომელსაც ალბათ განიცდიდა, როცა ინგლისელებისა და ამერიკელების ნაყვარელ არგუმენტაციას – საზოგადოებრივ აზრს – მათთანვე დისკუსიაში იშველიებდა.

რუზველტისა და სტალინის ამ მსუბუქმა, თითქმის შეუმჩნეველმა შეხლა-შემოხლამ ერთდროულად კიდეც გამოავლინა და კიდეც დაფარა გამახვილებული ეროვნული ინტერესები და ხანგრძლივი სარგებლის გაანგარიშებები. პრეზიდენტი და მისი მხედართმთავრები დიდი ხნის წინათ მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ იაპონიაში შეჭრა მეტისმეტად ძვირი დაჯდებოდა და საჭირო იყო აზიის კონტინენტზე მიმდინარე საბრძოლო მოქმედებებში საბჭოთა კავშირის ჩათრევა. სამხედრო სტრატეგთა აზრით, რუსების მონაწილეობითაც კი ომი წყნარი ოკეანის რეგიონში გერმანიის კაპიტულაციის შემდეგ თვრამეტ თვეს გაგრძელდებოდა. ხოლო რუსეთის გარეშე ომი უსასრულოდ და ყოველად მიუღებელი დანაკარგებით გაგრძელდებოდა. მხედველობაში ისიც იყო მიღებული, რომ წითელი არმია, რაკიღა შესაძლებლობა მიეცემოდა, აღმოსავლეთში თავის ძალებს გამლიდა. სტალინი აშკარად აგრძნობინებდა ამას და ღიადაც ცდილობდა ამის მიღწევას. რუსების სურვილი საკუთარი ომისშემდგომი ინტერესების უზრუნველსაყოფად იაპონიასთან ეომათ, იმდენად აშკარა, ხოლო მათი ომში ჩაბმის დაპირებები იმდენად ნათელი იყო, რომ ზოგიერთი დასავლელი პოლიტიკოსი, იდენის ჩათვლით, ამტკიცებდა: რუზველტს არ სჭირდება სტალინთან დათმობებზე წასვლა, მოსკოვი ომში ისედაც ჩაებმებაო.

მაგრამ სტალინს და, რაღა თქმა უნდა, რუზველტსაც ესმოდათ, რომ მნიშვნელობა ჰქონდა არა იმდენად თავად რუსეთის ომში მონაწილეობის ფაქტს, რამდენადაც მის ვადებსა და მასშტაბებს. და ამ მხრივ ორივე ლიდერი „რეალური პოლიტიკის“ უმკაცრესი მოთხოვნების პირობებში მუშაობდა. რა თქმა უნდა, სტალინმა რუზველტზე უკეთესად იცოდა, რა უნდა გაეკეთებინა, იმიგომ რომ ცოდნა უფრო მძიმე ვითარებაში ჰქონდა შეძენილი. 1939 წელს რუსეთის წინააღმდეგ კაპიტალისტული და ფაშისტური სახელმწიფოების კავშირის შიშით მან გორ-

გაგრძელება. დასაწყისი
იხ. „სრ“ № 141-144, 148-149, 151, 153, 156-158, 161, 163, 172-175, 179-181.

ღიას კვანძი გადაჭრა. დათმო იდეოლოგიური უბიწოება და ჰიტლერთან პოლონეთის გაყოფის პაქტი დადო. მაგრამ როგორც კი გარიგება შედგა, კრემლის სტრატეგიები მომქანცველი ლოდინის სიტუაციაში აღმოჩნდნენ. ვაითუ, ჰიტლერმა, პოლონეთის ტერიტორიის ნახევარი რომ აღუთქვა, განზრახ შეიტყუა რუსეთი და ახლა მას მოუწევს ბრძოლა პოლონელებთან, რომლებიც უარს აცხადებდნენ კაპიტულაციაზე? უფრო უარესიც, რა მოხდება, თუ ჰიტლერი ვარშავას დაუზავდება და აიძულებს რუსებს ებრძოლონ პოლონელებს და საფრანგეთსა და დიდ ბრიტანეთსაც კი? მაშინ, მას შემდეგ, რაც ვერმახტმა პოლონელთა თავდაცვა მიწასთან გაასწორა, სტალინს შიშები კოშმარად ექცა: რა მოხდება, თუ შეტევაზე გადასული ნაცისტები არ გაჩერდებიან შეთანხმებულ ხაზზე ან, რაც კიდევ უფრო საშინელია, პოლონეთ-საბჭოთა კავშირის საზღვარზე?

მაგრამ მოვლენები სასიკეთოდ შემობრუნდა. ჰიტლერი პატიოსანი კაცი აღმოჩნდა, ყოველ შემთხვევაში მმარცველთა ღირსების კოდექსის ჩარჩოებში. როდესაც გერმანელებმა

პოლონეთის კომპანია დაამთავრეს და საფრანგეთთან და ინგლისთან ომში ჩაებნენ, კრემლი მიხვდა, რომ მოიგო. მაგრამ როდესაც ნაცისტებმა საფრანგეთი გაანადგურეს, მოსკოვს უწინდელი ძალით განუახლდა შიშები – რუსეთის ხარჯზე ხომ არ დადებს დასავლეთი ახლა სეპარატულ ზავს? ინგლისმა ამისგან თავი შეიკავა, მაგრამ უარესი ჯერ კიდევ წინაა. გერმანიის რუსეთზე თავდასხმამ სტალინს შანსების შეფასების შესაძლებლობა მოუსპო. ყველა მისი სასოწარკვეთილი მცდელობის შემდეგ იგი ისეთ მდგომარეობაში აღმოჩნდა, რომელიც დასავლეთის მიერ თავის და არა რუსეთის სასარგებლოდ ევროპის კონტინენტზე შეჭრის დროის დადგენაზე იყო დამოკიდებული. ინგლისელები და ამერიკელები ასეც მოიქცნენ.

ახლა, იალგაში სიტუაცია შეიცვალა. მარშალმა თავისი დასავლელი მოკავშირეები ისეთ მდგომარეობაში მოაქცია, როგორშიც ისინი სამი ხანგრძლივი წელი ამყოფებდნენ მას. იგი მაშინ ჩაებმება ომში, როდესაც საჭიროდ ჩათვლის და ახლა პოლიტიკური და სამხედრო ფაქტორები მის მიერ ჩაბმის დროის დადგენაზე დამოკიდებული.

მაშ ასე, პოლიტიკოსი, რომელიც ლივადიის სასახლეში რუზველტის პირდაპირ მის მაგიდასთან, გამოცდილია დახმარების შეთავაზებისა და საკუთარი წინადადების შესრულების გაჭიანურების ხელოვნებაში. პრეზიდენტიც უნარიანად სარგებლობდა ამ ტაქტიკით წყნარი ოკეანის რეგიონში. შესაძლოა ეს მისი მხედართმთავრების დამსახურება იყო. ისინი კი დაეინებით მოითხოვდნენ, რომ აუცილებელი იყო მანჯურიაში რუსების შეჭრა იაპონიის კუნძულ კიუსიუზე ამერიკელთა დაგეგმილ შეჭრაზე სულ ცოტა სამი თვით ადრე. იაპონიასთან ომში საბჭოეთის ჩაბმის იმ დრომდე დახანების სარგებლობასაც ითვალისწინებდნენ, ვიდრე ამერიკელთა ჯარები კიუსიუზე არ გადასხდებოდნენ და არ აიძულებდნენ ტოკიოს აზიის კონტინენტიდან გადაესროლათ ჯარები. ეს იგივე თავდაყირა დაყენებული ევროპაში მეორე ფრონტის სტრატეგია, მეორე „მეორე ფრონტი“ იყო.

ამ გათვლებს ჩინეთში, ამ ორთავა გიგანტში, შექმნილი სიტუაცია წახდენით ემუქრებოდა ჩანის მოქმედებებით გაწბილების მიუხედავად, პრეზიდენტი მაინც იგოვებდა თავის დიდი ხნის იმედებს, რომლებიც თავისუფალ, დემოკრატიულ და მეგობრულ ჩინეთს უკავშირდებოდა. მას უნდოდა მოსკოვი ჩუნცინის მხარდაჭერაზე დათანხმებინა და თავიდან აეცილებინა ჩინეთის საქმეებში რუსეთის ჩარევა. ორმაგი მიზნის მისაღწევად – იაპონიის გასანადგურებლად და ჩინეთის გადასარჩენად – რუზველტს მოეთხოვებოდა სტალინის ისეთ საქმეებში ჩაბმა, რომელთა კეთების სურვილი მარშალს არ ჰქონდა. საქმე ეხებოდა

იაპონიის წინააღმდეგ ომში რუსეთის ჩაბმაზე მაშინ, როცა ეს მისი მოკავშირეებისთვის იყო სასარგებლო და არა თავად მისთვის, და „ბურჟუაზიული“ რეჟიმის მხარდაჭერას, რომელიც იანანში საბჭოთა ლიდერის იდეოლოგიურ თანამოაზრეებთან დანასისხლად იყო.

სტალინის მდგომარეობა ამკარად უფრო მომგებიანი იყო. რუზველტს კი ასეთი კოზირები ჰქონდა: ქონებაზე, მანჯურიის სარკინიგზო გზებსა და პორტებზე სტალინის პრეტენზიების ლეგალიზება, აგრეთვე ის, რომ „დიდ სამეულში“ იგი ჩანზე ზემოქმედების ყველაზე ძლიერ ბერკეტებს ფლობდა.

რუზველტს აშფოთებდა სტალინის ამბიციები მანჯურიასთან დაკავშირებით. კონფერენციის მიწურულს მან ჰარიმანს დაავალა იმაზე დაეყოლიებინა სტალინი და მოლოტოვი, რომ პორტ-არტური და დაინერი ღია პორტებად დარჩენილიყო და მანჯურიის რკინიგზა ჩინეთისა და სსრკ-ს ერთობლივი მმართველობის ქვეშ ყოფილიყო. სტალინი დათანხმდა, ოღონდ იმ პირობით, რომ პორტ-არტური იჯარით აღებული სამხედრო-საზღვაო ძალების ბაზა გახდებოდა. მას დასაშვებად მიაჩნდა, რომ ჩანის თანხმობა აუცილებელი იყო (თუმცა ერჩიენა, რომ ამის მისაღწევად რუზველტს ეზრუნა), მაგრამ სანაცვლოდ მოითხოვდა, რომ გენერალისიმუსი შერიგებოდა სტატუსკვოს მანჯურიაში. რუზველტი ამის წინააღმდეგ არ წასულა, ისევე როგორც გარიგების საიდუმლოობის წინააღმდეგ. ამის შესახებ ჩანის ინფორმირება იმის საფუძველზე გადადეს, რომ ჩუნცინში საიდუმლოებები დიდხანს ვერ ინახებოდა, სტალინს კი არ უნდოდა, რომ ტოკიოს მისი გეგმების შესახებ გაეგო და პრევენციული დარტყმა მიეყენებინა. გარდა ამისა, მას არც ომში ჩაბმის საგულდაგულოდ გააზრებული ვადების ჩაშლა უნდოდა.

იალტაში რუსები არ ცდილობდნენ იმაზე მეტის მიღწევას, რაც მათ აზიაში საკუთარი ინტერესების დაცვის საშუალებას მისცემდა. როდესაც კონფერენციის ბოლოს სტალინმა ჩერჩილს გარიგების შესახებ აცნობა, იგი მის წინააღმდეგ არ წასულა. ალენი გარიგების საიდუმლოების წინააღმდეგ გამოეიდა, მაგრამ პრემიერ-მინისტრმა თავისი საგარეო საქმეთა მინისტრი იმ მოსაზრების მოხმობით გადაარწმუნა, რომ თუ ინგლისელები ხელს არ მოაწერდნენ შეთანხმებას, შორეულ აღმოსავლეთში მათი პოზიციები დაზარალდებოდა.

ამრიგად, 1945 წლის 10 თებერვალს იალტაში დასკვნითი სადილისთვის „დიდმა სამეულმა“ ბევრ საკითხზე მიაღწია შეთანხმებას. ჩერჩილი სიამოვნებით თავმჯდომარეობდა მის ვადაში გამართულ ამ ღონისძიებაზე. სტალინის მოსელამდე მისაღები დარბაზი საგულდაგულოდ შემოწმდა, დარბაზს წითელარმიელთა გაძლიერებული დაცვა დაუყენეს. პრემიერ-მინისტრმა დამსწრეთ მეფის, პრეზიდენტისა და სსრკ-ს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის საღღეგრძელო შესთავაზა. ამის პასუხად რუზველტმა გაიხსენა 1933 წელს მომხდარი ერთი ეპიზოდი, როდესაც მისი ცოლი პატარა პროვინციულ ქალაქში ჩავიდა სკოლის გახსნაზე. საკლასო ოთახში ეკიდა გეოგრაფიული რუკა, რომელზეც საბჭოთა კავშირის ადგილზე დიდი თეთრი ლაქა იყო. მასწავლებელმა აუხსნა პირველ ლედის, რომ მას აკრძალული ჰქონდა ამ ადგილის შესახებ ლაპარაკი. მაშინ პრეზიდენტმა გადაწყვიტა მოსკოვთან დიპლომატიური ურთიერთობის დასამყარებლად მოლაპარაკებები დაეწყო. რამდენიმე სადღეგრძელოს შემდეგ მან დამსწრეთ სხვა ისტორია უამბო, რომელიც იმის ილუსტრირება იყო, თუ რა ძნელია არ დაემშვიდობო რასობრივ, რელიგიურ და ნებისმიერ სხვა ცრურწმენებს, როცა ადამიანები კარგად იცნობენ ერთმანეთს. სტალინი დაეთანხმა ამას. ჩერჩილი და სტალინი ბრიტანულ პოლიტიკაზე მსჯელობას მოჰყვნენ. მარშალს მიაჩნდა, რომ მისი ბრიტანელი მეგობარი გაიმარჯვებდა მომავალ არჩევნებზე, რადგანაც ლეიბორისტები ვერ ჩამოაყალიბებდნენ მთავრობას, ჩერჩილი კი სოციალისტებზე მეტად მეგარცხენე გახდა. ჩერჩილმა აღნიშნა, რომ სტალინის პოლიტიკური ამოცანა გაცილებით აღვილი იყო – ქვეყანაში მხოლოდ ერთი პარტია არსებობდა. სტალინი სხვა თემებზე გადაერთო და შენიშნა, ებრაული პრობლემა ძალზე რთულიაო. მან თქვა, რომ სცადა სოფელ ადგილას ებრაელებისთვის ეროვნული კერა შეექმნა, მაგრამ მათ იქ სულ ორსამი წელი დაჰყვეს, მერე კი ქალაქებისკენ ქნეს პირი.

პრეზიდენტმა თქვა, რომ თვითონ სიონისტი იყო და სტალინს ჰკითხა, თქვენც ხომ არ ბრძანდებითო? მარშალმა უპასუხა, პრინციპში სიონისტი ვარ, მაგრამ აქ ბევრი სიძნელეაო.

(გაგრძელება იქნება).

ნეჯეფში ბრძოლები გრძელდება

ამერიკელმა ჯარები უკვე მეექვსე დღეა ებრძვიან შიიტთა ლიდერის მოქთადა სადრის მომხრეებს, რომლებიც გამაგრებულები არიან ერაყელ მუსლიმანთათვის წმიდა ქალაქ ნეჯეფში.

სამშაბათს ქალაქის ცენტრში კვლავ ისმოდა აფეთქებებისა და სროლის ხმა, ჰაერში დაფრინავდნენ ამერიკელთა სამხედრო ვერტმფრენები.

წინა დღით კი მოქთადა სადრმა უარყო ერაყის პრემიერ-მინისტრის მოწოდება თავის მომხრეებთან ერთად დაეტოვებინა ქალაქი ნეჯეფი. „მე დავრჩები ნეჯეფში და დავიცავ მას, რადგან ეს ჩემთვის ყველაზე წმიდა ქალაქია, და ვიბრძოლებ სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე“, – განაცხადა სადრმა ორშაბათს გამართულ პრესკონფერენციაზე.

ბრძოლების დროს დაღუპულთა ზუსტი რაოდენობა ჯერჯერობით უცნობია. და მაინც, ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა აღნიშნა, რომ ნეჯეფში მიმდინარე ბრძოლების დროს ამერიკელთა ჯარებმა „მიაღწიეს წარმატებას“. ბუშს არ დაუკონკრეტებია, ისახავენ თუ არა მიზნად ამერიკელი სამხედროები თვით მოქთადა სადრის დაპატიმრებას ან მის ფიზიკურ ლიკვიდაციას.

ბუშმა, აგრეთვე, დიდი შეფასება მისცა პოლონელ სამხედროთა მოქმედებას, რომლებიც ჯერ კიდევ ცოტა ხნის წინათ აკონტროლებდნენ ერაყის ორ პროვინციას, მაგრამ იქ ვითარების მკვეთრი გაუარესების გამო, იძულებული გახდნენ კონტროლი ამერიკელი სამხედრო ქვეითებისთვის გადაეცათ. ამერიკელი სამხედროები აცხადებენ, რომ პოლონელთა ძალები შეზღუდული არიან საერთაშორისო ძალების მანდატით და ამიტომ მათ არ შეეძლოთ წარემართათ აქტიური საბრძოლო მოქმედებები.

ბაღდადის ერთ-ერთ უბანში კი, სადაც მოქთადა სადრის ერთგული შიიტი ამბოხებულები განაგრძობენ ბრძოლას საერთაშორისო ძალების წინააღმდეგ, ერაყის გარდამავალმა მთავრობამ დააწესა 16-საათიანი კომენდანტის საათი.

ერაყის დედაქალაქის ცენტრში გაისმა რამდენიმე აფეთქების ხმა. როგორც იტყობინებიან, იმ სასტუმროების მახლობლად, რომლებშიც დაბინავებულები არიან უცხოელები, აფეთქდა რამდენიმე ჭურვი.

ბასრაში ამბოხებულებთან შეტაკებების დროს დაიღუპა ერთი და დაიჭრა რამდენიმე ბრიტანელი ჯარისკაცი.

შარონმა ებრაელთა დასახლებების გაფართოების გეგმა „გაყინა“

ისრაელის პრემიერ-მინისტრმა არიელ შარონმა ხელი აიღო მდინარე იორდანის დასავლეთ ნაპირზე ებრაელთა დასახლებებში ათასზე მეტი ახალი სახლის მშენებლობის გეგმაზე. მაგრამ, როგორც გაზეთი „ჰაარეტი“ წერს, არ არის გამორიცხული, რომ ამ გეგმების განხორციელება მხოლოდ დროებით გაიყინა.

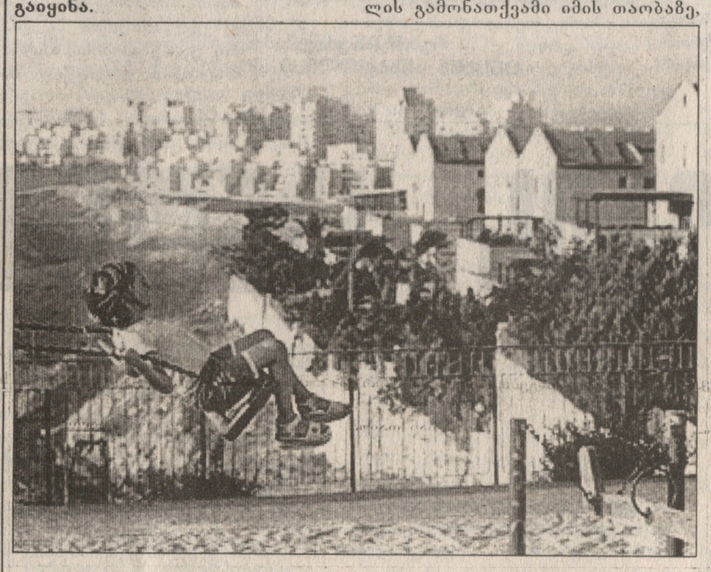

შარონმა მისცა მითითება ისრაელის საბინაო მშენებლობის ახალ მინისტრს სიგი ლივნის მგკიცედ დარწმუნდეს იმაში, რომ დაპროექტების სტადიაში მყოფი ყველა სახლი განლაგდება უკვე არსებული დასახლებების ფარგლებში.

გაზეთს მოჰყავს ერთ-ერთი მაღალი თანამდებობის სახელმწიფო მოხელის გამონათქვამი იმის თაობაზე, რომ ასეთი გადაწყვეტილება შეესაბამება ისრაელსა და შეერთებულ შტატებს შორის მიღწეულ მორიგებათა სულისკვეთებას.

„საგზაო რუკის“ გეგმის ფარგლებში ისრაელმა უნდა შეწყვიტოს დასახლებების გაფართოება, პალესტინის ადმინისტრაციამ კი – მიიღოს ქმედითი ზომები ტერორის წინააღმდეგ.

საერთაშორისო სამართალი აღიარებს, რომ მდინარე იორდანის დასავლეთ ნაპირსა და ღაზის სექტორში ებრაელთა ყველა დასახლება უკანონოა, თუმცა ისრაელი არ ეთანხმება ამ მოსაზრებას. ისრაელის „მსოფლიო დღეს“ საზოგადოებრივი ორგანიზაციის“ მონაცემებით, დასავლეთ ნაპირსა და ღაზის სექტორში ამჟამად ცხოვრობს 400 ათასამდე ებრაელი მოსახლე.

130 დასახლების მშენებლობა მოიწონა ისრაელის ხელისუფლებამ. გარდა ამისა, არსებობს 100-ზე მეტი უსანქციო დასახლება, რომელთაგან 60 წარმოიქმნა არიელ შარონის პრემიერობის წლებში.

ისრაელის შთაგრობა ამ დასახლებათა მეხოვრებლების დახმარებით ყოველწლიურად ხარჯავს 500 მილიონ დოლარს, გარდა ამისა, გარკვეული თანხები გამოყოფილია, აგრეთვე, დასახლებების უშიშროების უზრუნველსაყოფად.

„ჰაბლმა“ კიდევ ერთი „ირმის ნახტომი“ იპოვა

კოსმოსურმა ტელესკოპმა „ჰაბლმა“ გადაიღო სურათი, რომელზეც აღბეჭდილი გალაქტიკა ძალზე წააგავს ჩვენსას.

NGC 3949 გალაქტიკას აქვს სპირალის სახე, და ასტრონომიული გაგებით, იგი ღედამიწისგან შორს არ იმყოფება: 50 მილიონი სინათლის წელიწადის მანძილზე. ასეთი გალაქტიკები ეხმარებიან მეცნიერებს იმაში, რომ შეიტყონ რაც შეიძლება მეტი ჩვენი ვარსკვლავთა სისტემის შესახებ, რადგან მზე და მზის სისტემა იმდენად მჭიდროდ უკავშირდება ჩვენს გალაქტიკას, რომ ეს პრაქტიკულად შეუძლებელს ხდის მისი სტრუქტურის შესწავლას.

ისევე როგორც ირმის ნახტომი (გალაქტიკა, რომელშიც შედის მზის სისტემა), NGC 3949 გალაქტიკასაც აქვს ახალგაბრდა ვარსკვლავებისგან შემდგარი მოცისფრო ბირთვი, აგრეთვე მკაფიო-ვარდისფერი უბნები, რომლებიც მიანიშნებენ იმას, რომ იქ იბადებიან ვარსკვლავები.

გალაქტიკის ცენტრალურ ნაწილში განლაგებულია შედარებით „ძველი“ ვარსკვლავები, რომლებიც წითელ სინათლეს გამოასხივებენ.

გალაქტიკა მდებარეობს დიდი დათვის თანავარსკვლავედის რაიონში.

„ჰაბლის“ მიერ ჯერ კიდევ 2001 წელს გადაღებული სურათები დაამუშავეს რამდენიმე ფილტრის მეშვეობით ნატურალური ფერების მისაღებად.

პარასკევს ნასა-მ გამოაცხადა, რომ კოსმოსურ ტელესკოპში ოთხი ძირითადი ხელსაწყოდან ერთ-ერთი მწყობრიდან გამოვიდა.

ორი აფეთქება სტამბოლის სასტუმროებთან

სამშაბათს გამთენიისას სტამბოლში პრაქტიკულად ერთმანეთის გვერდით მდგომ ორ სასტუმროსთან გაისმა აფეთქების ხმა. პოლიციის მონაცემებით, დაიღუპა ორი და სულ ცოტა შვიდი კაცი დაშავდა.

„როგორც ჩანს, ეს ტერორისტული აქტი იყო“, – განუცხადა პოლიციის უფროსმა თურქეთის ანაგოლიის სააგენტოს.

გარკვეული დროის შემდეგ კიდევ ორი აფეთქება მოხდა სტამბოლის გარეუბანში მდებარე გათხევადებული გაზის საცავში. აფეთქებებს მსხვერპლი არ მოჰყოლია.

თურქეთში უშიშროების გაძლიერებული ზომები შემოიღეს ამ ქვეყანაში მომხდარი მთელი რიგი აფეთქებების გამო. ბოლო ასეთი აფეთქება მოხდა მიმდინარე წლის ივნისში, სტამბოლში დაგეგმილი ნატოს სამიტის წინ.

გასული წლის ნოემბერში კი კამიკაძე-ტერორისტების მიერ განხორციელებული ოთხი აფეთქების შედეგად 60-ზე მეტი კაცი დაიღუპა.

ამჯერად აფეთქებები მოხდა სტამბოლის იმ უბანში, სადაც განლაგებულია იაფი სასტუმროები ტურისტებისთვის. როგორც ერთ-ერთი სასტუმროს თანამშრომელმა აღნიშნა, აფეთქებამდე დაახლოებით 10 წუთით ადრე ტელეფონით დარეკა უცნობმა ადამიანმა და გააფრთხილა ისინი მოსალოდნელი ტერაქტის შესახებ.

სასტუმრო „პოლიდეი“, რომლის მახლობლადაც ასევე მოხდა აფეთქება, მდებარეობს სტამბოლის იმ უბანში, სადაც ხშირად ჩერდებიან ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებიდან ჩასული ტურისტები.

ცოლთან გაყრის შემდეგ დაეკისრა ალიმენტი... ძაღლისთვის

ოჯახების ნგრევის გამო შინაური ცხოველებიც ისევე იჩაგრებიან, როგორც ბავშვები, მიაჩნია ქალაქ ვარბურგის მოსამართლეს დონალდ ლის. მან, კერძოდ, დაადგინა: ცოლთან გაყრის შემდეგ კენ დუნკანმა ყოფილ მეუღლეს – ბარბარას ყოველთვიურად უნდა გადაუხადოს 200 კანადური დოლარი (150 ამერიკული დოლარი) ოთხი წლის სენბერნარის შენახვისთვის, რომელიც ბარბარასთან დარჩა საცხოვრებლად.

გარდა ამისა, მოსამართლემ დუნკანს დაავალა გადაიხადოს კიდევ 2 ათასი დოლარი იმ თვეებისთვის, რომელთა განმავლობაში იგი ცხოვრობდა ოჯახში, მაგრამ არ გაუღია თანხები ძაღლის შესანახად.

ძაღლის გაბარატებიდან გამომდინარე, მოსამართლემ ეს თანხა სავსებით გონივრულად მიიჩნია: „სენბერნარის მოვლასა და კვებას გაცილებით მეტი ფული სჭირდება, ვიდრე ფინიების შენახვას“, – ჩაწერა მან დადგენილებაში.

საბოლოო ანგარიშით, „ძაღლის ალიმენტებმა“ შეადგინა იმ თანხის თითქმის მესამედი, რომელსაც დუნკანი უხდის თავის ქალიშვილს ალიმენტის სახით.

ამასთან, სასამართლომ კენ დუნკანს არც ძაღლის ნახვის ნება დართო. მე ძალზე მენატრება იგი, – დაიჩივლა დუნკანმა ადგილობრივი გაზეთის კორესპონდენტთან საუბრის დროს, – იმ ფილმების ყურებაც კი არ შემიძლია, რომელშიც სენბერნარი გამოჩნდება ხოლმე.

მოკლედ

თვითმფრინავი, რომელშიც 58 მგზავრი იყო, ასრულებდა რეისს ბრიუსელ-ვენის მიმართულებით, როცა მფრინავთა კაბინაში მოულოდნელად შეიჭრა კატა, რომელმაც შეძლო გამოძრომა ცხოველების მგზავრობისთვის განკუთვნილი სპეციალური ჩანთიდან. მას შემდეგ, რაც ფისუნია თავს დაესხა მეორე პი-

ლოტს და გვარიანად დაკაწრა იგი, ეკიპაჟი იძულებული გახდა განეხორციელებინა თვითმფრინავის ავარიული დაჯდომა.

* * *

ერაყელმა მოთარეშეებმა გაათავისუფლეს მძევლები. ერთ-ერთმა ყოფილმა მძევალმა – ლიბანელმა ბიზნესმენმა ანტუან ანტუნმა დაუ-

რეკა თავის ნათესავებს ერაყიდან და განუცხადა, რომ იგი თავისუფალია და თავს ნორმალურად გრძნობს. სამშაბათს ერაყში გაათავისუფლეს აგრეთვე საგვირთო მანქანების ორი მძღოლი – ეროვნებით იორდანიელები. ეს ინფორმაცია დაადასტურეს ამანში ყოფილი მძევლების ნათესავებმა.

* * *

ვილნიუსში დაიწყო რუსეთის მოქალაქის იური ბორისოვის სასამართლო, რომელიც აფინანსებდა ლიგვის ექს-პრეზიდენტს როლანდას პაქსაქსს. რუსმა ბიზნესმენმა დაახლო-

ებით 400 ათასი დოლარი გამოყო პაქსაქსის პრეზიდენტის წინასაარჩევნო კამპანიისთვის. იური ბორისოვს ლიგვის გენერალური პროკურატურა ადანაშაულებს იმაში, რომ იგი მანგაეს უწევდა პაქსაქსს და მოითხოვდა პრეზიდენტის კანცელარიის ერთ-ერთ ოფიციალურ პოსტზე დანიშვნას. რუს ბიზნესმენს ორ წლამდე ვადის პატიმრობა ელის.

* * *

რიხტერის სკალით 5,6 बाल სიმძლავრის მიწისძვრა მოხდა იაპონიაში. მიწისძვრის ეპიცენტრი მდე-

ბარეობდა ივაგეს პრეფექტურის მახლობლად. ჯერჯერობით არანაირი ინფორმაცია არ გავრცელებულა ნგრევისა და მსხვერპლის შესახებ.

* * *

მეცნიერებმა ხორვატეთში აღმოაჩინეს ედადმიწაზე ყველაზე ღრმა ვერტიკალური გამოქვაბული, რომლის სიღრმე დაახლოებით 518 მეტრს

შეადგენს. ბუნებრივი გვირაბი პირველი 60 მეტრის მანძილზე მდოვრედ ეშვება ქვემოთ, შემდეგ კი იწყება 488 მეტრი სიღრმის ვერტიკალური უფსკრული. გამოქვაბულის მაქსიმალური განივი სიგრძე 30 მეტრია.

* * *

სექტემბერში მუშაობას დაიწყებს „ბრიტანეთის ისლამური ბანკი“. ქვეყანაში მცხოვრებ 2 მილიონ მუსლიმანს პირველად მიეცემა იმის შესაძლებლობა, რომ საბანკო საქმეებს გაუძღვნენ ისლამის პრინციპების შესაბამისად.

ზოგიერთი ბრიტანული ბანკი კიდევ კარგა ხანია სთავაზობს ქვეყნის მუსლიმან მოსახლეობას ზოგიერთ საბანკო მომსახურებას ისლამური წესების მიხედვით, თუმცა, სხვა მომსახურებები ამ პრინციპებს არ შეესაბამება.

უცხოეთის სააგენტოებისა და ჟურნალ-გაზეთების მიხედვით მოამზადა
ზაზა ბეჟანიძემ.

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 185. ოთხშაბათი, 11 აგვისტო, 2004 წელი.

◎ ჩვენი მემატიანე

გაცრეცილი ფურცლებიდან დანახული ფარსული

გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ – მთავრობის მოამბე კვირა 11 აგვისტო, 1918 წელი № 15.

წერილი რედაქციას

ხელოვნება და სახელმწიფო

„ეს ორი თითქოს შეურიგებელი მეზობლები არიან. ხელოვნება – თვით არის თავის თავადი და დამოუკიდებელი სახელმწიფო.

ასე სწამს ყოველ ხელოვანს, ეს უდავოა, მაგრამ ეს მხოლოდ შემოქმედთა სფეროში, მაგრამ ეს ერთ-ერთ ტექნიკურ მხარეს, აქ შეიძლება აზრი გაიყოს. ჩვენმა ეროვნულმა საბჭომ უნდა გადაწყვიტოს ეს შეტად ფრიად საყურადღებო საკითხი...

უმთავრესი, ეროვნულ საბჭოს უკვე გადაწყვეტილი აქვს.

პრინციპი: იგი უკვე ჩაერია ხელოვნების საქმეში. მან აირჩია კანონმდებელი კომისია ამ სფეროშიც, ჯერი ახლა აღმასრულებელ ორგანოზე მიდგა.

თათბირია, როგორი აღმასრულებელი ორგანო ჰყავდეს ხელოვნებას საქართველოს მთავრობაში: რომელიმე სამინისტროსთან მიკუთვნებული და მაშასადამე დამორჩილებული, თუ განკერძოებული – დამოუკიდებელი უწყება, რომელიც დაექვემდებარება მხოლოდ პარლამენტს.

ჩვენ ვიცავთ განკერძოებულ უფლებას და აი რაგომ. გარდა საერთო ხელოვნების, დიადი მნიშვნელობისა, ერის თუ კაცობრიობის ისტორიაში საქართველო თუ აქამდე რამემ დაიცვა, ეს, უწინარეს ყოვლისა, ხელოვნებაა.

ჩვენი გამართლება კაცობრიობის წინაშე, შოთა რუსთაველი, ჩვენი შესანიშნავი ხუროთმოძღვრება, ჯერ კიდევ გამოურკვეველი პარმონია ჩვენი მუსიკის, ჩვენი სულის სიმტკიცის მნე-მალლობის მეტყველია და ასე სხვა სფროებშიც, ხელოვნების ხელი აქ დიდზე დიდია. მთელი მეცხრამეტე საუკუნე, მაინც რომ მხოლოდ მაგათი ხელოვნებით ვსულდგმულობთ. მწერლობა, თეატრი... – ეგ იყო ჩვენი ტრიბუნა, ჩვენი პოლიტიკური სარბიელი.

დღეს აშკარად ჩანს, რომ შესაძლებლობა დიდზე დიდია. ჩვენს ხელოვნებას არ უთქვამს თავისი ბოლო სიტყვა...

... ასეთ პატარა და ნორჩ სახელმწიფოში, როგორც საქართველოა, სწორედ მთავრობამ უნდა იკისროს უმენაესი მშრუნველობა და ხელმძღვანელობა.

ჩვენ გვინდა ერთგული მეგობარი გავუჩინოთ მთავრობის სახით ჩვენს ხელოვნებას, ასეთი მეგობარი უნდა გახდეს დამოუკიდებელი უწყება ხელოვნებისა ჩვენს მთავრობაში... მაგისთვის გვინდა მთავრობის ავტორიტეტული ხელი – ყოველი, რომ ეს შთანასახი ააღორძინოს, წელი გაუმაგროს და ფეხზე დააყენოს...

საბედნიეროდ, უმრავლესობა ემხრობა ჩვენს დებულებას, რომ ხელოვნებას უთუოდ დამოუკიდებელი უწყება უნდა განაგებდეს.

საკითხის გადაწყვეტა მივანდოთ ჩვენს უმენაეს ორგანოს – ეროვნულ საბჭოს“.

შალვა დადიანი.

(წერილი ქვეყნდება შემოკლებით).

ახალი ამბები

● „მთავრობის დადგენილებით გაიბეულის ქვანახშირის მმართველობა გადაეცა გზათა სამინისტროს“.

● „სოხუმის ოლქისათვის საჭირო სამანუფაქტურო საქონლის შესახებ მთავრობის დადგენილებით დაევალა სასურსათო სამინისტროს, ბრძანებით: – გადაეცეს სოხუმის ოლქს რამდენიმე სამანუფაქტურო საქონელი“.

● „გაზეთი „ნაროდნაია სვობოდა“ საქართველოს დამოუკიდებლობის წინააღმდეგ სისტემატური გამოსვლისა და აგრეთვე სხვადასხვა ეროვნებათა ერთიმეორეზე წაქეზებისათვის მთავრობის დადგენილებით დაიხურა. მისი სტამბა დაიბეჭდა. ქაღალდსა და ასოებს კი რეკვიზიცია მოეხდინა. სისრულეში მოყვანა დაევალა შს სამინისტროს“.

● ეროვნულმა საბჭომ კომისარ ს. გაღეჩიანისაგან შულავერიდან დეპეშა მიღო: „მდგომარეობა საშიშია, შულავერი სამხედრო ნაწილებით გარშემორტყმულია, მცხოვრენნი ღელავენ. სამხედროები მცხოვრებლებისაგან ითხოვენ 4 ათას ფუთ ხორბალს, რის მიცემაც მათ არ შეუძლიათ, მცხოვრებთა დელეგაცია თბილისს მოემგზავრება“.

● „სამეურნეო საბოგადოების დაწესებულებების პირთა აზრით ამიერკავკასიაში პურის მოსავალი წელს ყველგან გვარიანია; ზოგ ადგილას კარგია. თბილისის გუბერნიაში, ქუთაისსა და აგრეთვე განჯის გუბერნიაში, ბორჩალოს მაზრაში, ყარსის ოლქში მოსავალი საუცხოოა, მაგრამ მოსავლის შეგროვება ძნელდება მუშა-საქონლის სიმცირისა და მუშახელის სიძვირის გამო“.

● „დუშეთში აჯანყების ჩასაქრობად გაწეული ხარჯების დასაფარავად მთავრობამ გაიღო 200.000 მანეთი“.

● „საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის“ მოქალაქეობის დებულების მიღებით, ეროვნულმა საბჭომ პირველი ნაბიჯები უკვე გადადგა.

დებულებაში ნათქვამია: ყოველი მკვიდრი მცხოვრები საქართველოს რესპუბლიკისა არის საქართველოს მოქალაქე“.

რუბრიკას უძღვება
ციცანა სიხარულიძე.

◎ მხარე

ნურვის ექნება ხელშეუხებლობის ილუზია...

ამას წინათ გამართულ გამგეობისა და საკრებულოს გაფართოებულ სხდომაზე სენაკელები ყურადღებით უსმენდნენ რაიონის გამგებელს გურამ მისაბიშვილს, რომელიც რაიონის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების, დანამაულებათა წინააღმდეგ ბრძოლისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებისათვის მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში გაწეული მუშაობის შედეგებსა და უახლოეს ამოცანებზე საუბრობდა.

ამ ბოლო დროს ბევრი რამ გაკეთდა რაიონში ეროვნული მეურნეობის განვითარებისათვის.

ბევრ დარგში ძირითადი ეკონომიკური პარამეტრების ზრდის ტენდენცია იგრძნობა, გადაჭარბებით შესრულდა წლევანდელი 6 თვის სახელმწიფო ბიუჯეტი. 227 ათასი ლარის ნაცვლად ბიუჯეტში 353 ათასი ლარი შევიდა. ამან რაიონის გამგეობას შესაძლებლობა მისცა, დახმარებოდა გაჭირვებულ ადამიანებს.

საერთო მაჩვენებელი მართლაც ურიგო არ არის, მაგრამ დამშვიდების საფუძველს მაინც არ იძლევა. შესაძლებელი იყო სენაკის რაიონს გაცილებით უკეთესი შედეგებისათვის მიეღწია, ყველას ერთიანი მონდომებით რომ ეღვაწა.

სხდომაზე სერიოზული პრეტენზიები გამოითქვა ადგილობრივი მმართველობის სენაკის საქალაქო სამსახურის მისამართით. ქალაქის ტერიტორია დაყოფილია 14 მუნიციპალიტეტად, რომელშიც დასაქმებულია 45 ადამიანი. მათი შენახვა ბიუჯეტს ყოველწლიურად 21 ათასი ლარი უჯდება. მისი აპარატი, ძირითადად, დაკავებულია მიწის და წყლის გადასახადების აკრეფით. ქალაქში მიწის გადასახადის სახით 6 თვეში ამოღებულია მხოლოდ 17.100 ლარი, ხოლო წყლის გადასახადის სახით – 8.849 ლარი. აქა-იქ ეს მაჩვენებელი იმდენად მცირეა, რომ ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს. ზოგი მუნიციპალიტეტი საკუთარი თავის შენახვასაც ვერ ახერხებს. თუ მომავალშიც ასე გაგრძელდა, რაიონის გამგეობას ქალაქის ამ სამსახურებში სერიოზული რეორგანიზაციის გაგარება მოუწევს...

საბიუჯეტო დავალებათა შესრულებაში მაინცდამაინც თავი ვერ გამოჩინეს გეჯეთის, ეკის, ზანის, ზემო ჭალადიდის, მენჯის, ნოქალაქევის, უშაფათის, ფოცხოს, ხორშის თემთა საკრებულოების თავკაცებმა. – ნურავის ექნება ილუზია, რომ სოფლის გამგებლები არჩეულები არიან და რწმუნების ვადის გასვლამდე მათი გათავისუფლება თითქოს არავის შეუძლია. ამაში ნამდვილად ცდებიან. თუ აუცილებლობა მოითხოვს, მექანიზმები გამოიძებნება, – ითქვა მათს გასაგონად.

სერიოზული ნაკლოვანებებია მაკონტროლებელი სტრუქტურების მუშაობამიც. წესრიგის დამყარებისათვის გაცილებით მეტი უნდა მოეთხოვოს საგადასახადო და სტატისტიკის სამსახურებს...

რაიონის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ეკონომიკაში მიღწეული საერთო შედეგები დიდად არის დამოკიდებული აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარებაზე. აქ კი ეკონომიკის ერთ-ერთ მთავარ დარგში – მეჩაიეობაში ვითარება კატასტროფულია. სასოფლო-სამეურნეო ბრუნვიდან ამოვარდნილია 950 ჰექტარი პლანტაცია. უთუოდ მისასალმებელია ჩაის ფაბრიკების ამასწინანდელი გადაწყვეტილება, იჯარის წესით 100-100 ჰექტარი პლანტაციების აღების თაობაზე, რაც მომავალში მეჩაიეობის დარგის აღდგენას ნამდვილად შეუწყობს ხელს.

არსებითი ხარვეზებია რაიონის სამართალდამცავი ორგანოების საქმიანობაში. გადამჭრელ ღონისძიებებს მოითხოვს ისეთ მძიმე კატეგორიის დანაშაულობათა წინააღმდეგ ბრძოლა, როგორიცაა ყაჩაღობა, ძარცვა, ავტომანქანების გატაცება, ქურდობა, ნარკომანია და სხვა. მოსახლეობის სამართლიან აღშფოთებას იწვევს პირუტყვის ქურდობის მასშტაბების სისტემატური ზრდა...

ნამდვილად მისასალმებელია და, ალბათ, სათანადო დადებით შედეგებსაც უნდა მოელოდეს რაიონის მოსახლეობა ახლახან განხორციელებული საკადრო ცვლილებებიდან რაიონის სამართალდამცავი ორგანოების ხელმძღვანელობაში. დღეისათვის ახალი აღამიანები დაინიშნენ რაიონის პროკურორად, პოლიციის და უშიშროების განყოფილებათა უფროსებად...

რაიონის გამგეობისა და საკრებულოს ერთობლივმა გაფართოებულმა სხდომამ, რომელმაც არსებულ ნაკლოვანებებთან მოურიდებელი მხილებისა და მკაცრი კრიტიკის ვითარებაში ჩაიარა, მიიღო სათანადო დადგენილება. მისი განხორციელება სამომავლო წარმატებების უტყუარი გარანტი უნდა გახდეს.

იოსებ გოგიჩია,
„სრ“ საკ. კორ.

ეროვნული
ოთხშაბათი, 11 აგვისტო

07.55 მოამბე **08.10** "ღამის მოამბე" გამეორება **09.00, 12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **09.10** მულტსერიალი "სიმბა-ფეხბურთელი" **09.40** იმღერე რამე **10.10** სერიალი **"ბორიგი მსხვერპლი"** **11.00** "ქიმერონი" **12.15** ტელესერიალი **"სოლედადი"** **13.00** სერიალი **"ფორსაიტების საგა"** **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** დოკ. ფილმი "დიდი ნახტომი" მე-2ნაწ. **15.20** სერიალი **"ზაფხულის საიდუმლო"** **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალის გაგრძელება **16.30** დოკ. ფილმი "ექსცენტრიკოსები" **17.00** მულტსერიალი "სიმბა ფეხბურთელი" **17.25** "მუსიკალური არჩევნები" **18.00** ვესტნიკი **18.20** სერიალი **"სენ – ტროპე"** **19.05** "იმღერე რამე" **19.40** ბასტი-ბუნუ **21.05** სერიალი **"სოლედადი"** **22.00** "მიამბეთ თქვენზე"-თამაზ ჩხენკელი **00.00** ვიდეოფილმი "საქართველო მე-20 საუკუნე" **00.20** მხ. ფილმი **"ლამაზი ჯონი"** (15)

19.00 მულტფილმი "პაპირუსის თავგადასავალი" **19.30** სერიალი **"ეშმაკუნა"**(ბ) **21.00** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **22.00** მხ. ფილმები **"ყინაღმდეგობა"** (15)

07.30 დილა მშვიდობისა **08.00** "ტელეღიპუცები" **09.40** სერიალი **"ეშრისძიება"** **11.00** ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10** კურიერი **12.20** "დისკავერი" **13.20** მხ. ფილმი **"სიყვარულის მონა"** **15.25** სერიალი **"სასწრაფო"** **16.30** სერიალი **"ალფი"** **17.05** სერიალი **"მაშველები"** **18.20** "ტელეღიპუცები" **18.55** "დისკავერი" **19.45** სერიალი **"ეშრისძიება"** **22.00** სერიალი **"უკვდავი"** **23.00** სერიალი **"სოპრანოს კლანი"**. **00.00** მხ. ფილმი **"კორდებალეტი"**. მთ. რ-ში: მაიკლ დუგლასი, ელისონ რიდი (ბ)ყ

18.00 დოკ. ფილმი **19.00** კონცერტი **20.30** მხ. ფილმი **"ოფიციალური მილი"** (15)

07.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ქრონიკა **07.15, 11.05, 13.15, 17.20, 01.50** იმედის მელოდიები **08.30** ანიმაც. ფილმი "მითიური მეომრები" **09.10** სერიალი **"რელიკვიების მაძიებელი"** **10.10** სერიალი **"ბეუუკები"** **11.25** "ათენიდან ათენამდე" (მე-10 გადაცემა) **12.10** სერიალი **"კლონი"** **13.25, 01.20** ტვ-მარკეტი **14.05** სერიალი **"შერლოკ ჰოლმსის მეშუარები"** **15.15** მხ. ფილმი **"ფიფი ქალაქის თავზე"** (ბ) **17.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.00** ქრონიკა **17.25** ანიმაციური ფილმი "მითიური მეომრები" **18.05** სერიალი **"ბეუუკები"** **19.35** სერიალი **"კლონი"** **20.30** სერიალი **"შერლოკ ჰოლმსის მეშუარები"** **21.30** "პირველი ნახვარი" **23.00** "ათენიდან ათენამდე" (მე-11 გადაცემა) **23.30** მხ. ფილმი **"ადამიანი "ორკესტრი"** (რ. ჭაკრაბარ) (ბ)

09.00 მზერა დღის ბოლოს **10.00** სერიალი **"ელური მთვარე"** **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **11.10, 20.50** მინისერიალი **"შტრასუნების დინასტია"** **12.10, 21.45** სერიალი **"ყვავების კიდეზე"** **13.10** მხ. ფილმი **"ხელშეუხებელნი"** (12) (კ. კოსტნერი) **15.10** სერიალი **"მარია ეფილია"** **16.00, 17.00, 18.00, 20.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **16.10** სერიალი **"დრაკონის ბეჭედი"** **17.10** მულტსერიალი "რედვოლი" **17.35** მულტსერიალი "შეხანძრე ძაღლები" **18.10** დოკ. სერიალი "ექსტრემალური ამბები" **22.45** მზერა დღის ბოლოს **00.00** მხ. ფილმი **"ბეთოხე ფაზა"** (18) (დეან სეინი)

08.00 "დილა მშიდობისა, რუსეთო" „РТР Планета-ს“ პროგრამა **11.15** მუსიკალური კოლაჟი **12.15** სალონი **13.45** მხ. ფილმი **15.00** "ვესტი" „РТР Планета-ს“ პროგრამა **18.00, 18.30** მუს. პაუზა **18.15** ზღაპრის ტელედარბაზი **19.00** სპორტის სამყარო **20.00** "თინეიჯერი" **21.00** "ვესტი" **21.30** მუსიკა **22.00** ინდ. მხ. ფილმი **"პროკურორის ვაჟიშვილი"** **00.00** „РТР Планета-ს“

13.00 მუსიკა **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.15** სერიალი **"მილედი"** **19.20, 21.00** სპექტრი **00.30** მუსიკა

10.00 მულტფილმი **12.00** მხ. ფილმი **"სიმართლე ჩარლიზე"** (15) **14.00** მუსიკა **15.00** მხ. ფილმი **"ბამოსასუნდი"** (მელ გიბსონი) (ბ) **17.00** მულტფილმი **19.00** სერიალი **"მუსკულები"** (გან.) **20.00** მხ. ფილმი **"დედამიწის ბირთვი"** (აარონ ეკჰარტი) (ბ) **22.00** სერიალი **"მუსკულები"** **22.20** ნიკა ქავთარაძის ანეგდოტები **22.30** შიშველი სიმართლე **22.40** ი. საღინაძის "კენო" **22.45** დებატები **202-ზე** **00.00** მხ. ფილმი **"სპეციალისტი"** (შერონ სტოუნი) (18)

18.30 ქრონიკა **18.35** საბ. ეკრანი **19.00** მხ. ფილმი **20.30** ქრონიკა **21.00** საერმრთო ქადაგება **21.10** მუსიკა **21.20** კინოლოგია (ბოქსიორი) **21.40** სერიალი **"ბედის ჯიბრზე"** **22.30** ქრონიკა **23.00** მხ. ფილმი **"წმინდანი"**

09.05 მელოდია **09.15** "აჩიკუდა" **09.35** საყოფაცხოვრებო ტექნიკა **10.05** მელოდია **10.20** მობილურები **10.40** დისნეი და მისი მეგობრები **11.10** ტელევიზორები **11.20** მელოდია **11.40** პრინტერები **11.55** მელოდია **12.05** ვიდეოკამერები **12.25** მელოდია **12.30** კომპიუტერული ტექნიკა **18.05** მელოდია **18.30** კომპიუტერული ტექნიკა **19.00** "აჩიკუდა" **19.20** მობილურები **19.50** დოკ. ფ. "რვაკუთხედი" **20.30** საყოფაცხოვრებო ტექნიკა **21.00** მელოდია **21.20** პრინტერები **21.35** მელოდია **22.10** ტელევიზორები **22.40** "კინოკლუბი" - **"ბამანადგურებელი"**. მძაფრსიუჟეტიანი. რეჟისორი: ჰიმ ვაინრსკი. როლებში: აის თი, კოსტას მენდილორი. (18) **00.05** მელოდია **00.20** ვიდეოკამერები **00.40** ანონსი

◎ სიკვდილი მაინც მოვა!

გარდაუვალობის კანონი

ღმერთების მწუხრი

ახალი ქვის ხანა – ნეოლითი – აღინიშნა განვითარებული გვარგომობრივი წყობის ჩამოყალიბებით. ამ ეპოქაში კიდევ უფრო გართულდა მიცვალებულთა კულტი. გაჩნდა საგვარეულო სასაფლაოები, ერთ საფლავში მრავალგზის მარხავდნენ ერთმანეთთან ნათესაობრივი გვარგომით დაკავშირებულნი, როგორც წინათ, ასევე გავრცელებული დარჩა უთუო წესი – მიცვალებულთათვის ხელ-ფეხის შეკვრა ან სახვევებში შეხვევა, მათ სხეულზე ანგბიწის წასმა და ათასგვარი საგნის საფლავში ჩაგანება.

ძველი წელთაღრიცხვის შესამე ათასწლეულის დამდეგს მდინარეების ნილოსის, ევფრატისა და ინდის ველებზე გაჩნდა მოსახლეობა, რომელიც განთქმული იყო თავისი კულტურით. ძველ ეგვიპტესა და მესოპოტამიაში დასახლებული ხალხების ადრეული რელიგიური შეხედულებანი წინასისტორიული კულტურების პირდაპირ შემკვიდრეს წარმოადგენენ. რელიგიურ წარმოდგენათა განვითარება ძველ ეგვიპტესა და მესოპოტამიაში საერთოდ მსგავსი გზებით მიმდინარეობდა, თუმცა ევფრატის ველზე სახელმწიფო წარმონაქმნები ხშირად იცვლებოდა, ამიგომ უმაღლესი მმართველის გაღმერთება საკმაო ხნის მანძილზე წარმოებდა. განსაკუთრებულად დგას მხოლოდ ინდუიზმის – ძველი ინდოეთის რელიგიის – ჩასახვა. მაგრამ სწორედ ძველი ეგვიპტის რელიგიურ რწმენათა ევოლუციამ ყველაზე მეტი გავლენა მოახდინა წარმოდგენათა ჩამოყალიბებაზე მთელი საკაცობრიო ცივილიზაციის სიცოცხლისა და სიკვდილის შესახებ.

უკვდავების ძიებაში

ძველი წელთაღრიცხვის IV საუკუნის დამლევს ძველი ეგვიპტე გახდა ერთიანი სახელმწიფო, რომელსაც მართავდა ფარაონი – ქურუმთა შორის პირველი. დროთა მანძილზე მისმა პიროვნებამ დაიწყო გაღმერთება, როგორც მზის ღმერთის რას შვილში ხორცშესხმამ. „გადაჭარბებული არ იქნება, თუ ვიტყვით, რომ ეგვიპტელთა ცხოვრების ყველა სფერო ჩართული იყო რელიგიურ სისტემაში, რომლის უმნიშვნელოვანესი ნაწილი ხდებოდა წარმოდგენა იმქვეყნიური არსებობის შესახებ. ძველი ეგვიპტის კანონების იანახმად, აღამიანი (სოციალური სტატუსის მიუხედავად) თავის შიწიერ ცხოვრებაში სამებითაა. მისი იპოსტასებია: სხეული, სული და სულიწმიდა. როგორც საყოველთაოდ ცნობილია, ქრისტიანული ღვთმეტიკის მიხედვით სამება შედგება სამი იპოსტასისაგან: „მამისა“, „ძისა“ და „სულიწმიდისაგან“. სიკვდილი წარმოადგენდა თითქოსდა ამ სამი ნაწილის დაშლას. უკვდავების მოსაპოვებლად საჭიროა დაკარგული კავშირების აღდგენა – სხეული უნდა გახდეს უკვდავი და მისტიკურ წეს-ჩვეულებათა მეშვეობით მასში სული ჩაასახლოს, ხოლო მუმიის დაკარგვის შემთხვევაში, გაკეთოს ხის ან ქვის ორეული ქანდაკება. აკლდამა, როგორც უკანასკნელი თავშესაფარი, მოწოდებული იყო ემსახურა მარადიულ სახლად უკვდავებას მიღწეული მიცვალებულისათვის. მათ შენებას წინდაწინ აწყებდნენ და მატერიალური სახსრებისა და ძალების მაქსიმუმს ახმარდნენ. მიცვალებულთა ასეთი სახლების აშენების გვირგვინი ხდებოდა ფარაონების აკლდამები, რომელთა მორთვა-მოკაზმვას, ბრწყინვალებასა და მდიდრულობას უნდა დაედასტურებინა მათი გამორჩეულობა და ღმერთთან ტოლობა. ამრიგად, სიკვდილი ხდებოდა სიცოცხლის გაგრძელება და მიცვალებულთა ქალაქები ტოლ-სწორად მეზობლობდნენ ცოცხალთა უბნების გვერდით.

ძველი წელთაღრიცხვის მეორე ათასწლეულის დამლევს ძველ ეგვიპტელთა რელიგიურ წარმოდგენებში ცვლილებანი დაიწყო. უკვე ცხადი ხდება გარდაცვლილის მიწიერ სახლზე გრანდიოზული ზრუნვის ამაოება, რამაც გამოიწვია ამქვეყნიური არსებობის დამთავრების გამო წარმოდგენებისა და სიცოცხლის მართლმორწმუნეობის აუცილებლობის შეცნობის ჩასახვა ზეციურ სამსჯაროს შესახებ. ულიღეს მოხოთეისტური კონფესიების – იუდაიზმის, ქრისტიანობისა და ისლამის თანახმიერმა ამ იდეებმა წინასწარ ბევრად განსაზღვრა სიკვდილისადმი დამოკიდებულება და დაკრძალვის წესის თავისებურებანი.

ჯვრით გასხივოსნებულნი

ქრისტიანული დაკრძალვა – ეს მარტოოდენ სხეულის დამარხვა როდია, ამასთანავე, წარმოადგენს განსვენებულისთვის წესის აგებას გაძარში. მართლმადიდებლური წესით, მიცვალებული უნდა დაიკრძალოს ამქვეყნიდან წასვლის მესამე დღეს. გარდაცვლილის ცხედარს განბანენ, რათა იგი ღმერთის წინაშე სუფთად წარსდგეს, აცმევენ ახალ განისამოსს, რომლითაც იგი სხვა, უკეთეს ცხოვრებაში გადადის, და ნაკურთხი წყლით ნაპკურებ სხეულს კუბოში აწვენენ. მიცვალებულის ხელებს ჯვარედინად გარდაცვლილის გულმკერდზე აწყობენ – მარჯვენა ხელი ზემოთ, მარცხენა – ქვემოთ, ხელებში უდებენ ჯვარს ან ხაგს. ცხედარს გარედან აფარებენ თეთრ სუდარას, როგორც იმის სიმბოლოს, რომ მიცვალებული ქრისტესა და ეკლესიის მფარველობაშია. სახლში კუბო იდგმება სახით ხაგებისაკენ. კუბოსთან ჯვარედინად დგამენ ოთხ ანთებულ სანთელს: თითო-თითოს – თავთან და ფეხებთან, თითო-თითოს კი გვერდებზე. ამ მწუხარე დღეებში ცხედარს უკითხავენ დავითნს, იმართება პანაშვიდი.

სახლიდან კუბოს გაგანის წინ იმართება სულის მოსახსენებელი ლოცვა გუნდრუკის კმევით. მიჩნეულია, რომ გუნდრუკის კმევისას საცეცხლურიდან მომავალი ჰაერის ნაკადი განსვენებულის სულს ზეცაში ამაღლებს. წესის აგება ეკლესიაში – ამაღლებული, საზეიმო სანახაობაა. ამიგომ მღვდელი მუდამ თეთრად უნდა იყოს შემოსილი. მთელი ამ პროცესის დამთავრებამდე კუბო ჩვეულებრივ თავღიაა. წესის აგების ბოლოს მღვდელი აღავლენს სანებართვო ლოცვას, რათა მიცვალებული გაათავისუფლოს ყოველნაირი მიწიერი ცოდვებისგან... სახლიდან კუბო გააქვთ „ფეხებით წინ“, თითქოს მიცვალებული თვითონ მიაბიჯებს სასაფლაოსკენ, თან აყოლებენ სიტყვებს: „მიცვალებულები ცოცხლებთან არ მოდიან“. ნათესავებმა კუბო არ უნდა წაასვენონ, თორემ, ამბობენ, მიცვალებული მათ თან გაიყოლებსო.

მღვდელი სასაფლაოზე ჯვარედინად მიწას აყრის სუდარაგადაფარებულ მიცვალებულის სხეულს და ამით მთელი პროცესი მთავრდება. მიცვალებულს ჩვეულებრივ მარხავენ თავით აღმოსავლეთისაკენ. ჯვარი მიცვალებულის ფეხებთან იდგმება.

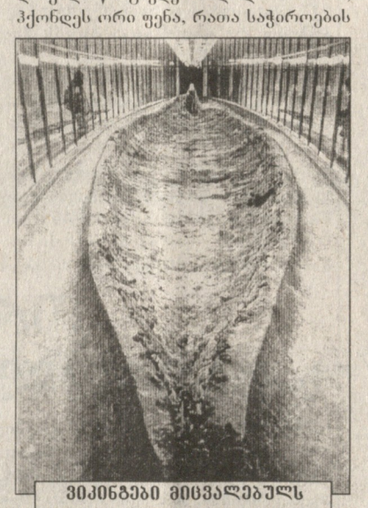

ვიკინგები მიცვალებულს ასეთ ნავებში კრძალავდნენ.

შემთხვევაში სახეს დაეფაროს. როგორც სუდარაზე, ისე აგრეთვე სალოცავ საბურველზე არ უნდა იყოს სამკაულები, სამკერდე ნიშნები, ლითონის, ოქროსა და ვერცხლის არანაირი სამშვენისები, ვენზელები, ფოლაქები – არ შეიძლება ყოველივე ამის მიცვალებულისთვის თან გაგანება. განსვენებულის სგატუსი – ონენი (მწუხარე) იცვლება აველით (მგლოვიარე), როგორც კი საფლავს მიწას დააყრიან. გლოვის პირველ 7 დღეს შევა ეწოდება. შევის დროს არ შეიძლება შინიდან გასვლა (გარდა სინაგოგაში წასვლისა), ასევე იკრძალება ჩვეულებრივ სკამზე დაჯდომა, ტყავის ფეხსაცმლის ტარება, ცხელი წყლით დბანვა, სექსუალური ურთიერთობა...“ და ეს სავალდებულო რიტუალის მცირედი ნაწილია. იუდეველთა ტრადიციის მიხედვით, არ შეიძლება მიცვალებულის მარგო დაგოვება – მის გვერდით უნდა იყოს მცველი (შომერი), განსვენებულის შვილი ახლო ნათესავი თავდაა კუბოს თავზე ასრულებს ტანსაცმლის ნაკუწებად ქცევის წესს. ქრისტიანების მსგავსად, იუდეველები ყველა სარკეს ქსოვილს აფარებენ და თავთან სანთელს დებენ. საჭირო აღინიშნოს, რომ ძალადობრივი სიკვდილით დაღუპულ ადამიანებს იმ ტანსაცმლით მარხავენ, რითაც ისინი თავიანთ სასიკვდილო საათს შეეგებნენ.

(გაგრძელება იქნება).

უცვლელობის ნიმუში

იუდეველთათვის დაკრძალვის რიტუალი ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მცნების აღსრულებაა. რამდენი დროც არ უნდა გავიდეს ამა თუ იმ წინასწარმეტყველების დღიდან, იგი უცვლელი რჩება და განუხრელად სრულდება. ამ წესის სირთულისა და დაწერილებითი რეგლამენტაციის საილუსტრაციოდ გამოდგება ამონარიდი დარიგებიდან დაკრძალვის შესახებ: „განსვენებულის საბურველი – ტახრახინი (სუდარა) დამზადებული უნდა იყოს ბამბის (და არა შალის) მასალისგან და შეკერილი – ხელის ძაფით. ქუდი უნდა წააგავდეს შაღალ არახშინს, ჰქონდეს ორი ფენა, რათა საჭიროების

ეგვიპტურ სამარხ-სარკოფაგს მუდამ თან ახლდა პორტრეტული გამოსახულება, რათა სულმა თავისი სხეული იცნოს.

განცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ

1. ქ. თბილისის მთაწმინდა-კრწანისის რაიონის გამგეობა, მდებარე: 0114, ქ. თბილისი, გენერალ გ. გულუას ქ. № 4-ში, აცხადებს ღია ტენდერს მთაწმინდა-კრწანისის რაიონის ტერიტორიაზე მცხოვრები, განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობაში მყოფი, სოციალურად დაუცველი ოჯახების წევრების უფასო კვების ორგანიზების სახელმწიფო შესყიდვაზე და იწვევს ტენდერში მონაწილეობის მისაღებად ყველა დაინტერესებულ პირს.

2. მომსახურების გაწევის სასურველი ვადაა ხელშეკრულების გაფორმებიდან 2005 წლის ბიუჯეტის დამტკიცებამდე.

3. დაინტერესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები ქართულ ენაზე უნდა წარმოადგინონ განცხადების გამოქვეყნებიდან 15 **კალენდარული დღის შემდეგ 2 სამუშაო დღის ვადაში 10 საათიდან 17 საათამდე,** მისამართზე: **0114, ქ. თბილისი, გენერალ გ. გულუას ქ. № 4.**

4. რაიონში ფუნქციონირებს ორი უფასო სასადილო, გეგმაშია მესამე სასადილის გახსნა. ტენდერის შედეგად გამოვლინდება ერთი, ან რამდენიმე გამარჯვებული.

5. საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

5.1. იურიდიული პირისთვის:

ა) ცნობას სასამართლოდან და/ან საგადასახადო ინსპექციიდან აღგილმდებარეობის მიხედვით, რომ არ ხორციელდება მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია;

ბ) ცნობა საქართველოს ნოტარიუსთა პალატიდან, რომ მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა.

5.2. ფიზიკური პირისთვის:

ა) ცნობა, შესაბამისი სამედიცინო დაწესებულებიდან, რომ მას მთლიანად, ან ნაწილობრივ არა აქვს შეზღუდული ქმედუნარიანობა.

5.3. ფიზიკური და იურიდიული პირისათვის:

ა) ცნობა სასამართლოდან და/ან საგადასახადო ინსპექციიდან აღგილმდებარეობის მიხედვით, რომ არ ხორციელდება მისი გაკოტრების ან სანაციის საქმის წარმოება;

ბ) ინფორმაციას კვების ორგანიზებისთვის საჭირო აღჭურვილობისა და შესაბამისი ფართის შესახებ;

გ) ცნობა მსს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული და მოცემულ მომენტში მის მიმართ არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმე ეკონომიკურ ან სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის.

6. განცხადებას, ტენდერში მონაწილეობის შესახებ, საკვალიფიკაციო მონაცემებთან ერთად, რომელიც უნდა იყოს ქართულ ენაზე, თან უნდა ახლდეს წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ნუსხა, ხელმოწერილი განმცხადებლის მიერ. კვალიფიკაციის გასავლელად განმცხადებელმა უნდა დაკმაყოფილოს ყველა ზემოაღნიშნული საკვალიფიკაციო მოთხოვნა.

7. იურიდიული და ფიზიკური პირი ვერ გაიელის საკვალიფიკაციო შერჩევას თუ ზემოთ დადგენილ ვადებში არ წარმოადგენს მე-4 მუხლში მოცემულ ყველა ცნობას და ინფორმაციას, ან რომელიმე მათგანი ყალბი აღმოჩნდება.

8. საგენდერო დოკუმენტაციის მიღება ტენდერში მონაწილე პრეტენდენტებს **500 (ხუთასი)** ლარის ოდენობით საგენდერო მოსაკრებლის გადახდის (ანგ. № 507121303, „საქართველოს ეროვნული ბანკის“ საოპერაციო სამმართველო, ბანკის კოდი 220101107, სახაზინო კოდი 3133) შემდეგ შეეძლებათ საკვალიფიკაციო შერჩევის შედეგების დაგვიანებიან **არაუმეტეს 15 კალენდარული დღისა** შემდეგ მისამართზე: **0114, ქ. თბილისი, გენერალ გ. გულუას ქ. № 4, 10-დან 17 საათამდე.** საგენდერო დოკუმენტაცია შესრულებული იქნება ქართულ ენაზე.

9. დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ შემდეგ საკონტაქტო ტელეფონზე: 99-84-46, ეკონომიკური განყოფილების უფროსი დავით კასრაძე – საგენდერო კომისიის წევრი.

მთაწმინდა-კრწანისის რაიონული გამგეობა.

შეგზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება **„ქართველი ადვოკატები სამართლიანობისათვის“**, რომლის აღგილსამყოფელია ქ. თბილისი, აბაშელის ქ. №15, შეიქმნა 2002 წლის 20 ივნისს ქ. თბილისის, ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს დადგენილებით.

2004 წლის 9

◎ გამოიცა

აფსუათა აგრესიული სეპარატიზმის გამო

მარშან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის გრიფით დაისტამბა თორნიკე გასვიანის ფუნდამენტური გამოკვლევა – „საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა და აფსუათა აგრესიული სეპარატიზმის სათავეები“.

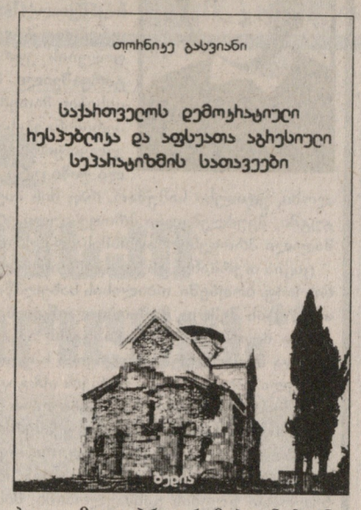

თორნიკე გასვიანის ნაშრომის აქტუალურობა დასაბუთებას არ საჭიროებს, რადგანაც სადღეისოდ ქართული საისტორიო მეცნიერებისათვის ჩვენი ხედვით უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენს სწორედ აფსუათა (ე. წ. აფხაზთა) ფსევდომეცნიერული შეხედულებების კრიტიკა, აგრეთვე აგრესიული სეპარატიზმის ანტიხალხური, ანტიცივილური და რეაქციული არსის ჩვენება.

ავტორის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ მან წარმატებით გაართვა თავი დასახული მიზნის განხორციელებას. აქვე დავძენთ, რომ ბატონ თორნიკეს ინტერესი აფსუათა აგრესიული სეპარატიზმის სათავეების მეცნიერული შესწავლისადმი გარკვეულწილად განაპირობა ავტორის უშუალო აქტიურმა მონაწილეობამაც სამშობლოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისათვის ბრძოლაში სამაჩაბლოსა და აფხაზეთში, სადაც მრავალი ჭრილობა მიიღო. ნაშრომის გაცნობამ დაგვარწმუნა, რომ ავტორმა პრობლემებზე რულუნებით იმუშავა, რის შედეგადაც წარმოადგინა სოლიდური, ჯეროვან მეცნიერულ დონეზე შესრულებული გამოკვლევა.

ავტორი ავლენს საქართველოში მომხდარი მოვლენებისა და ფაქტების ღრმა და საფუძვლიან ცოდნას, ყურადღებას ამახვილებს აფსუათა აგენტურულ მისიაზე, მათ მოღალატურ როლზე საქართველოს წინააღმდეგ. მონოგრაფიაში დახასიათებულია საქართველოს პოლიტიკური პარტიები და მათი პროგრამები, ნაჩვენებია საქართველოს ძირძველი მხარის – აფხაზეთის დემოკრატიული სურათი. სათანადო ფაქტებისა და არგუმენტების მოშველიებით ავტორი მართებულად აღნიშნავს, რომ აფხაზეთში აფსუები შეადგენდნენ უმცირესობას (18 პროცენტამდე).

მკვლევარი საგანგებოდ განიხილავს სეპარატისტთა პროგრამებსა და საქმიანობას, დოკუმენტური მონაცემების საფუძველზე ასაბუთებს აფსუათა მოთხოვნებს – „თვითგამორკვევისა და დამოუკიდებლობის“ უსაფუძვლობას, უკანონობას და უსამართლობას.

ნაშრომში მხილებულია, აგრეთვე, რუსული იმპერიალიზმი, ბოლშევიკური რუსეთის აგრესიული ქმედებები საქართველოს პირველი რესპუბლიკის წინააღმდეგ.

ავტორი მართებულად აღნიშნავს, რომ რუსეთის ცენტრალური მთავრობა აფხაზეთის ხელში ჩასაგდებად „აკრძალული ილეთების“ გამოყენებასაც არ თაკილობდა, საქართველოს ამ უმშვენიერეს მხარეში ყოველთვის ნიშნავდა ისეთ პირებს, რომლებსაც რუსული იმპერიული პოლიტიკისადმი ერთგულებით მოხვეჭილი ჰქონდათ განუსაზღვრელი ნდობა და „ჭეშმარიტი რუსის“ სახელი.

აქვე სიამოვნებით აღვნიშნავთ, რომ ბატონი თორნიკეს სამეცნიეროკვლევითი მუშაობის სფერო ძირითადად კავკასიის ისტორიაა, იგი შეიძლება ითქვას წარმატებით განაგრძობს მამის, ცნობილი ისტორიკოს-მეცნიერის, პროფესორ გერონტი გასვიანის საქმეს. ნაშრომში ვრცლადაა განხილული აფსუათა სეპარატიზმის სათავეები, მისი აგენტურული საქმიანობა საქართველოში, მხილებულია საბჭოთა რუსეთის მცდელობა, რომელიც მიზნად ისახავდა აფხაზეთის გარუსებას და დასაკუთრებას.

ავტორი სავსებით მართებულად მიუთითებს ევროპის დიდი სახელმწიფოების „წაყრუების“ პოლიტიკაზე საქართველოს მიმართ, რამაც განაპირობა ჩვენი სამშობლოს ოკუპაცია საბჭოთა რუსეთის მიერ 1921 წელს. თორნიკე გასვიანის მონოგრაფია ეფუძნება მრავალფეროვან ლიტერატურას, პერიოდულ გამოცემებს და ავტორის მიერ გამოვლენილ საარქივო დოკუმენტებს.

ხაზგასმით უნდა ითქვას ისიც, რომ აგრესიული სეპარატიზმის წინააღმდეგ იდეოლოგიურ ომში საბოლოო გამარჯვების მისაღწევად უდავოდ ფასდაუდებელია თორნიკე გასვიანის მონოგრაფიის მნიშვნელობა. ამიტომაც, ვფიქრობთ, სასურველია ნაშრომის თარგმნა რუსულ და ინგლისურ ენებზე, რათა მსოფლიო საზოგადოებრიობამ გაიგოს სინამდვილე აფსუათა აგრესიული სეპარატიზმის რეაქციული არსის შესახებ.

გურამ შენგელია,
პროფესორი.

◎ ოლიმპიურ ტალღაზე

საბერძნეთის დედაქალაქში შეკრებილი საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის წევრები აღფრთოვანებას ვერ მალავენ 2004 წლის თამაშების ოლიმპიური სოფლის გამო. „16 ოლიმპიადაზე ვყოფილვარ, მაგრამ ამ სოფლის მსგავსი არსად მინახავს“, – თქვა სოკ-ის პრეზიდენტმა ჟაკ როგემ. ასეთივე აზრისანი არიან საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ექსპრეზიდენტი ხუან ანტონიო სამარანჩი, ვიცე-პრეზიდენტი დენის ოსვალდი და ერთ-ერთი კომიტეტის ხელმძღვანელი სერგეი ბუბკა.

* * *

ათენის ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობას მიიღებს 10500 სპორტსმენი და 5500 ოფიციალური პირი; გათამაშდება მედლების 301 კომპლექტი; გაიცემა 5200 დიპლომი და ყვავილების 2021 თაიგული. ოლიმპიურ ბაგალიებს გააშუქებს 21 ათასი ჟურნალისტი. სულ გაიყიდება 4 მილიონ 200 ათასი ბილეთი; ოლიმპიადის სტუმრებს მოემსახურება 153500 კაცი. ოლიმპიურ სოფელში მცხოვრებთ ყოველდღიურად 50 ათას კერძს შესთავაზებენ, მათ მოემსახურება 3 რესტორანი; ოლიმპიურ თამაშებს დაესწრებიან 200 ქვეყნის მეთაურები და მონარქები.

* * *

კათოლიკური ეკლესიის მეთაურმა – რომის პაპმა იოანე პავლე მეორემ მარიამ ღვთისმშობელს შეავედრა ათენის ოლიმპიური თამაშები. „მთელი გულით ვისურვებდი, რომ ისეთი სპორტული მოვლენა, როგორიც არის ოლიმპიადა, გახდეს მშვიდობიანი შეხვედრის აგორი და მსოფლიოს ხალხების თანამშრომლობასა და მშვიდობას ემსახუროს“, – თქვა პაპმა.

* * *

2004 წლის ოლიმპიურ ბაგალიებს ტელევიზიების 300-ზე მეტი არხი გააშუქებს და 35 ათასი საათი საეთერო დრო დაეთმობა, ანუ ყოველდღიურად – 2 ათასი საათი. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ოლიმპიურ თამაშებს თვალს მიადევნებს 3,9 მილიარდი ადამიანი. შედარებისთვის: სიდნეის ოლიმპიადას გამოყოფილი ჰქონდა 29600 საათი, ხოლო ბარსელონის ოლიმპიადას – 20 ათასი.

◎ ეს იყო!..

კუთხურიდან „ჩახვეული“

ქართული ფეხბურთი ოდითგან გამორჩეოდა მაღალტექნიკურობით, მაღალი ინტელექტით, ცალკეულ მოთამაშეთა ინდივიდუალობით. ბევრი საიდუმლო იარაღი ჰქონდათ თბილისელებს მომარაგებული ყოველი მეგოქე გუნდის საწინააღმდეგოდ. ერთ-ერთი ასეთი „ფოკუსი“ გახლდათ კუთხურიდან ჩახვეული ბურთების გაგანა.

ახლა ძნელია ყოველი თბილისური საფირმო ილეთის გახსენება, მაგრამ არიან ადამიანები, რომლებიც თვითმხილველნი იყვნენ ასეთი სასწაულებისა მწვანე საფეხბურთო მინდვრებზე. ერთ-ერთი მკვლევარი და სგგტისტიკოსი, ვეტერანი ჟურნალისტი, ჩვენი არქივის მკვლევარი, სპორტზე უსაზღვროდ შეყვარებული ადამიანი ბიორგი მახარაძეა. სწორედ მასთან საუბარში გავარკვიე ზოგიერთი დეტალი, რაც უკავშირდება პირდაპირ კუთხურიდან თბილისის დინამოელთა მიერ გატანილ გოლებს.

– ბატონო გიორგი, როდის იწყება ამ საფირმო ილეთის ისტორია ჩვენს ფეხბურთში?

– ფეხბურთის ბევრი მოყვარულისთვის, შესაძლოა, არც იყოს ცნობილი, რომ ჯერ კიდევ საბჭოთა საკლუბო ჩემპიონატების თითქმის გარიჟრაჟზე, კერძოდ კი, 1937 წელს მოხდა „სასწაული“ – გოლი გავიდა პირდაპირ კუთხურიდან.

ეს მაგჩი მოსკოვში გამართულა 1937 წლის 11 სექტემბერს, როდესაც ფაბელთა გუნდი ცდკა თბილისის „დინამოს“ ხვდებოდა.

სტადიონზე მოსულ გულშემატკივრებს პირველი სიურპრიზი თბილისელმა გვარჩი ჯორჯენაძემ შესთავაზა: ამ პატარა ბიჭმა გოლი გაიგანა... 35 მეტრიდან. სიურპრიზი იყო იმდენად, რამდენადაც თავდასხმელების სიჭარბის პირობებში (ხუთ-ხუთი ყოველ გუნდში) გოლი... ნახევარმცველმა გაიგანა, რაც იშვიათად ხდებოდა.

მაგრამ მთავარი სიურპრიზი წინ იყო.

გამოჩენილი სპორტული ჟურნალისტი იური ვანიაგი გაზეთ „კრასნი სპორტში“ წერდა: „27-ე წუთზე მოხდა საინტერესო შემთხვევა: გავამელი აწვდიდა კორნერს და ბურთი, არავის რომ არ შეხებია, „ლიელიეთ“ დაეშვა პირდაპირ მოსკოველთა კარის კუთხეში“. ანგარიში გახდა 5:1 თბილისელთა სასარგებლოდ. თამაშის დამთავრებამდე მოსკოველებმა ერთი ბურთი გაიგანეს და საბოლოოდ დამარცხდნენ ანგარიშით – 2:5.

აშკარაა, რომ თბილისელთა მარჯვენა გარემარბმა თენგიზ გავაშელმა უჩვეულო, მანამდე არნახული საფეხბურთო შოუ შესთავაზა მოსკოველებს – გოლი პირდაპირ კუთხურიდან! განცვიფრებული დარჩა არაფუ მაყურებელი, არამედ ფეხბურთის სპეციალისტებიც, არც არის გასაკვირი – მამის, 67 წლის ნინი ი არა, გოლი პირდაპირ კუთხურიდან დღესაც განცვიფრებას იწვევს.

– ჩვენს განუმეორებელ ბორის პაიჭაძესაც ხომ არ გაუტანია ასეთი სასწაული გოლი?

– 1946 წლის 9 ივნისია. კალენდარულ მაგჩში სსრ კავშირის პირველობაზე თბილისის „დინამო“ მასპინძლობს მოსკოვის „ტორპედოს“.

ჩემპიონატის წინ მოსკოველ რომელიღაც გაზეთმა ჩემპიონატში მონაწილეობა გუნდების მეკარეობა გამოკითხვა მოაწყო – რომელი თავდამსხმელის გეშინიათო ყველაზე მეტად.

ჰოდა, გარკვევით მახსოვს, „ტორპედოს“ იმდღევანდელ ჩვენს სტუმარს, სახელგანოქმულ მეკარეს ანაგოლი აკიმოვს ბორის პაიჭაძე არ დაუსახელებია. რისთვის დამჭირდა ამის გახსენება, ქვემოთ მიხვდებით...

დაიწყო მაგჩი. თბილისელებმა თავიდანვე ხელთ იგდეს ინიციაგივა, მათი იერიშები ერთი მეორეს მოსდევდა. განსაკუთრებული ეინით უგვედა პაიჭაძე, თუმცა მისთვის სასხვათაშორისო მაგჩები არ არსებობდა.

დავუბრუნდეთ მოედანს. დაინიშნა კუთხური, ალმასაკენ გაემართა თვით ბორის პაიჭაძე. დაეინებით-მეთქი რომ აღვნიშნე, ამასაც ვგულისხმობდი – ვერაფრით გავიხსენე, ბორის პაიჭაძეს კუთხური ჩამოეწოდებინოს, ამჯერად კი, სწორედ მან დაარტყა. ბურთმა ჰაერში რკალი მოხაზა და კარის „ცხრაინში“ ჩაუშვა. ახლაც თვალწინ მიდგას აკიმოვის ასევე ჰაერში რკალივით გადაზნექილი განით უშედეგოდ შესრულებული თავგანწირული ნახტომი.

ბორის პაიჭაძის მიერ დარტყმული ბურთი პირდაპირ კუთხურიდან გავიდა.

– ტაშკენტის გადამწყვეტი მაგჩის გმირ ილია დათუნაშვილზე რას გვეტყოდით?

– საშუალო სკოლის მოსწავლე ილია დათუნაშვილი ლანჩხუთის „კოლმეურნეში“ ჩარიცხეს, ის გუნდი, როგორც მეორე ჯგუფის კოლექტივებს შორის გამარჯვებული, საქართველოს პირველ ჯგუფში გამოსასვლელად ემზადებოდა. ილიამ ლანჩხუთში სამი წელი დაჰყო. თუმცა მოგვიანებით, ჟურნალისტებთან საუბრებში, ხაზგასმით არ უთქვამს, მაგრამ უკვე ამ წლებში გაიგაცა იგი კუთხური დარტყმის ტექნიკამ. მეხსიერება თუ არ მღალატობს, სადღაც ამოვიკითხე, რომ ილიამ „კოლმეურნეში“ გამოსვლის წლებში გაიგანა გოლი კუთხურიდან.

ტაშკენტის ეპოპეასთან დაკავშირებით, ჟურნალისტის კითხვაზე თავად ილია დათუნაშვილი გულშემატკივრებს მოუთხრობდა:

– მე მუდამ კუთხურიდან ვურტყამდი კარში. ეს არც ისე იოლი საქმეა და შეც ძალიან დიდ დროს ვუთმობდი ამ ხერხის დამუშავებას. როგორც საწვრთნელ ვარჯიშზე. ისე მეცადინეობაზე თბილისის „დინამო“ მასპინძლობს მოსკოვის „ტორპედოს“.

ჩემპიონატის წინ მოსკოველ რომელიღაც გაზეთმა ჩემპიონატში მონაწილეობა გუნდების მეკარეობა გამოკითხვა მოაწყო – რომელი თავდამსხმელის გეშინიათო ყველაზე მეტად.

ჰოდა, გარკვევით მახსოვს, „ტორპედოს“ იმდღევანდელ ჩვენს სტუმარს, სახელგანოქმულ მეკარეს ანაგოლი აკიმოვს ბორის პაიჭაძე არ დაუსახელებია. რისთვის დამჭირდა ამის გახსენება, ქვემოთ მიხვდებით...

დაიწყო მაგჩი. თბილისელებმა თავიდანვე ხელთ იგდეს ინიციაგივა, მათი იერიშები ერთი მეორეს მოსდევდა. განსაკუთრებული ეინით უგვედა პაიჭაძე, თუმცა მისთვის სასხვათაშორისო მაგჩები არ არსებობდა.

დავუბრუნდეთ მოედანს. დაინიშნა კუთხური, ალმასაკენ გაემართა

(სწორედ ეს მომენტია ფოტოზე).

თვით ბორის პაიჭაძე. დაეინებით-მეთქი რომ აღვნიშნე, ამასაც ვგულისხმობდი – ვერაფრით გავიხსენე, ბორის პაიჭაძეს კუთხური ჩამოეწოდებინოს, ამჯერად კი, სწორედ მან დაარტყა. ბურთმა ჰაერში რკალი მოხაზა და კარის „ცხრაინში“ ჩაუშვა. ახლაც თვალწინ მიდგას აკიმოვის ასევე ჰაერში რკალივით გადაზნექილი განით უშედეგოდ შესრულებული თავგანწირული ნახტომი.

ბორის პაიჭაძის მიერ დარტყმული ბურთი პირდაპირ კუთხურიდან გავიდა.

– ტაშკენტის გადამწყვეტი მაგჩის გმირ ილია დათუნაშვილზე რას გვეტყოდით?

– საშუალო სკოლის მოსწავლე ილია დათუნაშვილი ლანჩხუთის „კოლმეურნეში“ ჩარიცხეს, ის გუნდი, როგორც მეორე ჯგუფის კოლექტივებს შორის გამარჯვებული, საქართველოს პირველ ჯგუფში გამოსასვლელად ემზადებოდა. ილიამ ლანჩხუთში სამი წელი დაჰყო. თუმცა მოგვიანებით, ჟურნალისტებთან საუბრებში, ხაზგასმით არ უთქვამს, მაგრამ უკვე ამ წლებში გაიგაცა იგი კუთხური დარტყმის ტექნიკამ. მეხსიერება თუ არ მღალატობს, სადღაც ამოვიკითხე, რომ ილიამ „კოლმეურნეში“ გამოსვლის წლებში გაიგანა გოლი კუთხურიდან.

ტაშკენტის ეპოპეასთან დაკავშირებით, ჟურნალისტის კითხვაზე თავად ილია დათუნაშვილი გულშემატკივრებს მოუთხრობდა:

– მე მუდამ კუთხურიდან ვურტყამდი კარში. ეს არც ისე იოლი საქმეა და შეც ძალიან დიდ დროს ვუთმობდი ამ ხერხის დამუშავებას. როგორც საწვრთნელ ვარჯიშზე. ისე მეცადინეობაზე თამაშის დამთავრებამდე კიდევ დაუშვა თბილისელთა დაცვამ ერთი შეცდომა და ბაქოელებმა შეძლეს ანგარიშში სხვაობის შემცირება, თუმცა მაგჩი მაინც თბილისელებმა მოიგეს – 4:3.

რაც შეეხება ტაშკენტში მოსკოვის „ტორპედოს“ კარში კუთხურიდან გაგანილ გოლს, შეუძლებელია, იგი ფეხბურთის გულშემატკივრებს არ ახსოვდეთ. მიუხედავად ამისა, რამდენიმე ძირითად მომენტს მაინც გავიხსენებ.

მაგჩის დამთავრებას 18 წუთიღა აკლდა, მეორე ტაიმში 19 წლის ვლადიმერ შჩერბაკოვის მიერ გაგანილი გოლის წყალობით მოსკოველები იგებდნენ. დინამოელები განუწყვეტლივ უტევდნენ. „ერთ წუთში სამჯერ დავარტყი კუთხეში, – გვიამბობს მაგჩის გმირი, – პირველი ორი ახლო კუთხეში, მაგრამ მცველებმა ორჯერვე პირდაპირ კარის ხაზიდან გამოიგანეს ბურთი. შესამედ შორ კუთხეს დავუმიზნე, ამან დაბინა მოსკოველთა მეკარე შაპოვალენკო და მცველები, ისინი ისევ ძველ ადგილზე „გამაგრდნენ“, ბურთმა კი ყველას გვერდი აუარა და კარში ჩაეშვა“.

დაბოლოს, ამბობენ, რომ ერთეულებია იმ ფეხბურთელთა რაოდენობა, ვისაც პირდაპირ კუთხურიდან გაუგანიაო გოლი. რაღაც საიმაყო და სასიხარულოა, რომ მათ შორის სამი თბილისის დინამოელია: თენგიზ გავაშელი, ბორის პაიჭაძე და ილია დათუნაშვილი.

თუ უწერია ამ სიას ჯავრძელება?

ესაუბრა
ანზორ ბასილაია.

◎ კონტაქტები

უცხოელები ფარიკაობის საიდუმლოებებს სწავლობენ

საქართველოს დედაქალაქში მსოფლიოს რამდენიმე ქვეყნის საელჩო ფუნქციონირებს. დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები თბილისში ოჯახებით არიან ჩამოსულები. მათი შვილები ახლადგახსნილ სკოლაში „ქიუ ეს აიში“ სწავლობენ, რომლის დირექტორი კანადელი ნორმენ გადეთი გახლავთ. დიპლომატთა ოჯახის წევრები ფარიკაობით დაინტერესდნენ და საქართველოს ფარიკაობის დარბაზს მიაშურეს. ნორჩ მუშკეტერებს ეხმარებიან ჩვენი ახალგაზრდა მწვრთნელები – გიორგი სახვაძე, ირაკლი გობეჯიშვილი და ირაკლი ღაღანიძე, უსასყიდლო გაკვეთილებს უგარებენ, უცხოელებს სპორგის ამ რაინდული სახეობის საიდუმლოებას აცნობენ.

სურათზე, რომელიც ჩვენმა ფოტორეპორტიორმა რობერტ ბაგოიანმა გადაიღო, თქვენ ხედავთ საქართველოს ნაკრების ყოფილ წევრს, ამჟამად მწვრთნელს გიორგი სახვაძეს (მარცხნიდან პირველი), თბილისელ ნიკა ბარბაქაძეს, 14 წლის ამერიკელ ბრედ ინგლიშს, 13 წლის პოლონელ პაველ ვარგანსა და ახალგაზრდა მწვრთნელს ირაკლი გობეჯიშვილს მორიგ მეცადინეობაზე.

შოთა ბოკერია.

◎ ჟიდაობა

ორი „ვერცხლი“ სტამბოლიდან

ფილას კალენდრის მიხედვით, ევროპის 2004 წლის პირად-გუნდური პირველობა თავისუფალ ჭიდაობაში კადეგთა შორის 13-14 აგვისტოს სტამბოლის სპორტის სასახლეში უნდა გამართულიყო.

ოლიმპიური თამაშების გამო, ამ შეჯიბრების გამართვის ვადამ წინ გადმოიწია – შაბათ-კვირას მოეწყო.

ჩვენი ქვეყნის ჭაბუკთა ნაკრების (უფროსი მწვრთნელი თამაგ ბენდიანიშვილი) ორმა მოჭიდავემ – გორელმა გიორგი მაყიშვილმა (54 კგ) და გლდანის ოლიმპიური რეზერვების სპორტული სკოლის აღსაზრდელმა, ამბროლაურელმა კობა კერესელიძემ (100 კგ) ვერცხლის მედლებით დაიმშვენეს მკერდი. ეს ინფორმაცია მოგვაწოდა საქართველოს ჭიდაობის ფედერაციის გენერალურმა მდივანმა, საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯმა ომზარ შოშიტაშვილმა.

დავძენთ, რომ საქართველოს გუნდმა, რომელიც სრული შემადგენლობით ასპარეზობდა, მესამე ადგილი დაიკავა.

შოთა გაგუნია.

◎ ყოველი მხრიდან

„შესანიშნავი ოთხეული“

სწორედ რომ შესანიშნავი ოთხი ჩოგბურთელი ლიდერობს 10 აგვისტოსათვის გამოქვეყნებულ მსოფლიო რეიტინგის პირველ ოცეულს როგორც წლევანდელი მონაპოვრებით, ისე 52 კვირის შედეგებით. აი, ისინიც: ფედერერი (შვეიცარია) – შესაბამისად 882 და 5885, როდიკი (აშშ) – 597-4910, კორია (არგენტინა) – 480-3180, მოია (ესპანეთი) – 464-2510.

მიუხედავად იმისა, რომ სერიოზული ტრავმების გამო, კარგა ხანია, კორტებზე აღარ გამოჩენილა ბელგიელი ენენ-არდენი, ის მაინც ქალთა რეიტინგის უცვლელი ლიდერია. ერთგვარი ცვლილებაა მომდევნო ადგილებზე – მესამედან მეორეზე გადაინაცვლა მორესმომ (საფრანგეთი), ხოლო მეოთხედან ნაბიჯი წინ გადადგა მისკინამ (რუსეთი), მის ადგილზე კი მეორედან ჩამოქვეითდა დევენპორტი (აშშ).

ფრანგი ჩოგბურთელის წინსვლა იმანაც განაპირობა, რომ მან მონრეალში მიმდინარე ტურნირზე, რომლის საპრიზო ფონდი 1 300 000 დოლარი იყო, ფინალში გაანადგურა რუსეთელი ლიხოვცევა – 6:1, 6:0.

„პიროსის გამარჯვება“ ყარაყუმში

მსოფლიოში მეორე უმაღლესი მწვერვალი K-2, ანუ ჩოგორი (86112) დაიპყრო პოსტსაბჭოური ქვეყნების ერთ-ერთმა ყველაზე გამოცდილმა ალპინისტმა, ალმაატელმა ვლადიმერ სუვიგამ. ის ბოლო სამ წელიწადში პირველია, ვინც ყარაყუმში ამ ურთულეს მწვერვალამდე მიაღწია.

ამინდის ექსტრემალურ პირობებში ეს გამარჯვება უმსხვერპლოდ არ მოპოვებულა. როგორც გაზეთი „სპორტ-ეკსპრესი“ იტყობინება, ჩოგორიმ შეაწირა ყირგიზეთის მთამსველთა ნაკრების მთავარი მწვრთნელის, ფირმის „აზიის მთები“ ხელმძღვანელის ალექსანდრე გუბაევის სიცოცხლე. ამას გარდა, უკვალოდ დაიკარგნენ ირანელი დავუდ ასლი და ურალელი სერგეი სოკოლოვი.

ვითომ ცილი დასწამეს?

მთელი მსოფლიოს სპორტული საზოგადოებრიობა (და არა მარგო ის) შეძრა ოლიმპიური თამაშების დაწყებამდე 9 დღით ადრე ტელერადიოკორპორაცია ბი-ბი-სის მიერ გადაცემულმა დოკუმენტურმა ფილმმა „ვიყიდოთ თამაშები“. ეს არის შედეგი ჟურნალისტური გამოძიებისა 2012 წლის ზაფხულის ოლიმპიური თამაშების დედაქალაქის არჩევნებისას საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის წევრების მოსყიდვაზე, რათა მათ ხმა მისცენ ლონდონის კანდიდატურას. ფარული კამერით გადაღებული იყო სოკ-ის წარმომადგენლის – ბულგარეთის ოლიმპიური კომიტეტის თავკაცის ივან სლავკოვის მოლაპარაკება ამის თაობაზე.

ბი-ბი-სის კორესპონდენტები, ვითომდა როგორც გავლენიანი ბიზნესმენები, სლავკოვსა და მის სპორტულ აგენტს გორან გაკაჩს სოფიის ერთ-ერთ სასტუმროში შეხვდნენ.

საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა სასწრაფოდ გადაწყვიტა, შეეჩერებინა სლავკოვის წარმომადგენლობა ამ ორგანიზაციაში და ჩამოართვა აკრედიტაცია ათენის ოლიმპიურ თამაშებზე, სადაც მას ბულგარეთის დელეგაციისთვის უნდა ეხელმძღვანელა.

ივან სლავკოვის ადვოკატებმა ეს ფილმი შეაფასეს, როგორც „ნამდვილი ინსინუაცია“ და უნდათ, ცილისწამებისათვის უჩივლონ ბი-ბი-სის.

სლავკოვის გარდა, „ბიზნესმენებმა“ მოახერხეს სოკ-ის კიდევ 4 აგენტთან მოლაპარაკება. ისინი ფიგურირებდნენ 6 წლის წინათ სოლთლეიკ-სითის მამთრის ოლიმპიადის გარშემო აგორებულ კორუფციულ სკანდალში. მაგრამ მაშინ მოახერხეს თავის დაძვრენა. ახლა ისინი პირდებოდნენ ლონდონის სასარგებლოდ 54 ხმის გადაბირებას, თითოეული ხმა 200 ათას ევროდ იყო შეფასებული.

სპორტის რედაქცია

განცხადებები ტენდერების ჩატარების შესახებ

1. საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო, რომლის იურიდიული მისამართია ქ. თბილისი, ლერმონტოვის ქ. №10, აცხადებს ღია ტენდერს ს ს „საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ აღრიცხვიანობის მოწესრიგების შესასყიდად.

2. ტენდერით გათვალისწინებულ სამუშაოთა შესყიდვა ითვალისწინებს შემდეგ კომპონენტებს:

ა) კომუნალური მრიცხველების შესყიდვა. ფასი – 937500 ლარი;

სიზუსტის კლასი – 1; 3 ფაზა 4 მავთული; 50 ჰერცი; 5 ამპერი; 100/57.7 ვოლტი. მრიცხველი დამოწმებული უნდა იქნას საქსტანდარტის მიერ საანგარიშსწორებო აღრიცხვისათვის.

ბ) ინდივიდუალური გადახდის მრიცხველების შესყიდვა. ფასი – 250000 ლარი;

მრიცხველები: სიზუსტის კლასი – 1; 3 ფაზა 4 მავთული; 50 ჰერცი; 60 ამპერი (მაქსიმუმი): 381/220 ვოლტი. მრიცხველი დამოწმებული უნდა იქნას საქსტანდარტის მიერ საანგარიშსწორებო აღრიცხვისათვის. შეიცავს ორივეს, მრიცხველს და კოტრაქტორს (გამთიშველი) ტვირთის გამოსართავად.

გ) ცალფაზა საბინენტო მრიცხველები; ფასი – 1812500 ლარი;

სიზუსტის კლასი – 1; 1 ფაზა 2 მავთული; 50 ჰერცი; 60 ამპერი; 220 ვოლტი. მრიცხველი დამოწმებული უნდა იქნას საქსტანდარტის მიერ საანგარიშსწორებო აღრიცხვისათვის.

3. მიწოდების სასურველი ვადაა 2004 წლის 1 დეკემბერი.

4. დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა წარმოადგინონ **25.08.2004-დან 01.09.2004-მდე** შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, ლერმონტოვის ქ. №10.

5. პრეტენდენტთა საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

ა) ცნობებს, რომ არ ხორციელდება ორგანიზაციის რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია და მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა;

ბ) ცნობას, რომ ორგანიზაციის ხელმძღვანელი უკანასკნელი 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდადებული და მოცემულ მომენტში მის მიმართ არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმე;

გ) ცნობას, რომ ორგანიზაციის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმე;

1. საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო, რომლის იურიდიული მისამართია ქ. თბილისი, ლერმონტოვის ქ. №10, აცხადებს ღია ტენდერს თბილსრესის 501 მგვ, 500.220 ავტოტრანსფორმატორის 2 ფაზის კაპიტალური შეკეთება-რეკონსტრუქციის სამუშაოთა შესასყიდად.

2. ტენდერით გათვალისწინებულ სამუშაოთა შესყიდვა ითვალისწინებს შემდეგ კომპონენტებს:

– ტრანსფორმატორის რეკონსტრუქცია სამრქიანი შემყვანის გაუქმებით (პროექტის ჩათვლით);

– 500 კვ 2 ფაზის შემყვანის აღდგენა-გამოცვლა;

– 220 კვ 2 ფაზის შემყვანების აღდგენა-გამოცვლა;

– 500 და 220 კვ მხარეს გადაძაბვისაგან დაცვის მოწყობილობის შეძენა, დამონტაჟება, მუშაობაში შეყვანა;

– ტრანსფორმატორის იზოლატორი და ზეთის შრობა საჭირო პარამეტრებამდე (მითითებით);

– ტრანსფორმატორის ტესტირება და მუშაობაში შეყვანა;

– ზეთის აზოტის დაცვის შეცვლა აპკური დაცვით.

3. 500 კვ 2 ფაზის შემყვანის აღდგენა-გამოცვლაზე და 220 კვ 2 ფაზის შემყვანების აღდგენა-გამოცვლაზე ფასები და დროები მითითებული იყოს მათი აღდგენის და/ან შეძენის შემთხვევისთვის.

4. სატენდერო წინადადებაში მითითებული უნდა იყოს მოწოდებებისა და სამუშაოების ფასი, შესრულების ვადა, სამუშაოების წარმოების გრაფიკი.

5. მიწოდების სასურველი ვადაა 2004 წლის 15 დეკემბერი.

6. დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა წარმოადგინონ **23.08.2004-დან 30.08. 2004-მდე** შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, ლერმონტოვის ქ. №10.

7. პრეტენდენტთა საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

ა) ცნობებს, რომ არ ხორციელდება ორგანიზაციის

ბ) ცნობას, რომ ორგანიზაციის ხელმძღვანელი უკანასკნელი 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდადებული და მოცემულ მომენტში მის მიმართ არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმე;

გ) ცნობას, რომ ორგანიზაციის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმე;

დ) პრეტენდენტის სამშენებლო-სამონტაჟო და სპეციალიზებულ საქმიანობაზე სახელმწიფო ლიცენზია და შესრულებულ სამუშაოთა ჩამონათვალი;

ე) სასამართლოს დადგენილება რეგისტრაციაში გაგარების შესახებ;

ვ) ანალოგიური სამუშაოების შესრულების მოცულობა არანაკლებ 500000 (ხუთასი ათასი) ლარისა;

ზ) ანალოგიური სამუშაოების ჩაგარების გამოცდილება არანაკლებ 5 (ხუთი) წელი.

6. პრეტენდენტი ვერ გაიელის საკვალიფიკაციო შერჩევას, თუ იგი განცხადებით დადგენილ ვადებში არ წარმოადგენს მე-4 მუხლში მოცემულ ყველა ცნობას და ინფორმაციას, ან რომელიმე მათგანი ყალბი აღმოჩნდება.

7. საკვალიფიკაციო შერჩევის გავლის შემდგომ პრეტენდენტები მიიღებენ საგენდერო დოკუმენტაციას.

8. საგენდერო წინადადების ჩაბარება ტენდერში მონაწილე პრეტენდენტებს შეეძლებათ საგენდერო მოსაკრებლის – 500 ლარის გადახდის შემდგომ, რომელიც გადახდილი უნდა იქნას შემდეგ რეკვიზიტებზე: **ენერგეტიკის სამინისტრო, საიდენტიფიკაციო კოდი: 203840442; საქართველოს ეროვნული ბანკი, ბანკი კოდი: 220101107; ანგარიშსწორების ანგარიში: 000141408.**

9. დამატებითი ინფორმაციის მიღება შესაძლებელია ტელეფონზე: 99-60-98.

საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტროს
საგენდერო კომისია.

1. საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო, რომლის იურიდიული მისამართია ქ. თბილისი, ლერმონტოვის ქ. №10, აცხადებს ღია ტენდერს ს ს „საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 185. ოთხშაბათი. 11 აგვისტო. 2004 წელი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ალბომი

ექვლას რაიმე აქვს სახსოვარი

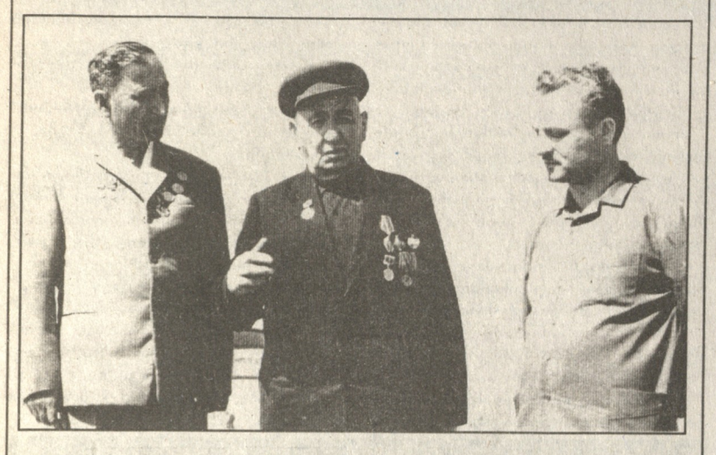

საქართველომ საკოლმეურნეო საქმის ამაგდარნი (მარცხნიდან – დედოფლისწყაროელები არსენ კობაიძე და კობა ჩოხელი, აგრეთვე რაიონის მაშინდელი პარტიული ხელმძღვანელი ამირან გონაშვილი. გადაღებულია 1970 წელს.

მოგვაწოდა **ნიკოლოზ ახალაშვილმა.**

შეგახსენებთ, რომ სურათების გამოქვეყნება უფასოა.
ტელ: 99-66-10.

⊙ ცოტაც გავიღიმოთ...

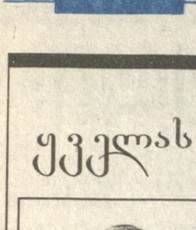

როგორც ბოლო გამოკვლევებით დადასტურდა, მოსაზრება, რომ ძროხა რძესა და ხორცს იძლევა, მცდარია: ერთსაც და მეორესაც მას, უბრალოდ, ართმევენ.

* * *

– **55 ზომის** სათხილამურო ფეხსაცმელები გაქვთ?
– რომელი ზომის?
– 55-ის...
– კი, მაგრამ თხილამურები რაში გჭირდებათ?

* * *

პარიკმახერმა, პარსვისას ორჯერ რომ გაუჭრა კლიენტს ლოყა, უხერხულობის გასაფანტავად მასთან მასლაათი დაიწყო:

– აქამდეც ყოფილხართ ჩვენს საპარიკმახეროში?
– არა, მარჯვენა ყური და ხელი ომში დავკარგე.

* * *

– **ძვირფასო,** მაღაზიაში მივდივარ, რამე გემრიელი წამოგიღო? – ეკითხება ცოლი ქმარს.
– რა თქმა უნდა, საყვარელო. ოღონდ ფრთხილად იყავი, ქუჩა მოყინულია და არ გაგიტყდეს.

* * *

– **ვინ** არის ბოლო? – კითხულობს ძეხვის რიგთან მისული ივანიჩი.
– შენ, – უპასუხეს რიგიდან.

* * *

– **რა** იყო, გუშინ ტელეფონით რომ იგინებოდი, ვინმეს ეჩხუბებოდი? – ეკითხებიან ივან ივანიჩს.
– არა, კაცო, მეგობარს დაბადების დღეს ვუღოცავდი.

⊙ გიხაროდეს!

საქართველოს კიდევ ერთი ფერია შეემატა

6 აგვისტოს სხვა ახალშობილებს შორის ერთი თვალხატული გოგონაც დაიბადა – ინგა მაჩაიძისა და ვეფხია სამხარაძის მეორე შვილი. პაგარას ლიზი დაარქვეს. გოგონა გოლიათია, 4 კილოსა და 200 გრამს იწონის. სიგრძით კი ლამის ორი თვის ბავშვის ტოლია. მამას ქალიშვილის შეძენა ამერიკაში ახარეს.

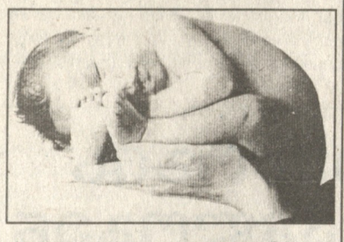

ხარობენ სამხარაძეები და მაჩაიძეები. ამაღლდა ჭერი. იზრდება ახალგაზრდა ოჯახი. დაიკოს და დედას მოუთმენლად მოელოდა 4 წლის პაგარა ჯული, ცეროდენა ლიზის ნათლია. მეორე შვილს ეუღლცავ ინგას და ვეფხიას, ულევ სიხარულსა და ბედნიერებას ვუსურვებ. ღვთისმშობელი იფარავდეს მათ ლამაზ ოჯახს.

ლია გელაშვილი.

ჩვენი ტელეფონებია: 93-34-04; 99-73-24.

⊙ ლარის კურსი

4 აგვისტოდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსები

ინგ. გირვ.	1	3.3979 ლარი
აშშ დოლარი	1	1.8500 ლარი
ევრო	1	2.2700 ლარი
რუს. რუბლი	1	0.0633 ლარი.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალების პუბლიკაციისთვის ჰონორარი არ გაიცემა.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.

⊙ ჰერიოდიკა

ამობიბინდი, „ჯეჯილო!“

დღეს წიგნის ბაზრის მიერ შემოთავაზებული საყმაწვილო ლიტერატურის უმეტესობის დონე მაინცდამაინც რომ არ ბრწყინავს, ცხადია. ამისი თავიდათავი ის გახლავთ, რომ ერთობ მწირია გამომცემელთა ფინანსური შესაძლებლობები, თორემ, თუ ფული გაქვს, კარგ ავტორებსაც მოიზიდავ, კარგ მხატვრებსაც და დაბეჭდვითაც უკეთეს ფირმაში დაბეჭდავ. ვინაიდან საჭირო სახსრები არ არის, გამომცემლები ფონს შეძლებისდაგვარად გადიან. მაგრამ იქმნება საშიშროება: ხომ არ დაზარალდება დიდი და საშვილიშვილო საქმე, მოზარდი თაობის სულიერ და ზნეობრივ აღზრდას რომ გულისხმობს? ეს საშიშროება, ვფიქრობ, ყველა გამომცემელს უნდა აწუხებდეს.

ამ მხრივ რამდენადმე დაზღვეულია პოეტ **გრისგან ჩიხლაძის** მიერ 1997 წელს აღდგენილი „ჯეჯილი“, რომელიც სახელოვნად აგრძელებს ანასტასია თუმანიშვილისეული ამავე სახელწოდების ჟურნალის ტრადიციებს. გამორჩეული პატრიოტული სულისკვეთებასათვის თავის დროზე „ჯეჯილმა“ რეპრესიაც უამრავჯერ განიცადა და სახელწოდებაც ბევრჯერ შეიცვალა. არ შეცვლილა მხოლოდ მიზანი – მომავალ თაობებს ჰქონდათ „პური არსებისა“, რათა ეროვნულ ფესვებს არ მოწყვეტილიყო. განახლებულ ჟურნალს ჯერჯერობით ცენზურისაგან არავითარი დაბრკოლება არ შექმნია, მაგრამ „მგელი“ სხვა მხრიდან წამოეპარა: ვინაიდან ხელისუფლებისგან ფინანსური მხარდაჭერით არ სარგებლობს, ქველმოქმედთა იმედით არის. ქველმოქმედება და ქველმოქმედი კი „რიყეზე არ ყრია“.

გამომცემელთა ჩანაფიქრით შვიდი წლის მანძილზე „ჯეჯილის“ 42 ნომერი მაინც უნდა გამოსულიყო, გამოვიდა თითქმის ორჯერ ნაკლები. მიზეზი მარგივია: უფულობის გამო სასურველ გრაფიკს ვერ იცავენ.

– რაც გამოიცით, ან ის როგორ მოახერხეთ, ვინ დაგეხმარათ? – ეკითხე გრისგან ჩიხლაძეს.

– ჩვენი ჟურნალის ყოფნა-არყოფნის საკითხიც უთვალავჯერ დადგა. ვინაიდან გამოცემული ნომრები მკითხველის მოწონებით სარგებლობდა, გავბედეთ და ამ რამდენიმე წლის წინათ დახმარებისათვის ბაგონ ზურაბ ქვანიას მივმართეთ. გვირჩია, საქართველოს ელჩს უკრაინაში გიორგი ქათამაძეს დაუკავშირდითო. ბაგონმა გიორგიმ ჩვენი გასაჭირი გულთან მიიგანა. მისი უშუალო შუამდგომლობის შემდეგ ფინანსური მხარდაჭერა გაგვიწიეს ბიზნესმენებმა ლევან და რევაზ ფარცხალაძეებმა. ამ სიკეთეს ვერასოდეს დავივიწყებთ.

– მაგრამ, ალბათ ისევ დაგიდგათ „წელზე ქამრის შემოჭერის“ ხანა, არა?

– დიახ.

– რაგომ სხვებსაც არ მიმართეთ, იქნებ იმათაც გამოეხაგათ კეთილი ნება?

– პირველი ორი ნომრის 250 ცალი მოსკოვში ჩვენს საელჩოს ჩავუტანეთ, რათა თავისი შეხედულებისამებრ გავერცელებინა. ვთხოვეთ, ეგებ ქართულმა სკოლებმა და სათვისტომომ გამოიწერონო. დაგვპირდნენ, დაგეხმარებითო, მაგრამ, სამწუხაროდ, აღარ შემოგვხმიანებიან...

ამ არეულ დროში არაფერი მიკვირს. არ მიკვირს, რადგან საბავშვო პოეზიის კლასიკოსად აღიარებული გივი ჭიჭინაძეც კი ამ ქვეყნიდან ისე წავიდა, თუ „ღილას“ მიერ გამოცემულ კრებულს არ ვიგულისხმებთ, ბოლო ათწლეულში წიგნი არ დაუბეჭდავს – ხელი არავინ წაახმარა... დიახ, ჩვენი ბიბლიოთეკებიდან ბავშვთა ლიტერატურა ასეთ ფასად ... [illegible] ... ბავშვებს ... [illegible] ... ბავშვებს ... [illegible] ... ბავშვებს